

THE LIBRARY
COLLEGE OF EDUCATION
BANGKOK, THAILAND

การศึกษาเปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ของกระบวนการสังคมประ
กติก
และความแรงใจระหว่างเด็กไทยพุทธ กับ เด็กไทยมุสลิม

ปริญญานิพนธ์

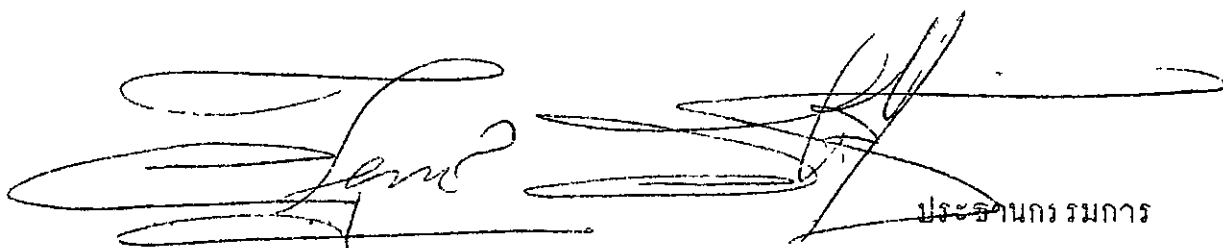
ของ

อัมพิกา ปัทมานนท์

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

31 สิงหาคม 2516

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปัญหานี้อย่างรอบคอบแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้

ประธานกรรมการ

๔๐๑/๒๗ วิษณุ ธีระกุล กรรมการ

31 สิงหาคม 2516

ประกาศศุภณูปการ

ปณิธานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.วีรยุทธ วิเชียร โชติ และ อาจารย์ ดร.นวดเพ็ญ วิเชียร โชติ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ผู้เขียน ขอกราบขอพร ศุภณูปการอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ เต็ม สันติพันธ์ประนอม ที่กรุณาช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ อาจารย์ไฉนยะกฤษณะกร โรงเรียนเกษตรจอกทิพย์เกษม วิทยาลัยเกษตรฯ โรงเรียนเขตนครปฐม โรงเรียนเขตนครอินทร์ โรงเรียนสันติศึกษา วิทยาลัยเกษตรฯ ที่ได้ให้ความสะดวกและช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณ คุณพี่แสง (วัชรภัฏ) สยามวาทา ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชาชีวเคมี

ขอขอบพระคุณ อาตมา นิมะ สุวรรณนิมิต ที่กรุณาให้คำแนะนำสนับสนุนผู้เขียนในด้านการศึกษา และขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ทางชาติ ที่กรุณาจัดสรร เงินอุดหนุนในการทำปณิธานิพนธ์ครั้งนี้.

ฉันทสิริกา ปัทมานนท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการค้นคว้า	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	8
สมมุติฐานในการวิจัย	13
2. ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	15
ทฤษฎีของทฤษฎีการสังเกตและการปฏิบัติ	15
เอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
ยังทฤษฎีและคำอธิบายยังทฤษฎี	37
3. วิธีดำเนินการวิจัย	50
กลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	51
ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	58
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ขั้นตอนที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62

ตอน 1	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร	62
	กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ	63
	กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยพุทธ	66
	กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยมุสลิม	70
	กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยมุสลิม	73
ตอน 2	วิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรในกลุ่มต่าง ๆ	76
	ระหว่างเด็กชายไทยพุทธกับเด็กชายไทยมุสลิม	77
	ระหว่างเด็กชายไทยพุทธกับเด็กหญิงไทยมุสลิม	78
	ระหว่างเด็กหญิงไทยพุทธกับเด็กชายไทยมุสลิม	79
	ระหว่างเด็กหญิงไทยพุทธกับเด็กหญิงไทยมุสลิม	80
	ระหว่างเด็กชายไทยพุทธกับเด็กหญิงไทยพุทธ	82
	ระหว่างเด็กชายไทยมุสลิมกับเด็กหญิงไทยมุสลิม	84
ตอน 3	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก	95
	กลุ่มเด็กชายไทยพุทธ	95
	กลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ	96
	กลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม	96
	กลุ่มเด็กหญิงไทยมุสลิม	97
5.	สรุป เติปรายผล และข้อเสนอนะ	88
	ความมุ่งหมาย	88
	กลุ่มตัวอย่าง	98
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	89
	แนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูล	90
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91

อธิปไตย	102
วิชาเศรษฐศาสตร์	116
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	125

บัญชีการวาง

การวาง		หน้า
1.	กลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ ศาสนา และโรงเรียน	7
2.	กลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ ศาสนา และโรงเรียน	50
3.	การสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ของตัวแปรจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กชายไทยพุทธ	63
	การสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ของตัวแปรจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กหญิงไทยพุทธ	66
5.	การสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ของตัวแปรจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กชายไทยมุสลิม	70
6.	การสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ของตัวแปรจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กหญิงไทยมุสลิม	73
7.	เปรียบเทียบตามลักษณะตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กชายไทยพุทธ และ เด็กชายไทยมุสลิม	77
8.	เปรียบเทียบตามลักษณะตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม	78
9.	เปรียบเทียบตามลักษณะตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม	79
10.	เปรียบเทียบตามลักษณะตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม	80
11.	เปรียบเทียบตามลักษณะของตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยพุทธ	82
12.	เปรียบเทียบตามลักษณะของตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กชายไทยมุสลิม และ เด็กหญิงไทยมุสลิม	84

ตาราง	หน้า
13. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจของ เด็กชายไทยพุทธ กับแม่ของ เด็กชายไทยพุทธ	85
14. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจของ เด็กหญิงไทยพุทธ กับแม่ของ เด็กหญิงไทยพุทธ	86
15. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจของ เด็กชายไทยมุสลิม กับแม่ของ เด็กชายไทยมุสลิม	86
16. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจของ เด็กหญิงไทยมุสลิม กับแม่ของ เด็กหญิงไทยมุสลิม	87
17. จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามเพศ ศาสนา และโรงเรียน	89
18. แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในขบวนการสังคมประจักษ์ กับความเกรงใจ	103
19. แสดงค่าเปรียบเทียบขบวนการสังคมประจักษ์ของ เด็กชาย, หญิง ไทยพุทธ กับ เด็กชาย, หญิง ไทยมุสลิม	105

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1. แสดงความเป็นมาของบุคลิกภาพ	2
2. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสมมติฐานการสังกต กับโครงสร้างของสังกต	19
3. ผังทฤษฎี	37
4. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของแม่ กับบุคลิกภาพของลูก	112

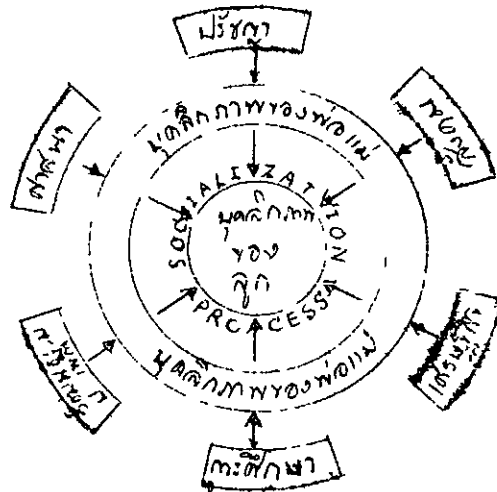
ภูมิหลัง

ในทุกประเทศองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ บ่มิมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การด้อยพัฒนาในด้านหนึ่ง อาจจะส่งผลกระทบให้เกิดการด้อยพัฒนาในด้านอื่น ๆ ได้ ดังนั้น ศาสตราจารย์ริกคส์ (Riggs, 1962) จึงให้คำแนะนำว่า การที่จะพัฒนาประเทศให้เกิดผลดีนั้นจะต้องทำพร้อมกันไปทุกด้าน ทั้งทางด้านการเมือง การบริหาร เศรษฐกิจ สังคม จะแบ่งแยกพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะไม่ได้

เชษฐ แสงศักดิ์ (1965) กล่าวว่า การที่จะพัฒนาทุก ๆ ด้านได้นั้นขึ้นอยู่กับพัฒนาการศึกษาเป็นสำคัญ เพราะการศึกษาสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและถ่ายทอดคุณลักษณะของสังคมได้ ความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของบุคคลที่อยู่ในสังคมจะขึ้นอยู่กับความหมายของการศึกษา ประเภทของการศึกษา และคุณภาพของการศึกษา ดังนั้น การศึกษาก็คือ การพัฒนาบุคคลให้มีความสามารถทั้งทางด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ และทางสังคม ซึ่งทั้ง 3 ด้านนี้เป็นผลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ผู้เขียนมีความเห็นว่า ในการพัฒนาทั้ง 3 ด้านโดยอาศัยการศึกษานั้น จะทำได้โดยอาศัยสารวจว่า เด็กที่มาเข้าโรงเรียนได้รับการปลูกฝังทั้ง 3 ด้านมาอย่างไร ผิดถูกอย่างไร เพื่อโรงเรียนจะได้ช่วยปรับปรุงแก้ไขและเสริมสร้างสิ่งต่าง ๆ แก่เด็กนั้น

* บุคลิกภาพเป็นเรื่องสำคัญที่สุดที่ควรศึกษา เพราะบุคลิกภาพจะพัฒนาได้สำเร็จหรือไม่ เป็นผลผลิต (output) อันเนื่องมาจากการอบรมสั่งสอน (Socialization Process) ให้คนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ตัวแทน (Agents) ของกระบวนการอบรมสั่งสอนนี้ ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน โรงเรียน กลุ่มอาชีพ และสื่อมวลชน เป็นต้น แอดเลอร์ และ ซัลลิแวน (Adler and Sullivan อ้างจาก ประมวล ดิฉินสัน, 1968) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างลูกกับพ่อและแม่ (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แม่) มีส่วนในการปลูกฝัง (input) บุคลิกภาพ และ ค่านิยม (Value) ในตัวเด็กมากที่สุด

กระบวนการอบรมสั่งสอน (Socialization Process) ของพ่อแม่จะเป็นเช่นไร บังขึ้น
อยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน เช่น เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี ระดับชั้นของสังคม เป็นต้น
ซึ่งอาจแสดงเป็นแผนผังได้ดังนี้

ภาพ 1 แสดงความเป็นมาของบุคลิกภาพ

ซัลลิแวน (Sullivan) เชื่อว่า บุคลิกภาพของคนจะเปลี่ยนไปตามวัยและประสบการณ์
ที่เขาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ในวัยทารกบุคคลมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบิดามารดา ต้องพึ่งพาอาศัย
บิดา มารดา เพื่อการดำรงอยู่ หากต้องได้รับการถ่ายทอดความรู้สึก อารมณ์ ของผู้ที่อยู่ใกล้
โดยเฉพาะจากมารดาโดยตรง เช่น เมื่อมารดาเกิดความวิตกกังวล ทารกจะมีความรู้สึกเช่นนั้น
ด้วย เมื่อโตขึ้นได้เรียนรู้การใช้ภาษาในการติดต่อ เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคม มีการติดต่อ
สัมพันธ์กับบุคคลอื่น จึงเกิดการเรียนรู้มากขึ้น เพื่อปรับตัวให้ดำรงอยู่ในสังคมได้ เรียนรู้การ
แก้ปัญหา การตัดสินใจ รู้จักเล็งเลียงในสิ่งที่ไม่ดีต่าง ๆ เป็นต้น

เลวี (Levy, 1943) และ ซิมมอนส์ (Simonds, 1939) ได้ศึกษาพฤติกรรมของ
เด็กที่ถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง พบว่าเด็กพวกนี้มักจะแสดงอาการก้าวร้าว ซึ่งตรงกับของไนท์ (Knight,
1946) ที่พบว่า นอกจากจะแสดงอาการก้าวร้าวแล้ว เด็กพวกนี้จะไม่เชื่อฟังและเรียนรู้สิ่ง
ต่าง ๆ ช้า

ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดูมีความสำคัญสำหรับบุคคล เพราะเป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแต่เด็ก
และมักจะติดตัวไปจนเป็นผู้ใหญ่ แม้จะได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้นอีกมากมาย แต่ความรู้สึกนึกคิด

เดิมซึ่งเรียนรู้อย่างแต่เด็ก ก็มีได้เปลี่ยนแปลงไปเท่าไรนัก จริตปฏิบัติการณ์ที่ได้รับเมื่อโตขึ้นนั้น เป็นเครื่องเสริมสร้างความคิด และทัศนคติต่าง ๆ ให้บุคคลนั้นเหมือนกัน แต่ก็ช่วยเสริมสร้างเพียงความคิด และทัศนคติภายในจิตสำนึก (consciousness) เท่านั้น เราได้ขยับลึกลงไปถึงรากฐานที่สร้างขึ้นไว้ เมื่อเยาว์ไม่ (ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์, 1965)

วิธีการอบรมเลี้ยงดูหรือกระบวนการสังคมประเพณี (Socialization Process) ของแต่ละครอบครัว ถึงแม้จะแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่ในสังคมหนึ่ง ๆ ก็มักจะยึดถือศาสนา ระเบียบประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อของสังคมนั้นร่วมกันอยู่ จึงทำให้เกิดเกณฑ์ (norm) หรือเกิดค่านิยม (value) ในการอบรมเลี้ยงดูภายในสังคมเดียวกันนั้น ๆ กัน สำหรับในสังคมไทย เป็นระบบสังคมไมตรีสัมพันธ์ (affiliative society) สังคมแบบนี้บุคคลในสังคมจะมีการพึ่งตนเอง (self-reliance) ถ้า จะเห็นว่าพ่อแม่ไม่กลัวยกให้เด็กพึ่งตนเอง มักจะโอบอุ้มและปกป้องเด็กมากเกินไป เมื่อโตขึ้น จึงมักจะเป็นคนที่ตัดสินใจไม่ได้ ทำอะไรด้วยตนเองไม่ได้ ไม่รู้จักพึ่งตนเองมีค่า (วีรบุรุษ วิเชียร โชติ, 1970 : 33 - 34) บุคลิกภาพเหล่านี้เป็นตัวอย่างของผลเสียของการอบรมเลี้ยงดูแบบไทย ซึ่งขัดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นในการที่จะพัฒนาสังคมไทยให้เจริญรุ่งเรืองอย่างรวดเร็วยิ่งได้ ควรจะมีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและค่านิยมบางอย่างที่ไม่เหมาะสมของบุคคล นั่นคือ รวมทั้งต้องปรับปรุงกระบวนการสังคมประเพณี (socialization process) ที่จะก่อให้เกิดบุคลิกภาพนั้น ๆ ด้วย โดยเปิดประตูด้านการสื่อสารระหว่างบุคคลให้มีอิสระเสรีภาพมากขึ้น มีการพึ่งตนเองมากขึ้น ให้มีความรู้สึกรักตนเองมีค่ามากขึ้น (วีรบุรุษ วิเชียร โชติ, 1970) พยายาม ๆ กันนั้น จำเป็นต้องลดค่านิยมบางอย่างลงบ้าง

บลันชาร์ด (Blanchard, 1958 : 482) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าคนไทยยึดถือ อูเบกซา หรือความขงเขมยเสมอและมากเกินไป จนบางครั้งทำให้เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้าในการทำงาน และยังมีคนเชื่ออีกว่า บุคคลที่ไม่แสดงความรู้สึกออกมานั้น คือ บุคคลที่ใจดี ไม่ต้องการทะเลาะกับใคร เป็นสุขุม รอบคอบ เป็นดี สุภาพ (Kaplan, 1961 : อ้างจาก ปร พญาลักษณ์ กัทธเนตร, 1972 : 17) ซึ่งผลงานทั้งหมดยังสอดคล้องกับผลงานของ วีรบุรุษ และ นวลเพ็ญ

วิเชียร โขติ (1970 : 6 - 23) ซึ่งได้ศึกษาถึงผลดีและผลเสียของความเกรงใจไว้ว่า ความเกรงใจมีผลเสียทำให้เสียผลประโยชน์อันสมควรภาพ เว้นแต่หนังสือไม่รู้เรื่อง เพราะไม่กล้าถาม เป็นต้น ส่วนผลดีของความเกรงใจ ได้แก่ ทำให้เกิดมิตรภาพ เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นว่า ความเกรงใจเป็นค่านิยมอย่างหนึ่งของคนไทยที่ควรจะได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน

ดังได้กล่าวแล้วว่า วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อ มีส่วนทำให้การอบรมเลี้ยงดูและบุคลิกภาพในสังคมหนึ่งแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่ง ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูควบคู่ไปกับศาสนาด้วย อีกประการหนึ่ง การศึกษาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูหรือกระบวนการสังคมประเพณี (socialization process) ของไทยยังมีน้อย ไม่ค่อยแพร่หลาย ซึ่งผิดกับของต่างประเทศที่ศึกษากันไว้อย่างกว้างขวาง จนเป็นแนวทางปรับปรุงบุคคลให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาบุคคลในประเทศไทยจึงเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในบุคคลบางกลุ่มเท่านั้น และทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ได้แก่ ปัญหาการขัดแย้ง ปัญหาการแบ่งแยก ความยากจน ความไม่เป็นธรรม และความไม่พอใจของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไม่เท่ากัน (ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง, 1965)

ประเทศไทย เป็นประเทศที่ใกล้ชิดอิทธิพลในการนับถือศาสนา จึงมีสังคมของคนหลายกลุ่มรวมกันอยู่ในประเทศไทย แต่ละกลุ่มก็มีลัทธิ ความเชื่อ และประเพณีของตนเอง บางกลุ่มก็ค่อย ๆ จางลง เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และผสมผสานกับของกลุ่มอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน แต่ในบางกลุ่มก็ยังยึดถือความเชื่อและลัทธิของตนอยู่มาก ศาสนาอิสลาม เป็นศาสนาหนึ่งที่เผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ก่อนสมัย สมเด็จพระนารายณ์มหาราช (บริษัท วัฒนาเวลา, 1973) แต่ความเชื่อและเคารพในลัทธิของประชาชนชาวมุสลิมไม่ค่อยจะเปลี่ยนแปลงมากนัก ยังคงยึดถือและปฏิบัติตามกันอย่างเคร่งครัด อาจจะเป็นเพราะชาวมุสลิมอยู่กันเป็นหมู่เป็นพวก / การตั้งบ้านเรือนก็มักจะอยู่เป็นกลุ่มในหมู่บ้านเดียวกัน ไม่ค่อยติดต่อสังคมกับคนต่างศาสนา แม้แต่ประเพณีการแต่งงานก็มีหลักศาสนาบังคับไว้ อย่างแน่นอนว่า จะต้องแต่งงานกับคนในศาสนาเดียวกันเท่านั้น จะแต่งงานกับคนต่างศาสนาไม่ได้ นอกจากนี้ประชาชนชาวมุสลิมยังยึดถือว่า กับถิรอัลกุรอ่าน คือ สิ่งสูงสุดที่ต้องเคารพ เป็นสิ่งที่จะไม่เปลี่ยนแปลง

แปลงอย่างใดไม่ได้ เพราะจะเป็นสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าประทานให้กับประชาชนชาวมุสลิม ผู้อื่นจะ
แต่ต้องไม่ได้ เท่านั้นเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ชาวมุสลิมมักจะแยกตัวออกจากสังคมอื่น ๆ

ปัญหาของประเทศไทยในปัจจุบัน คือ ปัญหาการขาดกำลังคนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น
การที่คนในประเทศแยกเป็นหมู่เป็นเหล่า ปิศาจและมีความเชื่อในคนละสิ่งแตกต่างกันออกไปจึง
ทำให้กำลังคนล้นลงไปอีก ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรจะได้มีการศึกษาเปรียบเทียบความ
แตกต่างของวัฒนธรรม ประเพณี ของคนแต่ละกลุ่มเพื่อหาสิ่งใดที่ไม่ดีอย่างไร สิ่งบางอย่างที่ควร
จะแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อประโยชน์ในการรวมกำลังคน และเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ
ของเยาวชนที่จะเติบโตต่อไปในวันข้างหน้าให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสมบูรณ์เต็มที่ เพื่อเป็น
กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศสืบต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเกรงใจ ระหว่าง เด็กไทยพุทธกับเด็กไทยมุสลิม และ
ระหว่างแม่ของ เด็กไทยพุทธกับแม่ของ เด็กไทยมุสลิม

2. เพื่อศึกษา เปรียบเทียบรูปแบบของสังคมประเพณี ระหว่างครอบครัวไทยพุทธ กับ
ครอบครัวไทยมุสลิม

3. เพื่อศึกษาว่าเพศชายกับ เพศหญิงผ่านการอบรมตามรูปแบบของสังคมประเพณีต่างกัน
หรือไม่

4. เพื่อศึกษาคำสัมพันธระหว่างความเกรงใจของบุตรกับความเกรงใจของมารดา

5. เพื่อศึกษาคำสัมพันธระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของขบวนการสังคมประเพณี กับ
ความเกรงใจ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษานี้ทำให้ทราบความ เป็นมาอันสืบเนื่องมาจากการสังคมประเพณี
ว่า ความเกรงใจ เป็นค่านิยมที่เนื่องมาจากการสังคมประเพณีหรือไม่

2. ผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ว่าควรจะอบรมเลี้ยงดูให้เหมาะสมเพียงไร เช่น การให้ความรัก ความอบอุ่น หรือความเข้มงวดทาง ๆ ควรจะปฏิบัติต่อกันมากน้อยเพียงไร จึงจะเป็นการปรับปรุงและส่งเสริมให้เด็กมีบุคลิกภาพที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศไทย และเป็นที่ยึดปราชญ์ของสังคมปัจจุบัน

3. จากการศึกษเปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างเด็กไทยพุทธกับเด็กไทยมุสลิม ทำให้ทราบว่า ศาสนา และ วัฒนธรรม มีส่วนทำให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกันหรือไม่ มากน้อยเพียงไร ทั้งยังจะได้เป็นหลักฐานให้คนเล็กเชื่อและยึดถือในสิ่งที่จะทำให้เกิดบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม

4. การเปรียบเทียบขบวนการสังคมประชากรระหว่างพ่อแม่ไทยพุทธ กับ พ่อแม่ไทยมุสลิม ทำให้ทราบความแตกต่างของข้อบังคับ วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยม ระหว่างคนไทยพุทธ กับ คนไทยมุสลิม เพื่อจะได้ทราบว่าอะไรบางอย่างที่เป็นสิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง หรือสิ่งใดบางอย่างที่ดีแล้ว คนในประเทศไทยจะได้มีความเชื่อ และปฏิบัติในสิ่งที่ถูกที่ควรอย่างเดียวกัน เพื่อรวมกำลังในการพัฒนาประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

มวลประชากร

มวลประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นครอบครัว และเด็กในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2515 หรือจังหวัดอื่น ๆ ที่มีลักษณะความเป็นอยู่ และภูมิประเทศ คล้าย ๆ กับจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นประชากรที่นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา (ป.5 - ป.7) ปีการศึกษา 2515 จากโรงเรียนชนบทในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา และโรงเรียนในจังหวัดฉะเชิงเทรา รวม 100 คน โดยสุ่มเอามาจากนักเรียนชายและหญิงที่

ได้ทำกับ ผศ.ดร. จิน ๖, ๖

วันที่ 7 5 26 ใน ๖๖๖๖๖๖

จำนวน ๕๐๐๙๔

นับถือศาสนาพุทธ และมีความรักมีเชื้อชาติไทยนับถือศาสนาพุทธครบมาเพศละ 25 คน และกลุ่มจากนักเรียนชายหญิงที่นับถือศาสนาอิสลาม มีบิดามารดาสัญชาติไทยนับถือศาสนาอิสลามมาอีกเพศละ 25 คน รวมเป็นเด็กไทยพุทธ 50 คน เด็กไทยมุสลิม 50 คน นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างยังประกอบด้วยมารดาของ เด็กไทยพุทธ 50 คน และมารดาของ เด็กไทยมุสลิม 50 คนนี้ จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามศาสนา เพศ และสถานที่อยู่ได้ดังนี้

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแยกตามศาสนา เพศ และโรงเรียน

โรงเรียน	ศาสนา				รวมเพศ		รวม
	พุทธ		อิสลาม		ชาย	หญิง	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง			
1. โรงเรียนหนองจอกพิทยาคม อ.หนองจอก จ.กรุงเทพฯ	—	—	25	25	25	25	50
2. โรงเรียนเซนต์หลุยส์ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	12	—	—	—	12	—	12
3. โรงเรียนเซนต์แอนโทนี อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	—	15	—	—	—	15	15
4. โรงเรียนสันติภาพ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	13	10	—	—	13	10	23
						รวม	100คน

ตัวแปร (Variables) ที่ใช้ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent variable)

- เพศ (sex)
- สังคมประเพณี (socialization process)

ซึ่งแยกออกเป็นลักษณะย่อย ๆ ได้ ดังนี้

1. ความอบอุ่น (Warmth)
2. ความเป็นเจ้าของ (Possessiveness)

3. ความเป็นประชาธิปไตย (Democracy)
4. การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา (Intellectuality)
5. ความเข้มงวด (Restrictiveness)
6. ความรุนแรงของการลงโทษ (Severity)
7. การเข้าไปก้าวก่าย (Interference)
8. การปรับตัวของแม่ (Adjustment)
9. ความเคลื่อนไหวในครอบครัว (Activeness)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

— ความเกรงใจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเกรงใจ (Krongchai) หมายถึง กลวิธีทางจิตวิทยา ที่บุคคลใช้เพื่อรักษา บรรยากาศทางสังคม (Social Atmosphere) บุคคลสัมพันธ์ (Interpersonal Relationship) ทัศนคติ (Attitude) และ รักษาน้ำที่ (Self Image) ที่มีอยู่ให้คงสภาพเดิมหรือดีขึ้น โดยระงับ (Inhibit) ที่จะไม่ทำตามความต้องการหรือความต้องการนั้น หรือเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ส่วนมากความเกรงใจเกิดขึ้นในบุคคลที่มีฐานะทางสังคมต่ำกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ความรู้สึกนึกคิดหนึ่งที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนั้นขึ้น เป็นเหตุให้บุคคลนั้น แสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าไปอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมีใช้พฤติกรรมที่ตนอยากตอบสนอง พฤติกรรมที่แสดงออกเช่นนั้น ก็ได้แก่การกระทำในสิ่งที่ตนไม่ชอบทำ สาเหตุที่เกิดความรู้สึกเช่นนั้นก็เนื่องจากความกลัวว่าบุคคลอื่นจะเดือดร้อน ว่าความรู้สึกเกรงใจ เฝื่อนน้ำใจ หรือเสียหน้า เพื่อก่อให้เกิดหรือรักษาสัมพันธภาพอันดีในสถานการณ์อันเดียวกัน ความรู้สึกเกรงใจนี้จะแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจมีความรู้สึกเกรงใจอย่างมากต่อบุคคลหนึ่ง รู้สึกเกรงใจบ้างต่อบุคคลหนึ่ง เมื่อมีความรู้สึกต่างกันเช่นนั้น พฤติกรรมที่ตอบสนองจึงเปลี่ยนไปควบ และนอกจากนั้นพฤติกรรมที่ตอบสนองอาจเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

กระบวนการสังคมประติ (Socialization Process) เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ (interaction) ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น 'พ่อแม่ หรือผู้ใหญ่' เป็นต้น พยายามที่จะสร้าง หรือเสริมแต่งพฤติกรรมของอีกบุคคลหนึ่ง คือ ลูกของเขาให้มีพฤติกรรมตามความคาดหวังของ สมาชิกในกลุ่มที่เขาสังกัดอยู่ ขบวนการนี้ไม่เพียงแต่ให้เด็กค่อย ๆ เรียนรู้วิถีทางของผู้ใหญ่ที่ ชุมชน ๆ ทั่วเขาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงขบวนการที่ผู้ใหญ่ยึดถือแนวประเพณีปฏิบัติตัวที่ เหมาะสม กับความคาดหวังที่สัมพันธ์กับสภาพใหม่ ๆ ในกลุ่ม องค์การ หรือ สังคม หรืออาจจะพูดว่าเป็น ขบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรม และเป็นการทำให้บุคคลมีวิถีชีวิตที่เป็นระเบียบ สามารถควบคุม พฤติกรรมของตนเองได้ และปฏิบัติตามกฏาณิยม อุดมคติ หรือ ระดับความเหมาะสม

ในขั้นของการสังคมประติ จะหมายถึง เฉพาะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ปฏิบัติต่อ ลูกเท่านั้น ดังนั้น ขบวนการสังคมประติจึงแสดงออกในรูปการให้ความรัก ความเอาใจใส่ คอยดูแลปกป้องรักษา มีความห่วงใย ให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ให้ความอบอุ่นทั้งทางกายและ ทางใจ รวมทั้งการชักชวนและลงโทษ เมื่อลูกประพฤติไม่เป็นไปตามความคาดหวัง หรือไม่ เป็นที่ต้องการ ของสังคม

ความอบอุ่น (Warmth) หมายถึง ความรู้สึกและพฤติกรรมที่แม่แสดงออกต่อลูกด้วยการแสดงความรักใคร่ ให้ความสนิทสนม บอกรับฟังความคิดเห็นของเด็ก แสดงพฤติกรรม ที่แสดงว่ายอมรับในตัวลูก เช่น คอยดูแลเอาใจใส่ ทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อลูก ผู้ที่ได้คะแนนความ อบอุ่นสูง แสดงว่า แม่คนนั้นจะทำอะไรก็ตามคำนึงถึงตัวลูกเป็นสำคัญ บอกรับฟังความคิดเห็น ของลูก บอกรับฟังหัวใจ ลูกทำให้เพื่อลูก ให้ความใกล้ชิดสนิทสนม เมื่อลูกมีปัญหา ก็จะ ปรึกษาแม่ ในทางตรงข้าม ผู้ที่ได้คะแนนต่ำ แสดงว่า แม่คนนั้นทำสิ่งต่าง ๆ โดยไม่คำนึงถึง ตัวลูก แม่จะตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่รับฟังความคิดเห็นของลูก มักจะทอดทิ้ง ไม่ให้ความใกล้ชิด สนิทสนม ความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกมีน้อยมาก ลูกจะไม่เคยไปปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับแม่

ความเป็นเจ้าของ (Possessiveness) แสดงถึง ความรู้สึกและพฤติกรรมของ แม่ที่แสดงต่อลูกคนที่ศึกษานี้ โดยดูจากการช่วยเหลือลูกในการทำสิ่งต่าง ๆ ว่าช่วยเหลือมาก เกินไปหรือไม่ พ่อแม่จะกับเด็กวัยนี้ หรือ เหมาะสมกับกาลเทศะหรือไม่ นอกจากนี้จาก

การปกป้องรักษาว่าแม่ให้ความปกป้องลูกอยู่ตลอดเวลา หรือปล่อยให้เขาทำอะไรต่าง ๆ เอาเอง แสดงความห่วงใยมากเกินไปจนเกินไป คนที่ได้คะแนนความเป็นเจ้าของสูง แสดงว่าแม่คนนั้น ให้ความช่วยเหลือลูกอยู่ตลอดเวลา ไม่ปล่อยให้เด็กทำอะไรด้วยตัวเอง ให้ความปกป้องคุ้มครองและแสดงความห่วงใยมาก ในทางตรงข้าม ผู้ที่ได้คะแนนความเป็นเจ้าของต่ำ แสดงว่า แม่ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือลูกเลย ปล่อยให้เด็กทำอะไรทุกอย่างด้วยตัวเอง ปล่อยให้เขาทำอะไรต่าง ๆ เอาเอง แม่ไม่มีความห่วงใยในตัวลูก

ความเป็นประชาธิปไตย (Democracy) แสดงถึง การแสดงออกของตัวแม่ต่อเด็ก คนที่ศึกษานี้ว่า แม่พึ่งพาผลจากลูกมากเกินไปจนเกินไป การตัดสินใจต่าง ๆ ภายในบ้าน แม่ทำโดยใช้เหตุผลหรือพิจารณาอารมณ์ของตัวเอง กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ภายในบ้าน แม่ใช้วิธีการประชาธิปไตย คือ แม่กับลูกปรึกษาหารือกัน ร่วมกันวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ หรือแม่ใช้วิธีเผด็จการ คือ แม่เป็นผู้วางกฎเกณฑ์ตามคำพ้องตัวเอง ผู้ที่ได้คะแนนความเป็นประชาธิปไตยสูง แสดงว่า แม่คนนั้นรับฟังเหตุผลจากลูก กฎเกณฑ์ที่ปฏิบัติ แม่กับลูกช่วยกันกำหนด ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่า เป็นผู้ที่ไม่คำนึงอารมณ์ ไม่ฟังเหตุผล กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ภายในบ้าน แม่เป็นผู้กำหนดเองตามคำพ้อง ไม่ได้ปรึกษาร่วมกับลูก

การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา (Intellectuality) แสดงถึง พฤติกรรมที่แม่แสดงออกต่อลูกคนที่ศึกษานี้ ว่าเป็นการช่วยให้สติปัญญาเพิ่มพูนหรือไม่ หรือกลับเป็นการถ่วงให้สติปัญญาของเด็กเพิ่มขึ้นช้าลง เมื่อมีปัญหาลักษณะต่าง ๆ หรือเมื่อลูกมีความอยากรู้อยากเห็นในบางสิ่งบางอย่าง แม่ได้สนองความอยากรู้อยากเห็นของลูกหรือชักชวนความอยากรู้อยากเห็น การให้ความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ แม่สามารถทำให้ลูกเข้าใจได้แจ่มชัดหรือไม่ ผู้ที่ได้คะแนนการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาสูง แสดงว่า แม่มีพฤติกรรมที่ช่วยเพิ่มพูนสติปัญญาให้ลูก เมื่อลูกมีปัญหาแม่ก็สามารถทำให้เข้าใจได้แจ่มชัด และสนองความอยากรู้อยากเห็นของลูก ตรงกันข้ามผู้ที่ได้คะแนนการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาต่ำ แสดงว่า แม่ได้แสดงพฤติกรรมที่ถ่วงความสามารถทางสติปัญญา ไม่สามารถให้ความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ ได้ และยังชักชวนความอยากรู้อยากเห็นของเด็กอีกด้วย

ความเข้มงวด (Restrictiveness) หมายถึง พฤติกรรมที่แม่แสดงออกต่อเด็กคนที่ศึกษานี้ เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นภายในบ้าน แม่ยึดถือกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด ลูกจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์นั้นโดยไม่มีข้อยกเว้น ถ้าเมื่อใดลูกฝ่าฝืนก็จะถูกลงโทษ หรือกฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นนั้นแม่ไม่ได้บังคับ ลูกจะพอใจปฏิบัติตามหรือไม่ปฏิบัติตามก็ได้ ไม่มีการลงโทษใด ๆ ทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังดูจากกฎเกณฑ์นั้นบีบบังคับเด็กมากเกินไป หรือ ให้อิสระกับเด็ก ผู้ที่ได้คะแนนความเข้มงวดสูง แสดงว่า แม่คนนั้นกำหนดกฎเกณฑ์อย่างบีบบังคับในตัวเด็กมาก และแม่ยังรักษากฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด ส่วนผู้ที่ได้คะแนนความเข้มงวดต่ำแสดงว่า แม่คนนั้นวางกฎเกณฑ์ไว้อย่างหละหลวม ให้อิสระกับเด็กมากและถึงแม้ว่า เด็กจะไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ก็ได้

ความรุนแรงของการลงโทษ (Severity) หมายถึง พฤติกรรมที่แม่แสดงออกต่อเด็กคนที่ศึกษานี้ เมื่อเกิดความไม่พอใจ หรือเมื่อลูกฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ไม่แสดงพฤติกรรมตามความคาดหวังของแม่ แม่แสดงพฤติกรรมออกมาด้วยวิธีการลงโทษหนักเบาเพียงใด เหมาะสมกับเหตุการณ์หรือไม่ ผู้ที่ได้คะแนนความรุนแรงของการลงโทษสูง แสดงว่า แม่ซึ่งซึ่งเขาจริงเขาจึงกับเงื่อนไขที่ใช้อยู่กับ การลงโทษ ลงโทษหนักกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ลูกทำความผิดเพียงเล็กน้อย ไม่ได้มีผลเสียมากมายนัก แต่แม่ลงโทษด้วยการเขียนข้อหารุนแรง เป็นต้น ตรงกันข้าม กับผู้ที่ได้คะแนนความรุนแรงของการลงโทษต่ำ แม่พวกนี้จะไม่ค่อยเข้มงวดกับเงื่อนไขที่ตั้งไว้มากนัก วิธีการลงโทษเบากว่าความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

การเข้าไปก้าวก่าย (Interference) เป็นพฤติกรรมที่แม่แสดงออกต่อเด็กคนที่ศึกษานี้ ด้วยวิธีการให้คำแนะนำ เมื่อลูกเกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่อาจจะไม่ใช่ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว เช่น ปัญหาที่เพื่อน หรือ ปัญหาที่โรงเรียน เป็นต้น แม่เคยให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องส่วนตัวของลูกมากนักเพียงไร เคยวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องส่วนตัวของลูกบ้างหรือไม่ ผู้ที่ได้คะแนนการก้าวก่ายสูง แสดงว่า แม่คนนั้นเคยให้คำแนะนำปรึกษากับลูกอยู่เสมอถึงแม้จะไม่ใช่เป็นเรื่องภายในครอบครัวก็ตาม ส่วนผู้ที่ได้คะแนนการเข้าไปก้าวก่ายต่ำแสดงว่า แม่คนนั้นไม่เคยปรึกษาหารือหรือให้คำแนะนำกับลูก ไม่วิพากษ์วิจารณ์เรื่องส่วนตัวของลูก

การปรับตัวของแม่ (Adjustment) เป็นพฤติกรรมของตัวแม่เองในการดำรงชีวิตภายในครอบครัว ว่าแม่สามารถทำให้เกิดความราบรื่นในครอบครัวได้หรือไม่ มีความสัมพันธ์หรือแม้กระทั่งมีความขัดแย้งกันในครอบครัว การวางระเบียบวินัยในครอบครัว เห็นพ้องต้องกันหรือไม่ แม่สามารถทำนโยบายของครอบครัวประสบผลสำเร็จหรือไม่ ผู้ที่ได้คะแนนการปรับตัวสูง แสดงว่า แม่ผู้นั้นสามารถจะปรับตัว เข้ากับทุกคนในครอบครัว ได้ดี สามารถทำให้เกิดความราบรื่นในครอบครัว ระเบียบวินัยและนโยบายที่วางไว้ก็เกิดผล ตรงกันข้าม กับแม่ที่ได้คะแนนการปรับตัวต่ำ แม่พวกนี้จะมีการปรับตัว ไม่ดี มักจะมีความขัดแย้งกันภายในครอบครัว ถึงแม้จะวางนโยบายของครอบครัว ไว้ก็ไม่เกิดผลสำเร็จ

ความเคลื่อนไหวในครอบครัว (Activeness) เป็นการแสดงออกถึงความสัมพันธ์ภายในบ้าน โดยดูจากคามมีชีวิตชีวาภายในบ้าน ความสัมพันธ์ของคนในบ้านด้วยกัน ตลอดจนความยาวนานของความสัมพันธ์นั้น และความแจ่มชัดของนโยบายภายในบ้าน ผู้ที่ได้คะแนนความสัมพันธ์ภายในบ้านสูง แสดงว่า ในบ้านนั้นมีความรักใคร่กลมเกลียวกันดีทุกคน ไม่แบ่งออกเป็นหมู่เป็นพวก อยู่กันอย่างมีความสุข ไม่มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันในครอบครัว มีการกำหนดนโยบายภายในบ้านอย่างแจ่มชัด ทุกคนภายในบ้านอยู่กันโดยใช้เหตุผล ไม่ใช่อารมณ์ ผิดกับผู้ที่ได้คะแนนความสัมพันธ์ภายในบ้านต่ำ บ้านนั้นจะไม่มีชีวิตชีวา มีการทะเลาะกันภายในครอบครัว แบ่งออกเป็นหมู่เป็นพวก ทำอะไรมักจะใช้อารมณ์เข้าหากัน ไม่มีการกำหนดนโยบายภายในบ้าน

ภาค ๔

เด็กไทยพุทธ หมายถึง เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีบิดามารดา มีเชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาพุทธ และตัว เด็กเองก็นับถือศาสนาพุทธ

เด็กไทยมุสลิม หมายถึง เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีบิดามารดา มีเชื้อชาติไทย สัญชาติไทย นับถือศาสนาอิสลาม และตัว เด็กเองก็นับถือศาสนาอิสลาม

สมมุติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis)

1. คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ กับคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม มีความเก่งกาจแม่นับแยกต่างกันอย่าง ไม่นับว่าสำคัญทางสถิติ

2. ภาค ๕

2. ขบวนการสังคมนิยม (socialization process) ของคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ กับ คนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทั้งในด้านความอบอุ่น ความเป็นเจ้าของ ความเป็นประชาธิปไตย การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา ความเข้มงวดในระเบียบวินัย การลงโทษ การเข้าไปก้าวก่าย การปรับตัวของแม่ และความเคลื่อนไหวในครอบครัว

3. ความเกรงใจไม่มีความสัมพันธ์กับขบวนการสังคมนิยม (socialization process) ทั้งในด้านความอบอุ่น ความเป็นเจ้าของ การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา ความเข้มงวดในระเบียบวินัย การลงโทษ การเข้าไปก้าวก่าย การปรับตัวของแม่ และความเคลื่อนไหวในครอบครัว

สมมติฐานในการวิจัย (Research Hypothesis)

I. ในการ เปรียบเทียบความแตกต่างของความเกรงใจ

1. เด็กชายไทยพุทธ น่าจะมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กชายมุสลิม
2. เด็กหญิงไทยพุทธ น่าจะมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กหญิงมุสลิม
3. เด็กชายไทยพุทธ น่าจะมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กหญิงมุสลิม
4. เด็กหญิงไทยพุทธ น่าจะมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กชายมุสลิม
5. มารดาของเด็กไทยพุทธมีความเกรงใจสูงกว่ามารดาของเด็กไทยมุสลิม

II. ในการ เปรียบเทียบขบวนการสังคมนิยม (Socialization Process)

1. แม่ของเด็กไทยพุทธ กับ แม่ของเด็กไทยมุสลิม น่าจะให้ความอบอุ่นกับลูกแตกต่างกัน
2. แม่ของเด็กไทยพุทธ กับ แม่ของเด็กไทยมุสลิม น่าจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในตัวลูกแตกต่างกัน
3. แม่ของเด็กไทยพุทธ กับ แม่ของเด็กไทยมุสลิม ให้ความเป็นประชาธิปไตยกับลูกมากน้อยต่างกัน

4. แม่ของ เด็กไทยพุทธ กับ แม่ของ เด็กไทยมุสลิม ช่วยส่งเสริมความ
สามารถทางสติปัญญาให้กับลูกมากน้อยต่างกัน

5. แม่ของ เด็กไทยพุทธ กับ แม่ของ เด็กไทยมุสลิม มีความเข้มงวดกับลูกมากน้อย
ต่างกัน

6. แม่ของ เด็กไทยพุทธ กับ แม่ของ เด็กไทยมุสลิม ลงโทษลูกหนักเบาต่างกัน

7. แม่ของ เด็กไทยพุทธ กับ แม่ของ เด็กไทยมุสลิม เข้าไปก้าวก่ายในเรื่อง
ของลูกมากน้อยต่างกัน

8. การปรับตัวของแม่ของ เด็กไทยพุทธ กับ แม่ของ เด็กไทยมุสลิม น่าจะ
แตกต่างกัน

9. ความเคลื่อนไหวในครอบครัวของ เด็กไทยพุทธ กับ ครอบครัวของ เด็ก
ไทยมุสลิม น่าจะแตกต่างกัน

III. ในการหาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร ในขอบเขตการสังเกตปรนัยกับความสนใจ

1. ความสนใจน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางบวก กับ ความชอบ
2. ความสนใจน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางบวก กับ ความเป็นใจของ
3. ความสนใจน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางลบ กับ ความเป็นประชาธิปไตย
4. ความสนใจน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางลบ กับ ความส่งเสริมความ

สามารถทางสติปัญญา

5. ความสนใจน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางลบ กับ ความเข้มงวดของแม่
6. ความสนใจน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางลบ กับ ความรุนแรงของการลงโทษ
7. ความสนใจน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางลบ กับ การเข้าไปก้าวก่ายของแม่
8. ความสนใจน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางลบ กับ การปรับตัวของแม่
9. ความสนใจน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางลบ กับ ความเคลื่อนไหวใน

ครอบครัว

เอกสาร และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ทฤษฎีกระบวนการสังคมประติ (Theories of Socialization Process)

เป็นเรื่องที่คิดกันมากในทางจิตวิทยานานแล้วว่า บุคลิกภาพของ เด็กมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง การอบรมเลี้ยงดูเด็กมีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กมากน้อยเพียงไร และควรจะใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างไร จึงจะก่อให้เกิดบุคลิกภาพอันเป็นที่ต้องการของสังคมและกำลังในการสร้างความเป็นเจริญให้แก่ประเทศ

คนทั่วไปมักจะคิดว่า การที่เด็กมีพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กเป็นผลมาจากพฤติกรรมของ เด็ก ถ้าถามพ่อแม่ว่าลงโทษเด็กทำไม มักจะได้รับคำตอบว่าเพราะเขาไม่เชื่อฟัง แต่ ริชาร์ด เบล (Richard Bell, 1965) ได้พยายามศึกษาและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของพ่อแม่ และพฤติกรรมของลูกที่มีสาเหตุกัน เขาพบว่าพฤติกรรมของลูกเนื่องมาจากพ่อแม่มากกว่าพฤติกรรมของพ่อแม่เนื่องมาจากลูก นักจิตวิทยาหลายคนได้ให้ความสนใจองค์ประกอบของการเกิดพฤติกรรม สาเหตุอันหนึ่ง เกิดจากสถานการณ์ของสิ่งเร้า (stimulus situation) ทฤษฎีใด ๆ ก็ตามจะต้องคิดว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาเป็นสิ่งเร้าที่จะพาเขาจากสิ่งเร้า (stimulus) ไปยังพฤติกรรมที่เกิดขึ้น (response) องค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งของพฤติกรรม คือ บุคลิกภาพที่แฝงอยู่ในตัวของแต่ละบุคคล เช่น ความสามารถ (ability) ความต้องการ (need) และทัศนคติ (attitude) บุคลิกภาพของคนจะเปลี่ยนได้ บางส่วนเป็นผลจากการเจริญเติบโต หรือ วุฒิสภาวะ บางส่วนเป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนหนึ่งของการจัดสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับเด็ก จึงมีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กด้วย ดังนั้น การไปการศึกษาเรื่องการอบรมเลี้ยงดูจึง เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในขณะที่ประเทศกำลังต้องการพัฒนา ประเทศจะพัฒนาไม่ได้ถ้าหากว่าคนซึ่งเป็นกำลังสร้างความเป็นเจริญให้แก่ประเทศไม่พัฒนา

ทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม (Social Psychological Theory) ซึ่งมี แอดเลอร์ (Adler) เชื่อในทฤษฎีแนวนี ได้อธิบายว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม (Social Animal) พฤติกรรมทุกอย่างมีความหมายทางสังคมและสามารถเข้าใจได้ เมื่อพิจารณาสภาพสังคมของเด็ก เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ระดับชั้นของสังคม เป็นต้น ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญแก่ความรู้สึก เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Belonging) ว่าเป็นความต้องการพื้นฐานของบุคคล และสามารถอธิบายพฤติกรรมได้ทุกอย่าง ทฤษฎีนี้ได้เน้นความต้องการของสังคมว่า หากเกิดมาได้ปะทะสัมพันธ์ (interaction) กับคนที่อยู่รอบตัว อยู่ในกระบวนการเรียนรู้กฎเกณฑ์ และขอบเขตของสังคม ประสบการณ์แรกที่เด็กได้สัมผัส และรับไว้จากครอบครัวจะพัฒนาขึ้นเป็นทัศนคติ ความเชื่อ และทฤษฎีนี้เห็นว่าองค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เช่น ครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในบ้าน ทัศนคติของสังคม โดยเฉพาะครอบครัว เป็นโอกาสแรกที่เด็กได้รับอิทธิพลต่าง ๆ จากสังคม นักสังคมวิทยา เช่น บอสซาร์ด (Bossard , 1966 : 12) จึงมีความเห็นว่า บุคลิกภาพไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่เป็นผลผลิตทางสภาพสังคม การพัฒนาบุคลิกภาพอาศัยองค์ประกอบ 2 อย่าง ได้แก่ การปะทะสัมพันธ์ของสังคม (social interaction) คือ การที่บุคคลได้ติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นประการหนึ่ง และวัฒนธรรมของกลุ่มซึ่ง เป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้จากการติดต่อกับบุคคลอื่น และเก็บไว้เป็นประสบการณ์

ตามทฤษฎีจิตวิทยาสาขาจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) ซึ่งมี ฟรอยด์ (Frued) เป็นต้นกำเนิดของจิตวิทยาสาขานี้ มีความคิดว่าความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ของบุคคลนั้นมีกำเนิดมาจากความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะที่บุตรยังเยาว์วัย มโนภาพเกี่ยวกับบิดามารดา ความอิจฉาริษยา ความมานะพยายามที่จะแข่งกับผู้อื่น เป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้มาตั้งแต่เด็ก และมักจะติดตัวตลอดไป ถึงแม้ว่าจะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น แต่ความรู้สึกนึกคิดเดิมซึ่ง เรียนรู้มาตั้งแต่เด็กก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนัก ประสบการณ์ที่ได้รับในตอนเป็นผู้ใหญ่แล้วจะเป็นเครื่องช่วยสร้าง ความเชื่อถือ และทัศนคติต่าง ๆ ให้แก่บุคคล และอยู่ในจิตสำนึกเท่านั้น (consciousness)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอีกทฤษฎี คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory) นักจิตวิทยาที่สืบลึความทฤษฎีนี้ได้แก่ ไวท์คิง (Whiting) เซียร์ส (Sears) แมคโคบี (Maccoby) และ เลวิน (Levin) โดยเฉพาะ ไวท์คิง (Whiting) และ ชาลด์ (Child) เป็นผู้สนใจศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรม ทฤษฎีนี้เน้นประสบการณ์ในวัยทารกและวัยเด็ก เปรียบกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (psychoanalytic) โดยถือว่าเด็กเกิดมาช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ แต่ทฤษฎีนี้มุ่งอธิบายถึงอิทธิพลของการให้รางวัลและการลงโทษ (Reward and Punishment) และสภาพการเรียนรู้ว่ามีผลต่อการสร้างบุคลิกภาพของบุคคล อธิบายขั้นของพัฒนาการของมนุษย์ว่าขึ้นกับวุฒิภาวะ (Maturation) ซึ่งได้มาโดยธรรมชาติ และขึ้นกับการเรียนรู้จากกระบวนการสังคมนิยม (socialization process) ของบิดามารดา ทฤษฎีนี้อธิบายลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การก้าวร้าว การพึ่งพาผู้อื่น ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น ว่าเป็นผลมาจากกระบวนการสังคมนิยม

จะเห็นว่าจุดมุ่งหมายใหญ่ของกระบวนการสังคมนิยมตามแนวของทฤษฎีทุกทฤษฎีนั้น เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คือ ต้องการให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้ และใช้ความสามารถของตนเองให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพราะกระบวนการสังคมนิยมนี้ทำให้อิทธิพลทางชีวภาพของมนุษย์ที่เกิดมาใหม่ ๆ นั้น เปลี่ยนมาเป็นบุคคลที่มีความรู้สึกนึกคิด มีทัศนคติ ค่านิยม และแบบอย่างพฤติกรรมที่สมบูรณ์ รวมทั้งมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันด้วย นอกจากนั้นยังเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ และคุณธรรมอันเป็นผลให้สังคมมีความสงบสุข แต่อย่างไรก็ตาม ขบวนการสังคมนิยมนี้ทำให้บุคคลในสังคมมีพฤติกรรมเหมือนกัน เกือบเท่ากัน ยังทำให้บุคคลแตกต่างกันออกไปด้วย ทั้งนี้เพราะว่าบุคคลหนึ่ง ๆ จะต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ มากมาย และกลุ่มต่าง ๆ นั้นก็มีความมุ่งหวังให้บุคคลที่จะเข้าเป็นสมาชิกใหม่มีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น เราจึงอาจกล่าวได้ว่า ขบวนการสังคมนิยมมีอิทธิพลทำให้บุคคลเหมือนกัน พอ ๆ กับที่ทำให้บุคคลแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะขบวนการสังคมนิยมเป็นลูกศร 2 ทาง เมื่อผู้ถ่ายทอดความรู้มีการปะทะสังสรรค์กับสมาชิกใหม่ก็นับความคิด ความเชื่อถือ ค่านิยม หรือทัศนคติ จากสมาชิกใหม่ด้วย ทำให้มีการ

เปลี่ยนแปลงค่านิยมต่าง ๆ ขึ้น เช่น พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูบุตรให้เรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ เพื่อให้เข้ากับสังคมได้ แต่ในขณะที่เดียวกันพ่อแม่ก็ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากเด็กกลับทำให้เปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ ซึ่งมีผลทำให้ขนบการอบรมเลี้ยงดูเด็กเปลี่ยนไป ยิ่งในชั้นลูกหลานต่อ ๆ มา ก็ยิ่งค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงมากขึ้นทุกที จนอาจสังเกตเห็นได้ชัด

วีรบุทท วิเชียร โสติ (1963 : 18 - 24) ได้ศึกษาขนบการสังคมประเพณีกับโครงสร้างของสังคม และให้ความหมายของขนบการสังคมประเพณีไว้ว่า เป็นขนบการที่บุคคลเรียนรู้วิถีทางของสังคม เพื่อที่เขาจะได้อยู่ร่วมในสังคมได้ สังคมประเพณีเป็นทั้งการเรียนรู้และการรับเอาแบบแผนของพฤติกรรม ค่านิยม ความรู้สึกต่าง ๆ คนจะเรียนรู้ขนบการสังคมประเพณีมาตั้งแต่เกิด ความเป็นอยู่และบทบาทภายในครอบครัวจะเป็นสังคมแรกที่เด็กได้เรียนรู้ โดยเด็กจะเริ่มเรียนรู้จากเรื่องของตัวเองออกไปยังบุคคลอื่น ๆ เมื่อเด็กโตขึ้นมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น สังคมของเขา ก็จะกว้างขวางออกไปอีก ได้ติดต่อกับคนอื่น ๆ ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม ทำบทบาทของเขาซับซ้อนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันเขาก็จะนำเอาการเรียนรู้ภายในบ้าน ซึ่งเป็นรากฐานของเขาไปใช้กับระบบสังคมอื่น ๆ

วิลสัน (Wilson, 1966 : อ้างจาก วีรบุทท, 1963 : 20) กล่าวว่า บทบาทของคนแตกต่างกันขึ้นขึ้นกับพื้นฐาน 3 อย่าง คือ

1. ลักษณะทางชีววิทยา เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ
2. ลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว เช่น อาชีพ, ระดับชั้นทางสังคม, ศาสนา
3. อุบัติการณ์และลักษณะของแต่ละคน เช่น การศึกษา รายได้ ค่านิยม เป็นต้น

จากการสำรวจพบว่า กรณีในการปฏิบัติของคนขึ้นขึ้นกับระบบค่านิยมของสังคม ส่วนเพศ อายุ เชื้อชาติ ระดับชั้นของสังคมทำให้ค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างกันออกไป บทบาทของคนที่แตกต่างกันนั้นจะผ่านทางขนบการสังคมประเพณี และก่อรูปขึ้นเป็นโครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรม

จากแผนภูมินี้ ค่านิยมทางสังคมจะเป็นแหล่งกำเนิดของพฤติกรรมต่าง ๆ ทางสังคม ในระดับนี้จะไรที่ ดี-ไม่ดี, ถูก-ผิด, มีศีลธรรม-ไม่มีศีลธรรม จะถูกกำหนดขึ้น ระบบทางสังคมจะเป็นที่จัดระเบียบของขบวนการสังคมประ กติ โครงสร้างของการดำรงชีวิต วิธีทางที่จะบรรลุเป้าประสงค์ ค่านิยมทางสังคมจะชี้ให้เห็นถึงระบบของสังคมนั้น โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ค่านิยมทางสังคมจะถูกกำหนดมาจากศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีของสังคม

ระบบทางสังคมแต่ละระบบจะชี้ให้เห็นสถานการณ์ในสังคมนั้น ซึ่งมีสิทธิและหน้าที่เป็น ตัวเชื่อมตำแหน่งต่าง ๆ ในสังคม ตำแหน่งเหล่านี้จะมีบทบาททางสังคมเป็นองค์ประกอบ ซึ่งแสดงออกในรูปพฤติกรรมที่คาดหวัง ระบบบทบาทแต่ละระบบประกอบด้วยระบบย่อย ๆ อีก มากมาย ซึ่งมีระบบพฤติกรรมเป็นตัวกำหนดบทบาท ดังนั้น จึงเป็นอนุกรมวนเวียนกัน ซึ่ง สามารถใช้ทำนายแบบแผนทางสังคมได้

ขบวนการสังคมประ กติ เป็นขบวนการที่จะทำให้เด็กได้รับตำแหน่งทางสังคม โดยจะ ต้องให้เด็กปฏิบัติตามเกณฑ์ของสังคม และอยู่ในขอบข่ายของการปฏิบัติตามบทบาทของสังคม การที่เด็กได้รับตำแหน่งทางสังคมก็จะกระทำตามบทบาทของสังคมด้วย

ในวัฒนธรรมที่ต่างกัน บทบาทของสังคมอันเดียวกันอาจมีความหมายต่างกันในรูปแบบของ พฤติกรรมและทัศนคติ เพราะคนในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้รับการพัฒนาการทางด้านความคิด ต่างกัน ข้อขัดแย้งต่าง ๆ ระหว่างบุคคล และระหว่างวัฒนธรรมจะมีมากขึ้น ถ้าสมาชิกในกลุ่มมาจากกลุ่มที่มีวัฒนธรรมต่างกันมาก ๆ

ตัวแทนของขบวนการสังคมประ กติ ได้แก่

1. บิดามารดา หรือผู้ปกครอง เป็นบุคคลกลุ่มแรก โดยเฉพาะแม่ที่ทำหน้าที่อบรมสมาชิกใหม่ของครอบครัว

2. กลุ่มเพื่อนเล่น ได้แก่ เพื่อนเล่นชั่วคราว เพื่อนร่วมโรงเรียน เพื่อนเล่นตามถนนหนทาง เด็กยอมเรียนรู้จากเพื่อนเล่นด้วยกัน เช่น เรียนรู้รักพวกพ้อง เรียนรู้กติกาการเล่นต่าง ๆ เป็นต้น

3. โรงเรียนเป็นตัวแทนของสังคมที่ให้การศึกษารวมอย่างมีแบบแผน เพื่อให้เด็กเรียนวิชาการ จริยธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ของสังคม
4. กลุ่มอาชีพ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ก็จะมีระเบียบปฏิบัติเฉพาะของตน สมาชิกใหม่ของแต่ละกลุ่มอาชีพนั้นจะต้อง เรียนรู้ระเบียบปฏิบัติของกลุ่มอาชีพนั้น ๆ ด้วย
5. สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ ในปัจจุบันสื่อมวลชนเหล่านี้ช่วยขยับเขยื้อนกว้างขวาง และมีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการสังคมประเทิมาก

ขบวนการสังคมประเทิอาจเกิดได้จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. Behavioral shaping and direct reinforcement เป็นวิธีการปรุงแต่งพฤติกรรมที่ต้องการ โดยการให้รางวัล หรือลงโทษ เพื่อให้เด็กปฏิบัติไปตามที่เราต้องการ เช่น เมื่อเด็กเริ่มปฏิบัติตามที่เราต้องการก็ให้รางวัล อาจจะเป็นคำชมเชยหรือของขวัญที่เป็นสิ่งของแก่เด็ก ต่อมาเมื่อมีพฤติกรรมใกล้เคียงกับที่เราต้องการยิ่งขึ้น ก็ให้รางวัลบ่อยครั้งยิ่งขึ้น แต่ถ้าหากพฤติกรรมของเด็กไม่เป็นไปตามที่ต้องการก็อาจลดรางวัลลงหรืออาจลงโทษบ้าง ทำเช่นนั้นเรื่อย ๆ ไป เด็กก็จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามที่เราต้องการและจะกลายเป็นนิสัยของเด็กต่อไป

2. Incidental learning เป็นการเรียนรู้โดยไม่เจตนาพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ชนิดนี้ สกินเนอร์ (Skinner) เรียกว่า Superstitious behavior เช่น เมื่อเด็กเริ่มพูดคำขบถออกมา พ่อแม่ก็รู้ว่าการพูดคำขบถนั้นไม่ดี และไม่ต้องการให้เด็กพูด แต่คิดว่ากิริยาท่าทางที่เด็กพูดออกมานั้น น่ารัก น่าเอ็นดู เป็นของสนุก เมื่อเด็กเห็นว่าพ่อแม่หัวเราะเช่นนั้น ก็คิดว่าพ่อแม่ชอบใจที่เขาพูดคำขบถนั้นออกมา ผลที่สุดก็กลายเป็น แรงขับ (reinforcement) ให้พูดเช่นนั้นต่อไป ทั้ง ๆ ที่พ่อแม่ได้ตั้งใจจะอบรมสั่งสอนให้เด็กพูดเช่นนั้นเลย

3. Identification or Imitating a model อธิบายได้ 3 กรณี คือ

3.1 Morow's two factor theory เป็นทฤษฎีการ เลียนแบบ โดยให้หลัก ของ secondary reinforcement ที่ว่าสิ่งใดที่เรารู้บุคคลใดก็ตามที่เด็กนำไปเกี่ยวโยง กับ primary reinforcement และสิ่งนั้นเรารู้บุคคลนั้นอำนวยความสะดวก หรือ ทำให้เขาบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ ต่อมาสิ่งนั้นเรารู้บุคคลนั้นก็กลายเป็น secondary reinforcement เช่น เมื่อเด็กเกิดความรู้สึก พ่อแม่ก็จะจัดอาหารมาให้เด็กก็จะนำเอา พ่อแม่ไปเกี่ยว โยงกับอาหาร ต่อมาพ่อแม่ก็จะกลายเป็น secondary reinforcement และเด็กก็จะเชื่อฟัง เคารพ เลือกเอาเป็นแบบอย่าง และลอกเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่ ต่อไป เพราะเป็นผู้ที่คอยสนองความต้องการทำให้เขามีความสบายอยู่เสมอ

3.2 Vicarious reinforcement เมื่อเราเห็นบุคคลอื่นทำสิ่งใดแล้ว ได้รับรางวัล หรือไม่ได้รับการลงโทษ เราก็ทำตามอย่างบุคคลนั้นบ้าง ทั้งที่เราไม่รู้เลยว่า จะได้รับรางวัลเหมือนเขาหรือเปล่า ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การที่เราเห็นเขาทำเช่นนั้นแล้ว ได้รับรางวัลจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้เราทำตาม โดยหวังว่าจะได้รับรางวัลด้วย หรืออาจจะเป็น เพราะว่าการที่เราสังเกตเห็นว่าเขาทำอย่างนั้นแล้วได้รับรางวัล ทำให้เรารู้สึกว่าเหมือนกับ ได้รับรางวัลด้วย เราจึงทำตามแบบอย่างบุคคลนั้น ๆ

3.3 Similarity theory of Identification เมฆาถึงการที่เรา เห็นคนอื่นมีลักษณะต่าง ๆ เหมือนกับเรา ต่อมาเราเห็นบุคคลนั้นมีลักษณะใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น เราก็ยอมรับเอาสิ่งแปลกใหม่นั้นมาเป็นของเรา และปฏิบัติตามแบบอย่างพฤติกรรมของเขา ต่อ ๆ ไป

3.4 Withholding of love เราเลือกเอาบุคคลขึ้นมาเป็นแบบอย่าง เพราะกลัวว่าบุคคลนั้นจะไม่รักเราต่อไป

3.5 Avoiding of punishment เราเลือกบุคคลขึ้นมาเป็นแบบอย่าง เพราะกลัวบุคคลนั้นจะมาทำโทษหรือทำอันตรายต่อเรา

3.6 Social power เราเลือกบุคคลขึ้นมาเป็นแบบอย่าง เพราะบุคคลนั้นมี กำลัง (power) พอที่จะให้รางวัลเราได้ แต่เขาก็ไม่จำเป็นต้องให้รางวัลแก่เราจริง ๆ

4. พัฒนาการทางศีลธรรม (Moral Development) มีทฤษฎีต่าง ๆ สนับสนุน ดังนี้

4.1 Identification Theories เซียร์ส (Sears, 1960) พบว่า การที่เด็กเลียนแบบพ่อแม่มากขึ้น ทำให้เด็กมีความยับยั้งชั่งใจ และมีโน้มน้าวใจที่ดีกว่าเด็กที่เลียนแบบพ่อแม่เพียง

4.2 พัฒนาการทางศีลธรรม 3 ขั้นของ เปียเจต์ (Piaget) เปียเจต์ (Piaget) เชื่อว่า พัฒนาการทางศีลธรรมของเด็กเป็นไปตามลำดับขั้น ดังนี้คือ

1. Premoral Stage อายุตั้งแต่เกิดถึง 4 ปี ในระยะนี้เด็กยัง ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องศีลธรรมจรรยาใด ๆ ให้ความสำคัญเป็นศูนย์กลาง (Egocentric) ต้องการความสุขของตนเองเท่านั้น ไม่สนใจคนอื่นมากนัก

2. Heteronomous stage อายุ 4 - 5 ปี เริ่มให้ความสนใจ รู้ว่าบุคคลอื่นที่ตัวโตกว่าเขา และเรียกร้องให้เขาปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ผู้ใหญ่ตั้งขึ้น เด็กต้อง เป็นใจทำตามเพื่อไม่ให้ถูกลงโทษ ทั้ง ๆ ที่เขาไม่รู้เลยว่าจะต้องทำตามกฎเกณฑ์นั้นทำไม

3. Autonomous stage อายุ 6 ปีขึ้นไป เด็กมีความคิดเป็น ตัวของตัวเอง รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล ให้ความสำคัญยุติธรรมเป็นส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น คิดถึงความเสมอภาคในการติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ และคิดถึง การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกัน และกัน (Reciprocity)

4.3 พัฒนาการทางศีลธรรม 6 ขั้น ของ โคห์ลเบิร์ก (Kohlberg) แบ่ง ตามลำดับขั้นดังนี้ คือ

1. เด็กจะเชื่อฟังหรือปฏิบัติตาม สิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่า หรือทำอะไร เพื่อไม่ให้ถูกลงโทษมากกว่าอย่างอื่น

2. กระแสสิ่งใดเพื่อเป็นที่พอใจแก่ตนเอง และในทำนองเดียวกันก็ต้องการรางวัลจากผู้อื่นด้วย เริ่มตรงนั้นถึงความสำคัญของความต้องการ และความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของบุคคลอื่นในการติดต่อสัมพันธ์กัน มีการแลกเปลี่ยนการกระทำต่อผู้อื่นบ้างแล้ว

3. มักจะคล้อยตามความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของบุคคลส่วนมาก ต้องการเป็นที่ยกย่องของบุคคลอื่น ไม่ว่าอะไรที่คาดหวังว่าคนอื่นจะไม่เห็นดีเห็นชอบต่อการกระทำของตน

4. ถือเอาการปฏิบัติตามหน้าที่เป็นสำคัญ ยึดถือเกณฑ์ของสังคม มีใจว่ากลัวจะถูกลงโทษ แต่ทำเพื่อคิดว่าเขามีเกณฑ์ไว้ให้ก็ควรกระทำตาม และจะได้ประโยชน์ตอบแทนจากการกระทำตามหน้าที่นั้น

5. มีการกระทำตามกฎหมายเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเห็นแก่ข้อตกลงที่ได้ตกลงกันไว้

6. มีหลักเกณฑ์อย่างกว้าง ๆ ในการกระทำของตน และรู้จักรับผิดชอบในการกระทำของตน

สำหรับการศึกษาเรื่องขบวนการสังคมประเพณีในประเทศไทย วีรบุรุษ วิเชียร โชติ (1973) ได้เสนอทฤษฎีสังคมประเพณีและลักษณะบุคลิภาพของบุคคลในสังคมไมตรีสัมพันธ์ เปรียบเทียบกับสังคมประเพณี และลักษณะบุคลิภาพของบุคคลในสังคมสัมพันธสัมพันธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงบุคคลในสังคมไทย ให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศ ดังนี้ คือ

สังคมประเพณีแบบไมตรีสัมพันธ์	สังคมประเพณีแบบสัมพันธสัมพันธ์
1. สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (บิดา มารดา และบุตร) เป็นแบบไม่คลุมเครือชัดเจน ใช้การฉ้อโกงเป็นใหญ่	1. สัมพันธภาพระหว่างบุคคล (บิดา มารดา และบุตร) เป็นแบบมีเหตุผลใช้หลักเกณฑ์และหลักการ เป็นใหญ่

สังคัมป ระกิตแบบไมตรีสัมพันธ์	สังคัมป ระกิตแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์
2. การฝึกความมีวินัย ใช้อารมณ์และการเมตตา คบาคำเป็นสำคัญ 3. ผู้เบาไม่สามารถสรุปหลักเกณฑ์ เพื่อยึดเป็นค่านิยมของตนเองได้ว่า สิ่งใดควรหรือไม่ควรประพฤติ ปฏิบัติ จึงมักไม่ค่อยเกิดวินัยในตนเอง และความรับผิดชอบต่อ 4. ไม่ส่งเสริมผู้เบาแสวงหาความรู้จากสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้งห้า เพราะไม่ค่อยได้กั้น 5. ไม่ชอบให้ผู้เบาถาม เพราะรำคาญ 6. ผู้ใหญ่ชอบทำอะไร ๆ ให้ผู้เบาจนโตและไม่ส่งเสริมให้เด็กช่วย 7. ไม่ส่งเสริมให้ผู้เบาตัดสินใจด้วยตนเอง ผู้ใหญ่พยายามตัดสินใจให้ เพราะถือว่ามีความสามารถมากกว่า อาบน้ำร้อนมากเกินไป	2. การฝึกความมีวินัย ให้เหตุผลและการยอมรับยาว ๆ จากที่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน และเป็นที่ยอมรับของผู้เบา 3. ผู้เบาสามารถสรุปหลักเกณฑ์เพื่อยึดเป็นค่านิยมของตนเองได้ จึงเกิดความมีวินัยในตนเอง และความรับผิดชอบต่อ 4. ส่งเสริมให้ผู้เบาแสวงหาความรู้จากสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้งห้า เพราะถือว่า เป็นธรรมชาติของเด็กที่จะแสวงหาความรู้ 5. ชอบให้ผู้เบาถาม เพราะ เป็นการสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก และทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง 6. ส่งเสริมให้ผู้เบาทำอะไร ๆ เองตั้งแต่เบาะ เพื่อฝึกความเป็นอิสระ และความรับผิดชอบ 7. ส่งเสริมให้ผู้เบาตัดสินใจด้วยตนเอง เพื่อฝึกความเป็นเอกัตถุบุคคล และความมีเอกศักดิ์

สังคมปร ะกิตแบบไมตรีสัมพันธ์	สังคมปร ะกิตแบบสัมฤทธิ์สัมพันธ์
8. แก้ปัญหาได้กร ึ่งให้ควบการ ุ้มและไ้	8. แก้ปัญหาได้กร ึ่งให้ควบการหาสา เหตุ แล้วแกตามสา เหตุนั้น ๆ
9. ไม่ส่ง เสริมใ้ผู้เบ าวมาสังสร ักกับผู้ใหญ่ และไม่ค อยพาออกไปนอกบ้าน	9. ส่ง เสริมใ้ผู้เบ าวมาสังสร ักกับผู้ใหญ่ และมักพาออกไปนอกบ้านค ับบ อย ๆ
10. ผู้เบ าวมักมีโลกทัศน์แบบการควบคุมตนเอง โดยอาศัย โลกภายนอก (External Control)	10. ผู้เบ าวมักมีโลกทัศน์แบบการควบคุมตนเอง โดยอาศัย โลกภายใน คือ คนเอง (Internal Control)
11. มีแรงจูงใจใ้สั้มฤทธิ์สูง และ มีบุคลิกภาพ แบบไมตรีสัมพันธ์	11. มีแรงจูงใจใ้สั้มฤทธิ์สูง และ มี บุคลิกภาพแบบสั้มฤทธิ์สัมพันธ์

ร ะบบบุคลิกภาพ

สังคมไมตรีสัมพันธ์	สังคมสัมฤทธิ์สัมพันธ์
1. ไม่นั้ใจในตนเอง	1. นั้ใจในตนเอง
2. คนไม่ค อยจะมีค่า	2. คนมีค่า (เอกศักดิ์)
3. สิบ เน้นใ้กลมือ	3. อดเบ ีเยว ไ้กินหวาน
4. ต้องการ เพื่อกมาก	4. ต้องการควาขสา เร็ว
5. เกรงใจมาก	5. เกรงใจน อยเว ีขานกลาง
6. ขอบตามอย่าง	6. ขอบส่วางสร
7. เป็กมาใ้จ่า	7. เป็กมาใ้กิด

เอกสาร การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายงานการวิเคราะห์ปัญหาเยาวชน ซึ่งพิมพ์เสนอต่อคณะกรรมการศูนย์การป้องกันอาชญากรรม กระทรวงมหาดไทย (1961 : 1 - 6) ได้ประมวลสาเหตุที่เด็กมีความประพฤติเลวส่วนหนึ่งว่ามาจากครอบครัว และผู้ปกครอง และได้ปัญหาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรมาเป็นสาเหตุหลายข้อ เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่เอาใจใส่ หอคหังเด็ก ไม่มีเวลาสำหรับเด็ก ไม่ควบคุมอบรมและลงโทษเด็กในทางที่เหมาะสม ขาดความรู้ทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการอบรมเด็ก ส่งเสริมเด็กในทางฟุ้งเฟ้อ สนับสนุนให้เด็กประพฤติไม่สมควร

สถาบันสวัสดิการเด็กแห่งมหาวิทยาลัยมินนิโซตา ได้พิมพ์หนังสือเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก มีข้อความตอนหนึ่งว่าสภาพความเป็นไปโดยทั่วไปภายในบ้าน ระหว่างที่เด็กอยู่ในวัยเติบโตไม่เกิน 12 ปี และบางเข้าสู่วัยรุ่นมีความสำคัญจนกว่าที่จะกล่าวได้ยาก ความเจริญทางความรู้สติปัญญา ในอนาคตของเด็กขึ้นอยู่กับ การเริ่มต้นชีวิตในบ้านก่อนเข้าโรงเรียน ถ้าพ่อแม่ไม่เข้าใจในความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว เด็กก็จะเจริญไปได้ไม่เท่าที่ควร

✓ จากการศึกษาของ เฮทเธอร์ริงตัน และ แฟรงก์ (1967 : 19-25) พบว่าครอบครัวที่มีปัญหามาก พ่อแม่จะให้ความสนใจกับบุตรน้อย บุตรมักจะถนัดตามอย่างผู้มีอำนาจในครอบครัว และเลียนแบบลักษณะการวางตัวของพ่อหรือแม่ที่น้อยด้วย

✓ พิศมัย วิบูลย์สวัสดิ์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวตามทัศนคติของเด็กที่กระทำผิดและไม่กระทำผิดกฎหมาย (1967) พบว่า บรรดาทัศนคติในครอบครัวของเด็กกระทำผิดกฎหมายมีความตึงเครียด และขัดแย้งอย่างรุนแรง ระหว่างบิดามารดาด้วยกัน ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา และบุตรมีน้อย บุตรได้รับสิทธิจากบิดามารดาเพียง ทำให้เกิดความวิตกกังวลและความขัดแย้ง ซึ่งนาน ๆ เข้าจึงเด็กมักจะต้องการหาทางออกเพื่อลดความขัดแย้งเหล่านั้น ทำให้เกิดพฤติกรรมของเด็กที่เป็นปัญหาขึ้นได้

บอลด์วิน, คาลฮอร์น และ บรีส์ (Baldwin, Kalhorn and Breese, 1945) ได้นำเอาแบบฟอร์มการสัมภาษณ์ขบวนการสังคมประติ (Socialization Process) ของ ฟอลส์ (Fols Parents Behavior Rating Scales) ไปหาค่าสหสัมพันธ์ (intercorelation) ระหว่างตัวแปร 30 ตัว ได้ผลว่า ตัวแปรทั้ง 30 ตัวนี้สามารถจะแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ ประชาธิปไตยภายในบ้าน (democracy) การยอมรับเด็ก (acceptation) และการห้ามใจเด็ก (permissive) แต่ไม่ใช่ว่าครอบครัวหนึ่งจะตกอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ บางบ้านอาจมีประชาธิปไตยในบ้านน้อย แต่มีการยอมรับเด็กมากและห้ามใจเด็กมาก เป็นต้น

บอลด์วิน (Baldwin, 1945) ได้แบ่งชนิดของการยอมรับเลี้ยงดูเด็กออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ไม่ยอมรับ (rejectant) ยอมรับ (acceptant) และไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน (casual) จากการสำรวจของเขาพบว่า บ้านที่พ่อแม่ไม่ยอมรับลูกจะมีประมาณ $\frac{1}{4}$ ของทั้งหมด พวกนี้พ่อแม่จะไม่ให้ความรัก ไม่ได้รับการยกย่อง และมักจะแสดงความไม่พอใจ หักสนคิเกล้านี้ทำให้พ่อแม่ไม่มีความวางใจในตัวเด็ก ไม่ใช่ความเป็นประชาธิปไตยกับเด็ก ซึ่งจะแบ่งออกได้อีกเป็น 2 พวก คือ พวกหนึ่ง พ่อแม่ทอดทิ้งโดยไม่สนใจในตัวเด็ก ไม่มีความวางใจ แต่ก็ไม่แสดงอาการไม่พอใจออกมา แต่อีกพวกหนึ่ง จะแสดงอาการไม่พอใจออกมาอย่างเห็นได้ชัด และมักจะใช้อำนาจกับเด็ก

ในกรณีพ่อแม่ยอมรับเด็ก ก็จะแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ตามใจแต่ไม่ใช่ประชาธิปไตย ประชาธิปไตยแต่ไม่ตามใจ และประชาธิปไตยด้วยตามใจด้วย

การยอมรับชนิดที่ตามใจแต่ไม่เป็นที่ประชาธิปไตยจะเหมือนกับบ้านที่พ่อแม่ปกป้องมากเกินไป (overprotection) แต่บ้านที่ใช้ประชาธิปไตย แต่ไม่ตามใจเป็นการยอมรับที่มีขอบเขต บอลด์วิน (Baldwin) พบทั่ว ๆ ไปแล้วว่า การยอมรับจะมี 3 แบบ คือ

1. ประชาธิปไตยเทียม (pseudo - democratic) แบบนี้พ่อแม่จะยอมให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แต่ในเวลาเดียวกันจะไม่ให้อิสระภาพในการที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องที่สำคัญ ๆ

2. ประชาธิปไตยแบบวิทยาศาสตร์ (scientifically democratic) พวกนี้ จะมีความรักเด็ก แต่ก็มักจะไม่ค่อยแสดงออกมา เด็กไม่ค่อยเกิดความรู้สึกอบอุ่น แต่เขาพยายามใช้ประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง

3. ประชาธิปไตยแบบอบอุ่น (warm democratic) เด็กจะมีความรู้สึกอบอุ่น อบอุ่น ได้รับการยอมรับในทางที่ถูกต้อง และรู้สึกว่าตนเป็นประชาธิปไตยด้วย

บอดควิน ยังได้ศึกษาพบอีกว่า เด็กที่พ่อแม่ไม่ยอมรับ (rejectant) จะเป็นคน ไม่มีระเบียบ มักจะมีความเห็นไม่ลงรอยกับผู้ใหญ่ ความสามารถทางเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับ กลาง ไม่มีความคิดริเริ่ม (originality)

ส่วนเด็กที่พ่อแม่ใช้วิธีประชาธิปไตย มักจะได้รับความอบอุ่นด้วย เด็กพวกนี้จะเข้าสังคมได้ดี โดยทั่ว ๆ ไปมักจะเป็นคนสนุกสนาน มีลักษณะผู้นำ แต่ก็มักจะไม่แสดงมากเกินไป เพราะลักษณะก้าวร้าว และลักษณะข่มของเขาน้อยมากเท่า ๆ กับที่เขาเป็นคนมีความคิดดี มีความเป็นเพื่อน ใจดี เด็กพวกนี้จะมีคามมั่นคงทางอารมณ์ อารมณ์เย็น ปรนเปรู เข้ากับคนอื่น ไปด้วย

ส่วนเด็กที่พ่อแม่ปล่อยจะพบลักษณะที่ตรงข้ามกับเด็กที่ได้รับประชาธิปไตย มักจะไม่มี ความกระตือรือร้น ไม่มีความก้าวร้าว ไม่ประสบความสำเร็จในการเข้าสังคม และไม่ค่อย มีความรู้สึกสนุกสนาน

ผู้ที่ศึกษาแบบแผนของการอบรมเลี้ยงดูอีกผู้หนึ่ง คือ แรดกี (Radke, 1946) เขาได้เอาแบบแผนของการอบรมเลี้ยงดูมาหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของเด็ก กลุ่มตัวอย่าง ของเขาเป็นเด็ก 43 คน ในวัย 3 - 4 ขวบพร้อมทั้งพ่อแม่ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์พ่อแม่เกี่ยวกับ ความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การใช้ระเบียบวินัย ความมีอำนาจในครอบครัว โดยจัดทำมาตราส่วน (Scale) ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. อำนาจในครอบครัว เริ่มจากลัทธิประชาธิปไตย (autocratic) ไปจนถึงประชาธิปไตย (democratic)

2. ความเข้มงวดของพ่อแม่ เริ่มจากเข้มงวดมากไปจนถึง ไม่มีความเข้มงวดเลย
3. ความรุนแรงของการลงโทษ เริ่มตั้งแต่รุนแรงมากไปจนถึงไม่มีการลงโทษเลย
4. ความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ตั้งแต่มากจนถึงน้อยที่สุด

ผลการศึกษาของ เขาพบว่า เด็กที่มาจากบ้านที่เป็นอิตาเลียน จะไม่กว้างขวางในหมู่เด็กอื่น ชอบทะเลาะวิวาทและต่อสู้ มีอารมณ์ไม่แน่นอน มีความกล้า ไม่มีการบอกร่องเรือคำทักทายอื่น แรดค (Radke) ได้อธิบายว่า เด็กเหล่านี้มาจากบ้านที่ต่างกันจึงมีพฤติกรรมต่างกัน เด็กที่เคยอยู่บ้านที่เป็นอิตาเลียน เมื่อมาอยู่ในหมู่เพื่อนซึ่งมีอำนาจน้อยกว่าพ่อแม่ของเขา เขาจึงแสดงพฤติกรรมของพ่อแม่ของเขาต่อเด็กคนอื่น ทำให้ไม่เป็นที่นิยมในหมู่เพื่อน โดยทั่วไปบ้านที่วางระเบียบวินัยเคร่งครัดเกินไป ก็จะอยู่ในสภาพเดียวกับบ้านที่เป็นอิตาเลียน

ส่วนเด็กที่มาจากบ้านที่เป็นประชาธิปไตย จะพบว่า มีพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับเด็กที่มาจากบ้านที่เป็นอิตาเลียน เขาจะเป็นที่กว้างขวางในหมู่เพื่อน ไม่ชอบการทะเลาะวิวาท มีอารมณ์คงที่ หันต่อความคิดเห็นของคนอื่น ไม่เป็นผู้นำแต่ก็ไม่เป็นผู้นตาม

เซียร์ส, แมคโคบี และ เลวิน (Sears, Maccoby and Levin, 1946) ได้ใช้แบบฟอร์มการสัมภาษณ์เรื่องการอบรมเลี้ยงดูของมิลตัน (Milton, 1958) ไปใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) แยกเป็นองค์ประกอบใหญ่ ๆ ได้ 5 อย่างคือ

1. การตามใจ, ความเข้มงวด
2. การปรับตัวของครอบครัว
3. ความอบอุ่นที่เกิดจากแม่และเด็ก
4. การฝึกเด็กให้มีความรับผิดชอบ
5. ความก้าวร้าวและการลงโทษ

เขาพบว่าเด็กที่ขาดความอบอุ่นจากแม่ จะทำให้เด็กแสดงอาการก้าวร้าว ส่วนการลงโทษและการตามใจจะเกี่ยวข้องกับทุก ๆ องค์ประกอบ เด็กที่ถูกลงโทษอย่างเข้มงวดจะก้าวร้าวกว่าเด็กที่ถูกลงโทษเบี่ยงเล็กน้อย การตามใจเด็กยอมให้แสดงความก้าวร้าว จะทำให้เด็กแสดงความก้าวร้าวเพิ่มขึ้นอีก

จากการเปรียบเทียบการศึกษาเรื่องการยอมรับเลี้ยงดูของ บอลด์วิน (Baldwin) แรดก (Radke) และเซียร์ส (Sears) ถึงแม้ว่าจะใช้วิธีการต่างกัน - กลุ่มตัวอย่างต่างกัน และเนื้อหาต่างกัน ก็ยังมองเห็นความสัมพันธ์ของการศึกษาทั้ง 3 ครั้งได้ดังนี้

ความอบอุ่นเป็นเรื่องสำคัญในการศึกษาของ บอลด์วิน (Baldwin) และของ เซียร์ส (Sears) ส่วนประชาธิปไตย และการตามใจ มีอยู่ในการศึกษาทั้ง 3 ครั้ง ความเข้มงวดในการลงโทษของแรดก (Radke) เปรียบเทียบได้กับ การผ่อนปรน - ความเข้มงวดของ เซียร์ส (Sears) ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ความอบอุ่น การตามใจ และการลงโทษ เป็นมิติใหญ่ ๆ 3 มิติ ในการศึกษาเรื่องการยอมรับเลี้ยงดูของพ่อแม่

จากการสำรวจของ เซมลิค และ วัตสัน (Zemlock and Watson, 1953) ในเรื่องความวิตกกังวล ความห่วงใย และทัศนคติของแม่ พบว่า ความพอใจ ความห่วงใยของแม่มีความสัมพันธ์กันในทางตรงข้ามกับความวิตกกังวลของลูก ซึ่งผู้วิจัยได้แปลผลไว้ว่า แม่ที่แสดงอาการ ไม่ยอมรับลูกมากในตอนท้อง ในตอนที่ลูกเกิดมาแล้วมักจะตามใจ และห่วงใยมากเกินไป (overprotection) มีพฤติกรรมที่เรียกร้องความสนใจ เลวี (Levy, 1943) ได้อธิบายลักษณะของแม่ที่ปกป้องลูกมากเกินไปว่า จะทำให้เด็กพึ่งตัวเองไม่ได้ การยอมรับในระดับที่เหมาะสมจะทำให้เด็กมีสุขภาพดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ส่วนเด็กที่พ่อแม่ไม่ยอมรับอย่างมาก จะมีทัศนคติไม่ลงรอยกับผู้อื่น จะแสดงพฤติกรรมขัดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม ความสามารถทางเชาว์ปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ (creativity) และความคิดริเริ่ม (originality) และยังมีพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไนต์ (Knight, 1934) และ ซิมอนด์ (Symonds, 1946) เด็กที่รู้ตัวว่าพ่อแม่ไม่ยอมรับจะนำเอาพฤติกรรมของพ่อแม่ไปแสดงออกต่อเพื่อนเมื่อมีโอกาส

สคาฟเฟอร์ และ เบเลย์ (Schaefer and Bayley, 1960) ได้ใช้วิธีการศึกษาระบบาว คือ ติดตามเด็กตั้งแต่อายุ 9 - 14 ปี โดยการสังเกตและสัมภาษณ์ เขา

เน้นการศึกษา 2 เรื่อง คือ การให้ความรักและด้านความเข้มงวด พบว่า เขาพบว่า การให้ความรักของแม่ในวัยเด็กกับวัยรุนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ($r = .68$) แต่ในด้านความเข้มงวดไม่พบความสัมพันธ์กัน

แอลท์แมน (Altman, 1958) ได้ศึกษาเรื่องความพอใจและความไม่พอใจของแม่ต่อลูก พบว่า จะทำให้เด็กมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านความคิดริเริ่ม การปรับตัว ความมั่นคงทางอารมณ์ และ การควบคุมความวิตกกังวล และความซื่อสัตย์ใจ เด็กที่แม่มีความพอใจในการเกิดจะมีสติปัญญาสูง มีอารมณ์มั่นคง และมีการควบคุมความวิตกกังวลได้มากกว่า

อดัมส์และซาราสัน (Adams and Sarason, 1963) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความวิตกกังวลของเด็กผู้หญิงมีความสัมพันธ์กับแม่ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ แต่ในเด็กผู้ชายพบความสัมพันธ์ต่ำ ทั้งเด็กผู้หญิงและผู้ชายจะมีความสัมพันธ์กับแม่มากกว่าพ่อ แม่จะเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในบ้านมากกว่าพ่อ

อรอนฟีด (Aronfeed, 1961 : 266) ได้ศึกษาเรื่องชบวนการสังคมประภัติพบว่าพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกจะเป็นเช่นไร เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น วัฒนธรรม ค่านิยมทางสังคม ประกอบกับแรงขับหรือสิ่งที่ควบคุมภายในจิตใจเด็ก (internalization) ดังนั้น เขาจึงเน้นเรื่องการไ้รางวัลและการลงโทษ เพื่อสร้างค่านิยมในตัวเด็ก เขามีความคิดว่า การลงโทษไม่ได้เป็นสิ่งที่ควบคุมไม่ให้เด็กฝ่าฝืนระเบียบ แต่กลับจะเป็นการเพิ่มความวิตกกังวล ผลการศึกษาของเขาสอดคล้องกับการศึกษาของนักจิตวิทยาอีกหลายคน (Grusec, 1966; Mischel, 1966; Parke & Walters, 1967) ได้ชี้ให้เห็นว่าการลงโทษทางกายจะทำให้เด็กต้องเก็บกด (suppression) ความรู้สึก อรอนฟีด (Aronfeed, 1963) ได้แบ่งการลงโทษของพ่อแม่ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การลงโทษโดยทำให้เด็กขาดความรัก เช่น ละเลย หอทิ้ง เชยเมย แสดงความผิดหวัง เป็นต้น การสร้างวินัยชนิดนี้ใช้วิธีให้เหตุผล อธิบาย และประเมินผล โดยการดูการกระทำ การใช้วาจาของ เด็ก ดูแรงจูงใจ และการแก้ตัวของ เด็ก

2. การลงโทษโดยการแสดงความเกลียด ความไม่ชอบออกมาโดยตรง เช่น การลงโทษทั้งทางกายและวาจา รวมทั้งการพูดเยาะเย้ยถากถางเด็ก เพื่อให้ได้รับความอับอาย

การลงโทษเด็กนั้นการจะขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้ทางวินัย วินัยที่ไม่แน่นอนจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกกังวล เด็กจะชอบฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ แต่การทำโทษเด็กโดยตรงและทำโทษอย่างเบา จะทำให้เด็กลดความรู้สึกกังวลลงได้ ดีกว่าการลงโทษทางกายหรือการลงโทษที่เป็นอันตรายกับตัวเด็ก เช่นเดียวกับพ่อแม่ที่คอยใช้วาจาว่ากล่าวการกระทำของเด็ก เป็นการบังคับพฤติกรรม ถ้าเด็กสนใจในการกระทำ เด็กก็จะแก้ไขพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง และจะมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นในข้างหน้า เมื่อเด็กลดความรู้สึกกังวล ก็จะฝ่าฝืนวินัยน้อยลงซึ่งเป็นการควบคุมพฤติกรรมภายนอกของเด็ก ในทางตรงข้ามการลงโทษทางกายและทำโทษด้วยวาจา เป็นแต่เพียงให้เด็กรู้สึกว่าเขาเองถูกลงโทษ แต่ไม่ได้ลดความรู้สึกกังวลทำให้เกิดความรู้สึกเก็บกด (suppression) และจะกระทำผิดซ้ำอีก

* ในด้านความเกรงใจ

บลันชาร์ด (Blanchard, 1958 : 482) กล่าวถึงลักษณะเกรงใจในคนไทยว่าเป็นค่านิยมอย่างหนึ่งที่ทำให้คนไทย เกิดความยุ่งยากในการกระทำกิจการต่าง ๆ เพราะกลัวจะนำความผิดมาสู่ตนเอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง จึงแสดงพฤติกรรมไม่ตรงกับจุดประสงค์ของตนเอง เพียงเพื่อรักษาคำความสัมพันธ์เอาไว้ เขาได้บอกว่าคนไทยมีลักษณะเกรงใจสูง พยายามทำตนไม่ให้คนอื่นยุ่งยาก มักใช้คำว่า "ไม่เป็นไร" เพื่อรักษามิตรภาพ

— วิบุตธ และ นวลเพ็ญ วิเชียร โชติ (1960 : 6 - 23) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะและธรรมชาติของความเกรงใจและไม่เกรงใจ ผลดีและผลเสียของความเกรงใจ พบว่าสาเหตุของความเกรงใจ มีสาเหตุมาจากเพื่อน ครู พ่อแม่ผู้มีพระคุณ ผู้มีอาวุโสกว่า ผู้บังคับบัญชา ส่วนสาเหตุของความไม่เกรงใจมาจากคนไม่ดี คนเห็นแก่ตัว

คนที่ไม่มีระเบียบ และ คนอกคัญ ผลเสียของความเกรงใจที่พบจากเด็กนักเรียน คือ ทำให้เสียประโยชน์ ทัศนสมรรถภาพ เรียนหนังสือไม่รู้เรื่อง เพราะไม่กล้าถาม เกิดความเดือดร้อนเพราะไม่กล้าขอความช่วยเหลือ เป็นต้น ส่วนผลดีของความเกรงใจ คือ ทำให้ได้สิ่งที่ต้องการ ทำให้เกิดมิตรภาพ

ประสิทธิ์ บัคลี (1971 : 92 - 97) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนไทยในต่างจังหวัด นักเรียนไทยในกรุงเทพฯ และนักเรียนนานาชาติ จำนวน 416 คน พบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์แบบเส้นโค้งกับความวิตกกังวลและความคิดสร้างสรรค์ เหมاسبความว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเกรงใจน้อยและเกรงใจมากจะมีความวิตกกังวลสูง แต่คนที่มีความเกรงใจปานกลางจะมีความวิตกกังวลต่ำ และคนที่มีความเกรงใจน้อยและเกรงใจมาก จะมีความคิดสร้างสรรค์น้อย ส่วนคนที่มีความเกรงใจปานกลางจะมีความคิดสร้างสรรค์มาก และยังพบว่า นักเรียนนานาชาติมีความเกรงใจน้อยกว่านักเรียนไทย ส่วนทางด้านความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนไทย

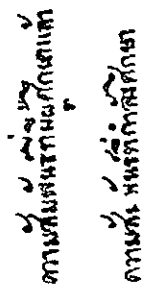
วิราพร เทพวิระพงศ์ (1971 : 70 - 181) ศึกษาความเกรงใจกับการแก้ปัญหาในกลุ่มโดยแยกศึกษาตามเพศ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับค่านิยมไมตรีสัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์ และความเป็นผู้นำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นนิสิต ปีที่ 3 วิทยาลัยการศึกษามหาสารคาม จำนวน 532 คน เป็นชาย 344 คน หญิง 188 คน พบว่าความเกรงใจมีความสัมพันธ์แบบเส้นตรงในทางบวกกับค่านิยมไมตรีสัมพันธ์ แสดงว่า บุคคลที่มีความเกรงใจมากมักจะแสดงพฤติกรรมไมกักร้าว มีอารมณ์เย็น มีความสงบ มีความเรียบร้อยในการวางตัว ส่วนบุคคลที่มีความเกรงใจน้อยมักจะแสดงพฤติกรรมกักร้าว มีความมั่นใจในตนเอง แสดงความเด่น เป็นตัวของตัวเองมาก

ปราชญ์ฉบับ กัญญาเนตร (1972 : 187) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลกับความเกรงใจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2513 จำนวน 200 คน พบว่าพฤติกรรมทางลบของบุคคลอื่นและพฤติกรรม

----- แก้วปัญหาที่บุคคลอื่น (เกิดขึ้นในบุคคลที่ก้าวร้าว ขาดความสุภาพ) มีความสัมพันธ์ในทางตรง
ข้ามกับความเกรงใจ แสดงว่า บุคคลที่ก้าวร้าวจะมีความเกรงใจน้อย และบุคคลที่สุภาพ
มากจะมีความเกรงใจมาก

นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมค่าาานิตนเอง มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเกรงใจ
ซึ่ง เฮนรี่ (Henry : 35 - 38) ได้ค้นพบว่า บุคคลที่มีพฤติกรรมค่าาานิตนเอง เป็นผล
มาจากการอบรมเลี้ยงดูที่เข้มงวดของพ่อแม่

ผังทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

คำอธิบายเชิงทฤษฎีและเหตุผลในการตั้งสมมติฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของกระบวนการสังคมปฏิกิริยากับความเกรงใจ

จากทฤษฎีและผลการวิจัยดังกล่าวมาแล้ว สามารถนำมาเขียนเชิงทฤษฎี (Theoretical Space) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ได้ เพราะลักษณะของตัวแปรต่าง ๆ ประกอบกันด้วยสังกรณ (construct) ซึ่งอยู่รวมกลุ่มกัน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

เชิงทฤษฎีที่สร้างขึ้นนี้ ได้แบ่งลักษณะสังกรณตามลักษณะของ รอฟ (Roff) Roff ได้นำเอาแบบวัดกระบวนการสังคมปฏิกิริยาของ Fels ซึ่งมีตัวแปร 30 ตัวไปหาความสัมพันธ์ภายใน (intercorrelation) แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) แบ่งตัวแปรทั้ง 30 ตัวออกได้เป็น 9 องค์ประกอบ คือ

1. ความอบอุ่น
2. ความเป็นเจ้าของ
3. ความเป็นประชาธิปไตย
4. การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา
5. ความเข้มงวดในระเบียบวินัย
6. ความรุนแรงของการลงโทษ
7. การเข้าไปก้าวก่ายของแม่
8. การปรับตัวของแม่
9. ความเคลื่อนไหวในครอบครัว

จะเห็นว่า ตั้งแต่องค์ประกอบที่ 1 ถึง องค์ประกอบที่ 7 เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก ส่วนองค์ประกอบที่ 8 และที่ 9 เป็นเรื่องของพ่อและแม่โดยตรง จากการศึกษาของ รอฟ (Roff) พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ถึง 6 มีความสัมพันธ์กันสูงพอควร

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความอบอุ่นกับความเกรงใจ ซึ่งความอบอุ่นนี้เกิดจากการที่พ่อแม่ยอมรับทั้งความคิดเห็นและการกระทำ มีการแสดงความรักใคร่และให้ความสนิทสนมพฤติกรรมต่าง ๆ แก่นั่น บอลด์วิน และคณะ (Baldwin and others, 1945) ได้ศึกษาพบว่า จะเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดเด็กที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดู เป็นคนมีอารมณ์เย็น นิ่งงั้น เข้าสังคมได้ดี มีความเป็นมิตรต่อผู้อื่น ซึ่งตรงข้ามกับเด็กที่ไม่ได้รับความอบอุ่น เด็กพวกนี้พ่อแม่มักจะไม่ค่อยยอมรับทั้งด้านความคิดเห็นและการกระทำ ไม่ค่อยได้ให้ความสนิทสนม เป็นผลทำให้เด็กกลุ่มนี้จะไม่ค่อยลงรอยกับผู้อื่น แสดงอาการก้าวร้าว เข้าสังคมไม่ได้ ผลการศึกษาของบอลด์วิน (Baldwin) ยังสอดคล้องกับของ เลวี (Levy, 1943) และ ไนต์ (Knight, 1934) ซึ่งพบว่าเด็กที่แม่ไม่ยอมรับ บางครั้งจะเอาพฤติกรรมของพ่อแม่ไปแสดงออกต่อเพื่อน เขามักจะไม่ค่อยยอมเชื่อฟัง ชอบทำเสียงดัง และมักจะเรื้อรังสิ่งต่าง ๆ ไร้ค่า

วีราพร เพ็ชรพงษ์ (1971 : 78) พบว่า บุคคลที่มีความเกรงใจมากมักจะแสดงพฤติกรรมไม่ก้าวร้าว มีอารมณ์เย็น มีความสงบเรียบร้อยในทางทั่วๆ ไป ส่วนบุคคลที่มีความเกรงใจน้อยมักจะแสดงความเป็นก้าวร้าว มีความมั่นใจในตนเอง เป็นตัวของตัวเอง

ปรพญาลักษณ์ กัมมเนตร (1972 : 187) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลกับความเกรงใจ พบว่า พฤติกรรมค่าเนบิบุคคลอื่น และพฤติกรรมแก้ปัญหาก็บุคคลอื่น (เกิดในบุคคลที่ก้าวร้าว ขาดความสุภาพ) มีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกับความเกรงใจ แสดงว่าบุคคลที่ก้าวร้าวจะมีความเกรงใจน้อย และบุคคลที่สุภาพมากจะมีความเกรงใจมาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว จึงทำให้ผู้วิจัยนำมาตั้งสมมุติฐานในการวิจัยไว้ว่า ความเกรงใจน่าจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความอบอุ่นในกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

ส่วนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นเจ้าของ กับความเกรงใจ ลักษณะหนึ่งของความเป็นเจ้าของ คือ แม่จะมีความห่วงใยในตัวเด็กมาก คอยปกป้องรักษา และคอยช่วยเหลือลูกอยู่ตลอดเวลา ทำให้เด็กพึ่งตัวเองไม่ได้ ความเป็นเจ้าของนี้ก็จะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการให้ความอบอุ่น

จากการศึกษาของ เซมลิค และ วัตสัน (Zemlick and Watson, 1953) พบว่า การยอมรับการ เกิดกับความท้อใจของแม่ จะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก แม่ที่ยอมรับการ เกิดของลูกจะมีความรักลูกมาก จึงเกิดความท้อใจในตัวลูกมากด้วย

บอลด์วิน (Baldwin, 1945) ได้ศึกษาพฤติกรรมที่แม่ไม่ยอมรับลูก พบว่า แม่ประเภทนี้จะไม่ค่อยแสดงความรักลูกจะไม่ค่อยบอกรัก หักเหน็ดเหนื่อยจะอยู่ในรูปบ่งชี้กันไม่ให้เกิดความท้อใจอย่างแท้จริงกับเด็ก แบ่งได้เป็น 2 พวก คือ พวกหนึ่ง เป็นลักษณะที่แม่ทอดทิ้งไม่ให้ความรักเอาใจใส่ อีกประเภทหนึ่ง พ่อแม่จะแสดงความเกลียดชังออกมาอย่างเห็นได้ชัด

การที่แม่แสดงความ เป็นเจ้าของมาก คอยให้ความช่วยเหลือลูกอยู่ตลอดเวลา จะทำให้เด็กเป็นคนที่ไม่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าที่จะตัดสินใจทำอะไร โดยรวดเร็ว เพราะเกรงจะกระทบกระทั่ง เคารพความรู้สึกของคนอื่น ซึ่งลักษณะนี้เป็นลักษณะของบุคคลในสังคมไมตรีสัมพันธ์ (วีรบุรุษ วิเชียร โชติ ; 1970) มุกดา ศรีบังค์ (1972: 78) ได้ศึกษาพบว่า ความเกรงใจมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิราพร เทพวีระพงศ์ (1971) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจกับบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ในทางบวกเช่นกัน

จากผลการวิจัยและเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว จึงทำให้ผู้วิจัยสามารถนำไปตั้งสมมติฐานได้ว่า ความ เป็นเจ้าของน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจ

สำหรับในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นประชาธิปไตยกับความเกรงใจ แรดก (Radke, 1946) ได้ศึกษาพบว่า เด็กที่มาจากบ้านที่มีการยอมรับแบบอัตตาธิปไตย (autocratic) เด็กมักจะไม่เป็นผู้ที่กว้างขวางในหมู่เด็กอื่น ชอบทะเลาะวิวาทและต่อสู้ มีอารมณ์ไม่แน่นอน ไม่มีการบอกกล่าวหรือถามผู้อื่น มีลักษณะก้าวร้าว ส่วนเด็กที่มาจากบ้านที่มีการยอมรับแบบประชาธิปไตย (democratic) จะเป็นผู้กว้างขวางในหมู่เพื่อน ไม่ชอบการทะเลาะวิวาท อารมณ์คงที่ หันต่อความคิดเห็นของผู้อื่น

-- บิชอป (Bishop, 1951) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอยู่ในครอบครัว กับบุคลิกภาพของบุคคล พบว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก บ้านที่บิดามารดาใช้คำตักเตือนเด็กเป็นครั้งคราว เด็กย่อมจะปรับตนเองให้มีความอดทนต่อคำตักเตือน และเรียนรู้ที่จะหลีกเลี่ยงคำตักเตือนได้ ซึ่งจะช่วยให้สามารถอดทน และสามารถหลีกเลี่ยง เหตุการณ์ ที่ยุ่งยากอื่น ๆ บ้านที่มีบรรยากาศประชาธิปไตย เด็กจะมีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความมั่นคงทางอารมณ์ ความสัมพันธ์ภายในบ้านอบอุ่น เพราะบิดามารดา ให้อิสระกับลูก มีการควบคุมแบบ บอกรับเด็ก ต่างกับบ้านที่มีบรรยากาศอัตตาธิปไตย เด็กมักจะ ไม่กว้างขวางในหมู่เพื่อน ชอบทะเลาะเบาะแว้ง อดทนไหวต่อคำตักเตือน มีความพึงพอใจใน ความสำเร็จ ไม่กระตือรือร้น ขาดความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในโลกาบิดามารดา ไม่มีเสรีภาพใน การแสดงออกทางอารมณ์ ต้องเก็บกดไว้อยู่เสมอ เช่นเดียวกับมารดาที่ให้อารมณ์รัก อบอุ่น และห่วงใยลูกมากเกินไป นอกจากจะทำให้เด็กขาดความคิดริเริ่ม ไม่กระตือรือร้นแล้ว มัก จะเป็นเด็กมีปัญหาวาด ต้องการความสนใจจากผู้อื่นอยู่เสมอ ต้องคอยพึ่งบิดามารดาหรือผู้อื่น อยู่เสมอ ไม่กล้าทำอะไรด้วยตนเอง

สำหรับในสังคมไทย นิยมความเคารพบนอบเชื่อฟังผู้ใหญ่ เป็นสังคมไมตรีสัมพันธ์ สูง การอบรมของคนไทย ไม่ค่อยให้อิสระกับเด็ก คอยดูว่าอยู่เสมอ เพราะต้องการให้เด็กเป็น คนสุภาพเรียบร้อย อยู่ในโลกาที่ไม่ส่งเสริมความคิดเห็นของเด็ก ซึ่งตรงกับบรรยากาศการ อบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย และค่านิยมที่เกิดขึ้น คือ คนไทยมีความเกรงใจสูง (วิบูลย์ วิทยุ ชาติ, 1970) ส่วนในสังคมตะวันตกส่งเสริมให้แสดงความคิดเห็น ให้ความรู้สึกรู้ว่า ตนเองมีค่า บิดามารดาจะให้อิสระแก่เด็ก ซึ่งตรงกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและ ประสิทธิ์ บัวคลี่ (1970) ได้เปรียบเทียบความเกรงใจระหว่าง เด็กไทยกับเด็กนานาชาติ พบว่า นักเรียนนานาชาติมีความเกรงใจน้อยกว่านักเรียนไทย

จากผลการวิจัยและเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาตั้ง เป็นสมมุติฐานไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย น่าจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ

ในด้านความสัมพันธ์ ระหว่างการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญากับความเกรงใจ การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา คือ การที่บิดามารดาพร้อมที่จะสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก จะด้วยวิธีใดก็ตาม เช่น บิดามารดาอาจจะอธิบายให้เด็กฟังด้วยตนเอง หรือในกรณีที่ไม่สามารถอธิบายให้เด็กเข้าใจแน่ชัดด้วยตนเองได้ บิดามารดาอาจจะแนะนำผู้รู้หรือหาหนังสือให้เป็นต้น รวมทั้งการส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดเห็นด้วย ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ตรงข้ามกับการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย ผู้ใหญ่จะไม่ส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดเห็น ไม่ให้อิสระในการคิด ไม่นิยมให้เด็กแสดงเหตุผลเมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ผู้ใหญ่มักจะไม่อธิบายให้เข้าใจ มักจะปิดความสนใจของเด็ก ซึ่งทั้งหมดนี้ก่อให้เกิดปัญหาบุคลิกภาพต่าง ๆ ขึ้น เช่น เด็กจะไม่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่มี ความคิดสร้างสรรค์ ซื่อซาย และเกิดความขี้สงสัย ซึ่งนำมาให้เกิดความวิตกกังวล และความเกรงใจด้วย

ชานส์ (Chance, 1961) ได้ศึกษาพบว่า แม่ที่ช่วยส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาให้กับลูก คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำจนเด็กเกิดความพร้อมจะทำให้เด็กมีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเฉลี่ย ส่วนเด็กที่พ่อแม่ไม่ได้ช่วยส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาเลย ไม่ได้ให้คำแนะนำ ไม่สามารถอธิบายหรือช่วยแก้ไขปัญหาก็ได้ เด็กเหล่านี้จะมีความสามารถทางสติปัญญากว่าเฉลี่ย

เมดินัส (Medinus, 1961) ได้ศึกษาเรื่องความพร้อม และการปรับตัวของเด็กที่เพิ่งเริ่มเข้าเรียนในชั้น ป.1 ได้ใช้วิธีสัมภาษณ์แม่ของเด็กเกี่ยวกับบรรยากาศในบ้านทัศนคติและพฤติกรรมของพ่อแม่ เอาไปหาความสัมพันธ์กับคะแนนความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งได้จากแบบทดสอบของ Stanford - Binet และคะแนนการปรับตัวของเด็ก เขาพบว่ามีความสัมพันธ์กันสูงพอสมควร แสดงว่าการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีส่วนช่วยให้ความสามารถทางสติปัญญาและการปรับตัวของเด็กดีขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้ความขี้สงสัยและความวิตกกังวลของเด็กลดลง

จากเหตุผลและการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสามารถ นำมาตั้งสมมุติฐานได้ว่าการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา กับความเกรงใจ น่าจะมีความสัมพันธ์กันในทางลบ

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มงวดในระเบียบวินัยกับความเกรงใจ

แคลทสกิน (Klatskin, 1956) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กอายุ 1 ขวบ 2 ขวบ และ 3 ขวบ พบว่า ถ้าพ่อแม่เข้มงวดหรือตามใจเกินไปจะทำให้เด็กเกิดปัญหาทั้งสี่ คือ เด็กจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว และมีการปรับตัวทางอารมณ์ไม่ดี

นอกจากนี้ มีผู้วิจัยอีกหลายคนพบว่า พฤติกรรมที่ก้าวร้าวมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเข้มงวดในระเบียบวินัยที่บ้าน (Hollenberg and Sperry, 1951; Sears, 1950; Bandura and Walters, 1959; Becker, Peterson, Luria, Shoemaker and Hellmer, 1962) ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานของไทย ซึ่งพบว่าครอบครัวที่มีความเข้มงวดสูง บุตรจะมีความคิดเชิงรูปธรรมเป็นตัวของตัวเอง และแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว (เกื้อกูล ทาสี, 1970 : 157) วีราพร เทพวิระพงศ์ (1971 : 178) พบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวมักจะเป็นพฤติกรรมของผู้ที่มีความเกรงใจน้อย ส่วนผู้ที่เกรงใจมากมักจะมีพฤติกรรมไม่ก้าวร้าว ดังนั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่เข้มงวดในระเบียบวินัยมากน่าจะมีความเกรงใจน้อย ผู้วิจัยจึงนำมาตั้ง เป็นสมมุติฐานได้ว่า ความเข้มงวดในระเบียบวินัยน่าจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ

ในด้านความสัมพันธ์ของการรุนแรงของการลงโทษกับความเกรงใจ การลงโทษเป็นการกระทำที่แม่ต้องการยับยั้งพฤติกรรมบางอย่างของลูก แต่ในบางครั้งกลับเป็นการกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมนั้นมากขึ้น

มัสเซน (Mussen, 1951) ศึกษาพบว่า บ้านที่พ่อแม่ลงโทษบุตรมากเกินไป บุตรจะไม่โต ไม่กล่าวความจริง จะทำอะไร เพื่อความรักหรือสิ่งตอบแทน ควบคุมตนเองไม่ได้ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ความรักและความอบอุ่นจากแม่จะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรุนแรงของการลงโทษ ($r = -.26$)

เซียร์ส และคณะ (Sears, Maccoby และ Levan, 1957 : 257) ศึกษาพบว่า แม่ที่มีการลงโทษไม่คงเส้นคงวา - จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น และยังก่อให้เกิดความวิตกกังวล ความซบเซาใจกับเด็ก การลงโทษแม้ว่าจะเป็นวิธีตีความก้าวร้าวได้ในทันทีทันใด แต่จะก่อให้เกิดความไม่สบายใจมากขึ้น เด็กจะแสดงความก้าวร้าวออกมาในเวลาและสถานการณ์อื่น ถ้าแม่ใช้วิธีลงโทษทางกาย เช่น การเขย่า การทำเช่นนั้นเท่ากับเขากำลังแสดงตัวอย่างความก้าวร้าวให้ดูในขณะที่เขากำลังปรามไม่ให้เด็กแสดงความก้าวร้าว เด็กจะนำแบบการกระทำของพ่อแม่ไปแสดงออกต่อผู้อื่น และสถานการณ์อื่น

เกอูลด์ พาติเชี (1971 : 143) ทำการศึกษาเกี่ยวกับเด็กนักเรียนไทยพบว่า ครุฑครวที่พ่อแม่ลงโทษบุตรสูง บุตรจะมีบุคลิกภาพด้านความเป็นตัวของตัวเองต่ำ คือ เป็นผู้ชอบตามกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($r = - .397$)

จากเหตุผลและการวิจัยที่กล่าวมาแล้วทำให้สามารถนำมาใช้ในการตั้งสมมุติฐานได้ว่า ความรุนแรงของการลงโทษน่าจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ

✓ ในด้านความสัมพันธ์ของการ เข้าใจการก่ายของแม่กับความเกรงใจ การเข้าใจการก่ายเป็นพฤติกรรมที่แม่แสดงออกต่อลูกด้วย วิธีการที่คำแนะนำเมื่อลูกเกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาภายในบ้าน ปัญหาที่เพื่อนหรือปัญหาที่โรงเรียน

✓ โรเซน (Rosen, 1961 : 574 - 585) ศึกษาพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่สนใจในงานของลูก ตั้งเป้าประสงค์สำหรับลูก คอยดูแลความสามารถในการแก้ปัญหาของลูก จะทำให้ลูกมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

✓ การที่พ่อแม่ได้เข้ามายุ่งเกี่ยวในเรื่องของลูก ทำให้เด็กกับแม่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน เด็กจะเกิดความอบอุ่น มีความมั่นใจในตัวเอง ไม่เกิดความซบเซาใจ และความวิตกกังวล ฟินเนย์ (Finney, 1961) ได้ศึกษาพบว่า แม่ที่ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับลูกเลย จะทำให้เด็กเป็นคนที่มีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้อื่น ไม่มีความมั่นคงทางอารมณ์ ไม่มีความมั่นใจในตัวเอง เช่นเดียวกับเด็กที่ไม่ได้รับการยอมรับจากพ่อแม่

จากการวิจัยและเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาตั้ง เป็นสมมุติฐานไว้ว่า ความเข้าใจไปการก่ายของแม่ น่าจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ

ในด้านความสัมพันธ์ของการปรับตัวของแม่กับความเกรงใจ การปรับตัวของแม่ จะมีส่วนเกี่ยวข้องในบุคลิกภาพของลูกได้ เพราะพฤติกรรมของแม่จะเป็นเกริ่นกรกระตุ้นเด็ก ให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ กัน สถานที่เลี้ยงดูเด็กแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกาได้ศึกษาเรื่องบุคลิกภาพของ เด็กกับการปรับตัวของแม่ พบว่า แม่ที่ปรับตัวไม่ได้จะมีผลทำให้ลูกปรับตัว ไม่ได้เช่นเดียวกัน การ์ดเนอร์ (Gardner) ได้ทำการศึกษาสัมพันธ์ ระหว่างการปรับตัวของแม่ในชีวิตสมรส กับการปรับตัวของลูก พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์ .14

ปอเทอร์ (Porter, 1970) ได้พบว่า การปรับตัวของแม่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการยอมรับเด็ก ($r = .41$)

การที่แม่ปรับตัวได้ดี ทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจในครอบครัว ไม่มีความขัดแย้งทำให้เด็กที่อยู่ในครอบครัว เกิดความอบอุ่น ไม่มีความข้องคับใจ ถ้าที่จะแสดงเหตุผล ไม่มีความวิตกกังวล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาตั้ง เป็นสมมุติฐานไว้ว่า การปรับตัวของแม่น่าจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ

ในด้านความสัมพันธ์ของความเคลื่อนไหวในครอบครัวกับความเกรงใจ บรรดาภาส ภายในบ้านจะเป็นพื้นฐานพฤติกรรมของเด็ก เพราะเด็กจะรับพฤติกรรมของพ่อแม่ไปแสดงต่อผู้อื่นเมื่อมีโอกาส พ่อแม่ที่ไม่ค่อยลงรอยกันมีข้อขัดแย้งกันอยู่เสมอ มักจะใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ความข้องกับใจ ระหว่างพ่อแม่และความขัดแย้งกันเหล่านี้จะมีผลต่อการปรับตัวของเด็ก ทำให้เด็กปรับตัวได้ยาก เด็กจะมีอารมณ์สิ่งเกรียบก เกิดพฤติกรรมดุดอง นอกจากนั้น พ่อแม่ที่มีความสัมพันธ์กันไม่ดี มักจะทอดทิ้งเด็ก ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น มีพฤติกรรมก้าวร้าว มีความข้องกับใจ มีความวิตกกังวล ซึ่งจะมีผลทำให้เด็กเป็นกนเกรงใจ บ้านที่พ่อแม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน รับผิดชอบร่วมกันในการอบรมเลี้ยงดูลูก และในภารกิจอื่น ๆ ของครอบครัว การตัดสินใจใด ๆ ในครอบครัว เกิดขึ้นจากการตกลงเห็นชอบของสมาชิกทุกคน โดยถือความสุขของส่วนรวมเป็นใหญ่ จะทำให้ลูกมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ และรับผิดชอบในกิจการต่าง ๆ ของครอบครัว มีโอกาสตัดสินใจเริ่มและ

ตัดสินใจในเรื่องจากเล็กไปหาใหญ่ พ่อแม่ได้สอนความต้องการพื้นฐานของเด็ก ให้ความรัก เอาใจใส่ และจัดสิ่งแวดล้อมให้เด็กเจริญเติบโตได้เต็มที่ เมื่อมีผู้ใหญ่ทุกคนได้มีส่วนออกเสียง และให้ความคิดเห็น ซึ่งถ้าขัดแย้งกันก็เป็นโอกาสให้แต่ละคนได้ฝึกการใช้เหตุผลด้วย จาก เหตุผลดังกล่าวสามารถนำมาตั้ง เป็นสมมุติฐานได้ว่า ความเคลื่อนไหวในครอบครัวน่าจะมี ความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ

ในการ เปรียบเทียบขบวนการสังคมประ กิตของคนไทยพหุกับคนไทยมุสลิม

ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นส่วนสำคัญของคน เพราะอิทธิพลในการสร้างวิถีชีวิต ของคนมาตั้งแต่เกิดโดยไม่มีใครรู้สึกตัว เมื่อคนเราเติบโตอยู่ในมูคณะใดก็เคยชินกับวัฒนธรรม และลัทธิยึดถือของมูคณะนั้น และถือเอาเป็นวิถีชีวิตของตน มีพฤติกรรม ภาษาพูด และประ กอบกิจไปตามแบบวัฒนธรรม ประเพณี และความเคยชินของมูคณะที่ตนอยู่ ในมูคณะหนึ่ง ๆ จึงมี การปฏิบัติตนแตกต่างกันออกไป และมักจะถ่ายทอดวิธีการนั้น ๆ ต่อไปในกลุ่มของตน ครบครัน จะเป็นศูนย์กลางทางสังคมที่ถ่ายทอดคุณธรรม วัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ ของสังคมให้กับ คนรุ่นหลัง โดยผ่านทางขบวนการสังคมประ กิต เด็กจะค่อย ๆ เรียนรู้วัฒนธรรมของสังคม จากการอบรมสั่งสอนและจากสิ่งแวดล้อม โดยค่อย ๆ รับเข้าไปทีละเล็กละน้อยจนเป็นความ เคยชินและเป็นนิสัย ในสังคมที่ต่างกัน ความเชื่อ และวัฒนธรรมก็ต่างกันออกไป ซึ่งจะมีผล ทำให้ขบวนการสังคมประ กิตต่างกันออกไปด้วย เดวสัน (Dawson) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ คนในแอฟริกาได้พบว่า วัฒนธรรมของชนเผ่าเทมเน (Temne) จะมีควมเข้มงวดในการ อบรมสั่งสอนสูงกว่าวัฒนธรรมของชนเผ่าเมนเด (Mende) นอกจากนี้ โรเซน (Rosen, 1962 : 623) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของชาวอเมริกันกับชาวบราซิล พบ ความแตกต่างในการฝึกอบรมเด็กในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน กล่าวคือ วัฒนธรรมของชาว อเมริกันเน้นความเป็นอิสระ ความเป็นตัวของตัวเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง มีการจูงใจ ให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ มากกว่าชาวบราซิล

เพราะพรหม ประพิตรภา (1967) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูของเด็กไทยกับเด็กจีน พบว่ามีความแตกต่างกันในด้านการฝึกความสัมฤทธิ์ผล การให้รางวัล และการลงโทษ อย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า วัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีส่วนทำให้การอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันด้วย ผู้วิจัยจึงคิดว่าการนับถือศาสนาที่แตกต่างกัน น่าจะมีผลทำให้การอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันด้วย

คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธยึดถือพระธรรมเป็นหลักในการปฏิบัติ ซึ่งสอนให้คนมีความเมตตา กรุณา ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พึ่งพาอาศัยกัน รู้จักยกโทษให้อภัย เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ตั้งตนอยู่ในความสงบ ปิetyันในความสงบของจิตใจ ใจเย็น ไม่ก้าวร้าว มีความเกรงใจต่อกัน การอบรมเลี้ยงดูเด็กของคนไทยพุทธจึงมักจะเป็นไปในรูปแบบโอ้อุ้มมากเกินไป ให้ความรักความอบอุ่น และมีความห่วงใยมาก ผู้ใหญ่จึงมักจะไม่ส่งเสริมให้เด็กทำอะไรด้วยตนเอง ไม่ให้ตัดสินใจเอง ผู้ใหญ่มักจะเป็นผู้จัดการ เรื่องต่าง ๆ ให้เด็ก เด็กจะเป็นแต่ผู้รับฟังและปฏิบัติตามเท่านั้น ส่วนคนไทยมุสลิมเป็นที่สังเกตกันทั่วไปว่า พ่อแม่มักจะให้อิสระเสรีภาพลูกมากกว่าตั้งแต่เด็ก พ่อแม่มักจะปล่อยให้ลูกแสดงความสามารถและโง่เขลามาก และเมื่อลูกเกิดโตขึ้นจึงมักไม่ค่อยได้เอาใจใส่พ่อแม่ การบังคับบัญชาจากตัวในด้านระเบียบวินัยมีน้อย อิสระเสรีภาพในการกระทำมาก (พิทยา สายบุญ, 1968) พ่อแม่ก็จะเข้มงวดเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามข้อปฏิบัติของศาสนา เพราะชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่จะเคร่งครัดในหลักศาสนา

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว จึงทำให้ผู้วิจัยตั้งเป็นสมมุติฐานไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูของชาวไทยพุทธ กับ ชาวไทยมุสลิม น่าจะแตกต่างกัน

ในการเปรียบเทียบความเกรงใจของคนไทยพุทธ กับ คนไทยมุสลิม

เนื่องจากสาเหตุที่วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความเกรงใจและความไม่เกรงใจ ในการศึกษาเปรียบเทียบความเกรงใจระหว่างชาวไทยพุทธกับชาวไทยมุสลิมครั้งนี้ ก็ควรจะศึกษาถึง วัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อของแต่ละศาสนาด้วย ดังได้กล่าวแล้วว่า ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาหนึ่งที่เผยแพร่เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่อ่อนสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (บันทึก สยามวาลา, 1972)* แต่ความเชื่อและเคารพในลัทธิของประชาชนชาวมุสลิมไม่ค่อยจะเปลี่ยนแปลงมากนัก ยังคงยึดถือปฏิบัติตามกันอย่างเคร่งครัด อาจจะเป็นเพราะชาวมุสลิมนิยมอยู่กันเป็นหมู่เป็นพวก ตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ๆ กันเป็นกลุ่ม ๆ จึงเกิดเป็นสังคมปิดขึ้น นอกจากนี้ข้อบัญญัติของศาสนาอิสลามยังกำหนดวิธีการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวันไว้อย่างละเอียด และบังคับให้ทุกคนปฏิบัติตามจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ชาวมุสลิมจะถือว่าคำสั่งสอนของพระเจ้าเป็นสิ่งที่สูงสุด ดังนั้น ถ้าใครไม่ประพฤติตาม หรือประพฤติขัดกับหลักศาสนาแล้ว ผู้นั้นก็จะคัดค้านหรือแสดงปฏิกริยาให้รู้ทันทีว่าไม่เป็นที่ต้องการของสังคมชาวมุสลิม โดยไม่ต้องมีการเกรงใจ ในการติดต่อดังคมกับคนต่างศาสนา ชาวมุสลิมจะไม่ยอมให้อะไรไปแสดงพฤติกรรมที่ส่อไปในทางลบต่อศาสนาของเขาเป็นอันขาด ซึ่งแตกต่างจากชาวไทยพุทธ ชาวไทยพุทธมักจะไม่ค่อยเกรงครัดต่อศาสนามากนัก นอกจากนี้ ศาสนาพุทธยังสอนให้คนรู้จักให้อภัย การปฏิบัติตามกฏสอนศาสนาของชาวไทยพุทธยังสอนให้คนรู้จักให้อภัย ซึ่งการบอกโทษหรือให้อภัยนี้ นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (1968 : 176) ได้ศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความวิตกกังวล คือ บุคคลที่มีการบอกโทษให้อภัย มักจะมีความวิตกกังวลสูง แมกเดวิด และ ฮารารี (Mc David and Harari, 1969 : 332) พบว่า บุคคลที่มีความวิตกกังวลสูง จะมีค่านิยมไมตรีสัมพันธ์มากด้วย และค่านิยมไมตรีสัมพันธ์มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเกรงใจ (วีรพร, 2514 : 170 - 181) ผลงานทั้งสามชิ้นสอดคล้องกับการศึกษาของ พรหมญาณันท์ (1972) ที่พบว่า พฤติกรรมบอกโทษหรือให้อภัยมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเกรงใจ

จะเห็นว่า การปฏิบัติตามคำสอนศาสนาของชาวไทยพุทธ มักจะยอมรับหรือปฏิบัติตาม
เกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้ ไม่ได้ปฏิบัติตามความเข้าใจในเนื้อหาที่สอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น
 เพราะในศาสนาพุทธมีพระสงฆ์ทำหน้าที่ศึกษาหลักศาสนาโดยตรง พุทธศาสนิกชนทั้งหลายจึง
 มักจะถือว่าไม่ใช่หน้าที่ และไม่มี ความจำเป็นต้องศึกษาเนื้อแท้ของหลักศาสนา ซึ่งต่างจาก
 ศาสนาอิสลาม ในศาสนาอิสลามไม่มีพระทำหน้าที่สั่งสอนศาสนา ถือว่าเป็นหน้าที่ของมุสลิม
 ทุกคนที่จะต้องศึกษาคัมภีร์ของศาสนาอย่างแท้จริง (บัท กัด สยาม วาธา, 1972) ในเมื่อการ
 ปฏิบัติของชาวไทยพุทธขึ้นอยู่กับเกณฑ์ของสังคมดังกล่าวแล้ว ทำให้ชาวไทยพุทธถือว่า การ
 บอกโทษให้ลบล้างเป็นค่านิยมของสังคมไทยที่ควรจะต้องยอมรับ และทุกคนควรจะทำปฏิบัติ ใครที่ไม่
 ปฏิบัติถือว่า เป็นบุคคลที่ไม่ดีมีมารยาท ไม่เป็นที่ต้องการของสังคม

จากเหตุผลและการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาแล้ว พอจะตั้งสมมุติฐานในการศึกษา
 เปรียบเทียบความเกรงใจ ระหว่างชาวไทยพุทธ กับ ชาวไทยมุสลิม ได้ว่า ชาวไทยพุทธน่าจะ
มีความเกรงใจสูงกว่าชาวไทยมุสลิม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการทดสอบ

กลุ่มตัวอย่าง

๒๕ ใน ๗๗๒๖

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป.5 - ป.7)

ของโรงเรียนหนองจอกพิทยาคม อ.หนองจอก จ.กรุงเทพฯ โรงเรียนเซนต์หลุยส์และ
โรงเรียนเซนต์แอนโทนี อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2515 จำนวน 100 คน
เป็นชาย 50 คน หญิง 50 คน นับถือศาสนาพุทธ 50 คน และนับถือศาสนาอิสลาม 50
คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างแยกตามศาสนา เพศ และโรงเรียน

โรงเรียน	ศาสนา				รวมเพศ		รวม
	พุทธ		อิสลาม		ชาย	หญิง	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง			
1. โรงเรียนหนองจอกพิทยาคม อ.หนองจอก จ.กรุงเทพฯ	—	—	25	25	25	25	50
2. โรงเรียนเซนต์หลุยส์ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	12	—	—	—	12	—	12
3. โรงเรียนเซนต์แอนโทนี อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	—	15	—	—	—	15	15
4. โรงเรียนสันติภาพ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	13	10	—	—	13	10	23
						รวม	100 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนของ โรงเรียนในจังหวัดระยอง และ โรงเรียนชานเมืองจังหวัดกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นเขตติดต่อกับจังหวัดระยอง เพราะเป็น เขตที่มีทั้งนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลาม ทั้งนี้ เพื่อจัดความแตกต่างกัน ในเรื่องความเป็นอยู่ ลักษณะภูมิประเทศ และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ทั้งยังเป็นสภาพสังคมชนบท ประชาชนยังคงรักษานขนบธรรมเนียม ประเพณี ความคิด และความเชื่อในทางศาสนาของตนเอง ไว้มากกว่าประชาชนในเมืองหลวง ซึ่งสภาพสังคมเป็นสังคมที่ต้องติดต่อกับสัมพันธ์กับคนหลายชาติ หลายภาษา วัฒนธรรมประเพณีย่อมแตกต่างกันออกไป ประกอบทั้งชีวิตของคนเมืองหลวงต้อง แข่งขัน ต่อสู้ ตื่นรน เพื่อที่จะดำรงชีวิตอย่างมีความสุข จึงทำให้ต้องพบขบขันปรับตัว เข้าหากัน ความเคร่งครัดในเรื่องระเบียบ ประเพณี และความเชื่อในทางศาสนาต้องลดลง ทำให้ ไม่เห็นวัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมที่แท้จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบทดสอบ 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบวัดความเกรงใจ
2. แบบทดสอบวัดสภาพขนบการสังคมประเพณี

1. แบบทดสอบวัดความเกรงใจ

1.1 ลักษณะของแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบซึ่ง วิบุตย์ วิเชียร โชติ และคณะ ได้สร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ลึกของบุคคลที่มีฐานะทางสังคม (social status) ต่างกัน 8 ฐานะ คือ

1. ในฐานะที่ท่านเป็นศิษย์ปฏิบัติต่อครู
2. ในฐานะที่ท่านเป็นบุตรมีความสัมพันธ์กับบิดามารดา
3. ในฐานะที่ท่านเป็นเพื่อนปฏิบัติต่อเพื่อนที่สนิทสนม
4. ในฐานะที่ท่านเป็นเพื่อนปฏิบัติต่อเพื่อนที่ไม่สนิทสนม

5. ในฐานะเป็นเพื่อนบ้านที่สนิทสนมกัน
6. ในฐานะเป็นเพื่อนบ้านที่ไม่สนิทสนมกัน
7. ในฐานะตัวทํากับผู้มีบุญคุณ
8. ในฐานะที่ทํานเป็นรุ่นน้องปฏิบัติต่อกัน

แบบทดสอบทั้งหมดมี 70 ข้อ เป็นแบบ Role Differential Scale

ตัวอย่างของแบบทดสอบ เช่น

ในฐานะที่ทํานเป็นเพื่อนปฏิบัติต่อเพื่อนที่สนิทสนม

- (0) ขยับเขยื้อนของ เงินทอง เกรง

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่เกรง
- (00) ตักเตือนเมื่อเห็นว่าทำผิด กล้า

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่กล้า

1.2 วิธีดำเนินการสอบ

ในการทดสอบ ให้ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดให้ แล้วพิจารณาว่า ถ้า ประสบการณ์เหล่านั้นในชีวิตประจำวันแล้วมีความรู้สึกอย่างไรและมากน้อยเพียงไร เมื่อพิจารณา แล้วจึงเขียนวงกลมล้อมรอบตัวเลขตัวใดตัวหนึ่ง จาก 3 ถึง -3 ที่กำกับในมาตราส่วน (scale)

จากตัวอย่างข้อ (0) ถ้านักเรียนทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบตัวเลข ทางขวามือ แสดงว่าไม่มีความเกรงใจเลย ถ้าตอบตัวเลขที่มีค่าน้อยและชิดไปทางขวามือ แสดงว่ามีความเกรงใจน้อยที่สุด ถ้าตอบเลขที่มีค่ามากและชิดไปทางซ้ายมือ แสดงว่าเกรงใจ มากจนไม่กล้าขยับเขยื้อนเลย ถ้านักเรียนเขียนวงกลมล้อมรอบเลข 0 แสดงว่ามีความรู้สึกเป็น กลาง ๆ คือ อยู่กึ่งกึ่งกัน ระหว่างความเกรงใจและความไม่เกรงใจ

จากตัวอย่างข้อ (00) ถ้านักเรียนทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบตัวเลข ทางขวามือ แสดงว่ามีความเกรงใจ และถ้าตอบตัวเลขที่มีค่าน้อยและชิดไปทางขวามือ แสดง ว่ามีความเกรงใจมากที่สุดจนไม่กล้าโต้แย้ง แต่ถ้าตอบเลขที่มีค่ามากและชิดไปทางซ้ายมือ แสดงว่าไม่มีความเกรงใจเลย ถ้านักเรียนเขียนวงกลมล้อมรอบเลข 0 แสดงว่ามีความรู้สึก เป็นกลาง ๆ คือ กึ่งกึ่งกัน ระหว่างความกล้าและไม่กล้า

1.3 เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ในการตรวจให้คะแนนคำตอบ จะถือเอาความรู้สึกรู้สึกที่แสดงออกเป็นเกณฑ์ จะพบว่าคำที่ใช้กับมาตราส่วนในแบบทดสอบนี้มี 2 ประเภท ประเภทหนึ่งเป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีความเกรงใจมาก ถ้าบุคคลแสดงความรู้สึกตรงกับคำนั้น เช่น คำว่า เกรง อาย ไม่ปฏิเสธ ไม่โต้แย้ง เป็นต้น ในกรณีเช่นนี้จะให้คะแนน 7 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบแสดงความรู้สึกว่ามีความเกรงใจมาก และจะให้คะแนน 6, 5, 4, 3, 2 และ 1 คะแนน แก่ผู้ที่ตอบแสดงความรู้สึกว่ามีความเกรงใจน้อยลงตามลำดับในมาตราส่วน

คำอีกประเภทหนึ่งที่ใช้กับมาตราส่วนในแบบทดสอบนี้ คือ คำที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีความเกรงใจน้อย ถ้าบุคคลนั้นแสดงความรู้สึกตรงกับคำนั้น เช่น คำว่า กล้า โต้แย้ง ปฏิเสธ เป็นต้น ในกรณีเช่นนี้จะให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับผู้ที่ตอบแสดงความรู้สึกว่ามีความเกรงใจน้อย และให้คะแนน 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 แก่ผู้ที่แสดงความรู้สึกว่าเกรงใจมากขึ้นตามลำดับในมาตราส่วน

1.4 คุณสมบัติของแบบทดสอบความเกรงใจ

แบบทดสอบนี้ได้ยูนนำไปใช้ในการวิจัยกันแพร่หลาย วีราพร เทพวิระพงษ์ (1971) ได้หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีแบ่งครึ่ง (split - half) แล้วใช้สูตรของสเปียร์แมน บราวน์ (Spearman - Brown) ได้ค่าความเชื่อมั่น .6205 ($N = 69$) และจากการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นจากการทดสอบจริงโดยวิธีเดียวกัน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9036 ($N = 225$)

2. แบบทดสอบกระบวนการสังคมประเพณี (socialization process)

ผู้วิจัยได้ใช้แบบฟอร์มการ rate ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็ก การอบรมเลี้ยงดู และบรรยากาศภายในบ้าน ซึ่ง มาลา วิวัฒนาพันธ์ และคณะ (1971) ได้แปลจากแบบฟอร์มของ Fels Research Institute (Fels Parents Behavior Rating Scales) เป็นภาษาไทย

2.1 ลักษณะของแบบทดสอบ

เป็นแบบ rating scale 5 มาตราส่วน ประกอบด้วยคำทั้งหมด 30 คำ ซึ่งแสดงออกถึงความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก การอบรมเลี้ยงดู บรรยากาศภายในบ้าน ทั้ง 30 คำนี้ สามารถแบ่งออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ได้ 9 หมวด คือ

1. ความอบอุ่น
2. ความเป็นเจ้าของ
3. ความเป็นประชาธิปไตย
4. การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา
5. ความเข้มงวด
6. ความรุนแรงของการลงโทษ
7. การเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูก
8. การปรับตัวของแม่
9. ความเคลื่อนไหวในครอบครัว

ตัวอย่างของแบบทดสอบ เช่น ในด้านที่แสดงถึงความเป็นเจ้าของ

ช่วยประนีประนอมเป็นพหุภาคี	ไม่ช่วย	1	2	3	4	5	ช่วยมาก
การปกครองภายใน	ไม่ช่วย						เกินไป
การปกครองภายใน	ไม่ช่วย						เกินไป
การปกครองภายใน	ไม่ช่วย						เกินไป
การปกครองภายใน	ไม่ช่วย						เกินไป
การปกครองภายใน	ไม่ช่วย						เกินไป
การปกครองภายใน	ไม่ช่วย						เกินไป
การปกครองภายใน	ไม่ช่วย						เกินไป
การปกครองภายใน	ไม่ช่วย						เกินไป
การปกครองภายใน	ไม่ช่วย						เกินไป

2.2 วิธีดำเนินการสอบ

ในการทดสอบผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์แม่ของเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะแสดงถึงลักษณะที่ผู้วิจัยต้องการ ตัวอย่างคำถามที่แสดงถึงขอบข่ายการสังเกตปฏิบัติ ได้แก่

- เมื่อจะตัดสินใจทำอะไรต่าง ๆ ภายในบ้าน ท่านเคยถามความเห็นของลูกบ้างหรือไม่

- เมื่อลูกของท่านอยากจะได้ของใช้ต่าง ๆ ท่านซื้อให้ทุกครั้งไหมหรือไม่
- เมื่อลูกกลับบ้านผิดเวลาท่านเคยทำโทษหรือไม่ ชักฉามเบาะรถหรือไม่

ฯลฯ

จากคำตอบของแม่ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ประกอบกับใช้วิธีสังเกตความใกล้ชิด และพฤติกรรมของแม่และลูกขณะสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้ให้คะแนนเองว่าในครอบครัวนั้นมีวิธีการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละด้านมากน้อยเท่าไร ควรจะอยู่ระดับไหน

2.3 เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เนื่องจากแบบฟอร์มการ rate ของตัวแปรทุกตัวในแบบทดสอบนี้เป็นไปในทางเดียวกันหมด คือ ด้านขาวสุดแสดงถึงการ แสดงออกหรือความรู้สึก ที่มีพฤติกรรม อย่างนั้นมากที่สุด เช่น ในเรื่องการแสดงความ เป็นเจ้าของ จะมีตัวแปรย่อย ๆ อยู่ 3 ตัว คือ การช่วย เหลือลูก การปกป้องรักษา และความห่วงใย ถ้าในข้อการช่วย เหลือลูกทำเครื่องหมายในช่องขาวสุด แสดงว่า ครอบครัวนั้นแม่จะช่วย เหลือลูกมาก จนไม่ปล่อยให้ลูกทำอะไรด้วยตัวเองเลย แม่จะคอยช่วย เหลือทุกสิ่งทุกอย่าง ในทางตรงข้ามถ้าทำเครื่องหมายในช่อง ขั้วสุด แสดงว่า ครอบครัวนั้นแม่ไม่ได้ช่วย เหลือลูกเลย จะปล่อยให้ลูกทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตนเองทั้งสิ้น หันองเดียวกันในข้อการปกป้องรักษา ทางขาวสุด แสดงว่า แม่ปกป้องลูกมาก ตลอดเวลา ขั้วสุดแสดงว่า แม่ไม่ได้ให้ความปกป้องลูกเลยปล่อยให้เผชิญสิ่งต่าง ๆ เอาเอง เป็นต้น

ดังนั้น ในการให้คะแนน ถ้าทำเครื่องหมายในช่อง 1 ให้ 1 คะแนน ทำเครื่องหมายในช่อง 2, 3, 4 และ 5 ให้คะแนน 2, 3, 4 และ 5 คะแนนตามลำดับ คะแนนรวมของตัวแปร 3 ตัว คือ การช่วย เหลือลูก การปกป้องรักษา และความห่วงใย รวมกันเป็นคะแนนของ "ความเป็นเจ้าของ" ส่วนคะแนนของลักษณะอื่น ๆ เช่น ความอบอุ่น ความเป็นประชาธิปไตย การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา ก็เช่นเดียวกัน

ดังนั้น ถ้าใคร ได้คะแนนในหมวดใดมาก ก็ถือว่าในครอบครัวนั้นแม่ให้สิ่งนั้นกับลูกมาก เช่น ได้คะแนนความอบอุ่นมาก แสดงว่า ครอบครัวนั้นแม่ให้ความอบอุ่นมาก ถ้าได้คะแนนความอบอุ่นน้อย แสดงว่า ครอบครัวนั้นแม่ไม่ค่อยได้ให้ความอบอุ่นกับลูก

2.4 คุณสมบัติของแบบสัมภาษณ์ขบวนการสังคมประภค

แบบสัมภาษณ์ที่เป็น rating scale ฉบับนี้ได้แปลมาจากของ Fels Research Institute (Fels Parents Behavior Rating Scale) ซึ่ง แชมป์ (Champney) นักจิตวิทยาผู้เป็นผู้นำร่างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1934 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เขามีความเห็นว่า การที่ผู้ที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาเอาไปฝึก แล้วให้ไปสังเกตความบ้านจะสะท้อนให้เห็นสิ่งต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อตัว เด็กและพ่อแม่ สิ่งที่มีผลต่อการเจริญเติบโต และการปรับตัวของเด็กได้

บอลด์วิน คาลฮอร์น และ บรีส (Baldwin, Kalhorn and Breese; 1945, 1949) ได้นำแบบสัมภาษณ์ของ Fels นี้ไปสำรวจหารูปแบบของตัวแปรทั้ง 30 ตัวนี้ โดยหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างกัน (intercorrelation) โดยเขาใช้กลุ่มตัวอย่างจากครอบครัว 124 ครอบครัว ผลจากการทดลองอันนี้เขาพบว่า แบบฟอร์ม rating scale อันนี้จะครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะแสดงถึงความสัมพันธ์ และความเป็นอยู่ของครอบครัวได้ จนเขาสามารถนำไปใช้สำหรับค้นหาสาเหตุและตีความหมายของคนไข้โรคจิต

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบ rating scale ของ Fels นี้ไป rate จากการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมของแม่และลูกที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยก่อนที่เริ่มงานสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ผ่านการอบรมแนะนำพร้อมทั้งสาธิต การสัมภาษณ์ และการ rate จากอาจารย์ ดร.นวลเพ็ญ วิเชียร โชติ และในการสังเกตและสัมภาษณ์แต่ละบ้าน ผู้วิจัยได้ร่วมกันสัมภาษณ์และ rate พร้อม ๆ กัน 3 คน โดยศึกษาร่วมกับนิสิตปริญญาโทที่ศึกษาและวิจัยในเรื่องขบวนการสังคมประภค (socialization process) เช่นเดียวกัน แล้วจึงเอาผลของการ rate แต่ละบ้านมาหาค่าเฉลี่ย จึงจะได้เป็นผลของขบวนการสังคมประภค

ของครอบครัวนั้น ในกรณีที่ผลงานของการ rate ของทั้ง 3 คนแตกต่างกัน ก็ได้มีการ
วิพากษ์วิจารณ์ เสนอเหตุผลซึ่งกันและกันจนเป็นที่ตกลง จึงนับว่าผลจากการ rate นี้
ความเชื่อมั่นสูง เป็นที่เชื่อถือได้

๘ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ใช้แบบทดสอบความเกรงใจ ไปสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาป.5-ป.7
จากโรงเรียนทั้ง 3 แห่งดังกล่าวมาแล้ว

2. แยกแบบทดสอบความเกรงใจที่สอบมานั้นตามเพศและศาสนา เป็น 4 กลุ่ม
คือ ชายไทยพุทธ หญิงไทยพุทธ ชายไทยมุสลิม และ หญิงไทยมุสลิม

3. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Randomness) สุ่มนักเรียนออกมากลุ่มละ 25 คน
ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ ชาย 25 คน

หญิง 25 คน

นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ชาย 25 คน

หญิง 25 คน ✓

4. ใช้แบบทดสอบเกรงใจอีกชุดหนึ่ง และแบบฟอร์ม rating scale ที่ใช้
สังเกตและสัมภาษณ์ขั้นตอนการสังคมประเทิ (socialization process) ไปสังเกต และ
สัมภาษณ์หาความเกรงใจและขั้นตอนการสังคมประเทิของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ในข้อ 3.

5. นำแบบทดสอบที่รวบรวมมาได้ทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
รวมคะแนนของแต่ละด้าน แล้วนำมาวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร (Gulldford, 1960 : 44)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทนคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. ค่าความแปรปรวน โดยใช้สูตร (Ferguson, 1966 : 67)

$$s^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทนความแปรปรวน

$\sum x$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่ม

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร (Ferguson, 1966 : 143)

$$r = \frac{N \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ r แทนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum xy$ แทนผลรวมของผลคูณของคะแนน x กับ y

$\sum x$, $\sum y$ แทนผลรวมของคะแนน x และ y ทั้งหมดตามลำดับ

$\sum x^2$, $\sum y^2$ แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่ม

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้การทดสอบ t - test (Edward, 1950 : 372)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ $\bar{x}_1$, $\bar{x}_2$ แทนมัธยฐานเลขคณิตของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 s_1^2 , s_2^2 แทนความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 N_1 , N_2 แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
S^2	แทน	ความแปรปรวน (Variance)
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม
r_{tl}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation)
df	แทน	Degree of Freedom
KM	แทน	ความเกรงใจของแม่
KC	แทน	ความเกรงใจของลูก
Wa	แทน	ความอบอุ่น
Po	แทน	ความเป็นเจ้าของ
Dem	แทน	ความเป็นประชาธิปไตย
Int	แทน	การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา
Res	แทน	ความเข้มงวดในระเบียบวินัย
Sev	แทน	ความรุนแรงของการลงโทษ
Inf	แทน	การเข้าไปก้าวก่าย
Adj	แทน	การปรับตัวของแม่
Act	แทน	ความสัมพันธ์ภายในบ้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายจะเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้ คือ

1. การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของ ขบวนการสังคมประเพณี กับ ความเกรงใจ จากกลุ่มตัวอย่าง ต่อไปนี้

- 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยพุทธ
- 1.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยมุสลิม
- 1.4 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยมุสลิม

2. การศึกษาเปรียบเทียบความเกรงใจและตัวแปรต่าง ๆ ของ ขบวนการสังคมประเพณี ระหว่างกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

- 2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม
- 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม
- 2.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม
- 2.4 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม
- 2.5 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยพุทธ
- 2.6 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยมุสลิม กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม

3. การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ของความเกรงใจของแม่ กับ ความเกรงใจของลูก ในกลุ่มตัวอย่างต่อไปนี้

- 3.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ
- 3.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยพุทธ
- 3.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยมุสลิม
- 3.4 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยมุสลิม

1. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างความเกรงใจ และ ขบวนการสังกะปรัก

สมมุติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis)

ความขุ่น ความเป็นเจ้าของ ความเป็นประชาธิปไตย การส่งเสริม
ความสามารถทางสติปัญญา ความเข้มงวดในระเบียบวินัย ความรุนแรงของการลงโทษ
การเข้าไปก้าวก่าย การปรับตัวของแม่ ความเคลื่อนไหวในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์
กับความเกรงใจ

สมมุติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ความขุ่น กับ ความเป็นเจ้าของ มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความ
เกรงใจ
2. ความเป็นประชาธิปไตย ความเข้มงวดในระเบียบวินัย ความรุนแรง
ของการลงโทษ การเข้าไปก้าวก่าย การปรับตัวของแม่ ความเคลื่อนไหวในครอบครัว
มีความสัมพันธ์ทางลบ กับความเกรงใจ

ตาราง 3 สัมประสิทธิ์การสัมพันธ์ของตัวแปร จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ

N = 25

ตัวแปร	KC	Wa	Po	Dem	Int	Res	Sev	Inf	Adj	Act
KC		** 661	138	127	282	** -566	** -761		* -493	-339
Wa			-087	258	113	** -594		*	-205	-026
Po				-212	-069	-116	-307	-154	-357	-223
Dem					*	451	-070	175	** 505	** 623
Int						-330	-079	-139	312	* 398
Res							** 764	** 574	** 579	325
Sev								*	402	351
Inf									*	** 540
Adj										** 896
Act										

* มีนัยสำคัญที่ .05

** มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 3 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ แสดงให้เห็นว่า

1. ความเกรงใจของเด็กมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความอบอุ่นที่ได้รับจากแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่ให้ความอบอุ่นแก่ลูกมากจะทำให้ลูกมีความเกรงใจมากด้วย
2. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีความเข้มงวดในระเบียบวินัยมาก จะทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย
3. ความรุนแรงของการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่ลงโทษรุนแรงมากจะทำให้เด็กมีความเกรงใจน้อย
4. การปรับตัวของแม่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่มีการปรับตัวดีจะทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย
5. ความอบอุ่นจากแม่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรุนแรงของการลงโทษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่ให้ความอบอุ่นกับลูกมาก จะมีความรุนแรงของการลงโทษน้อย
6. ความอบอุ่นจากแม่มีความสัมพันธ์ทางลบกับเวลาที่แม่เข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่ให้ความอบอุ่นแก่ลูกมากจะเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกน้อย
7. ประชาธิปไตยภายในบ้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีการปรับตัวดี จะใช้วิธีการปกครองลูกแบบประชาธิปไตยมาก

8.- ประชาธิปไตยภายในบ้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเคลื่อนไหวในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่ไ้ประชาธิปไตยภายในบ้าน จะทำให้ความเคลื่อนไหวในครอบครัวดีขึ้น

9. ความเคลื่อนไหวในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า บ้านที่มีความเคลื่อนไหวในครอบครัวดี จะทำให้การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาดีขึ้น

10. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรุนแรงของการลงโทษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า พ่อแม่ที่มีความเข้มงวดในระเบียบวินัยกับลูกมาก จะมีความรุนแรงของการลงโทษด้วย

11. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีการปรับตัวได้ดีจะมีความเข้มงวดในระเบียบวินัยกับลูกมาก

12. ความรุนแรงของการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่เข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากจะทำให้วิธีการลงโทษที่รุนแรงมากขึ้น

13. การเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเคลื่อนไหวในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า บ้านที่มีความเคลื่อนไหวในครอบครัวดี แม่จะเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากขึ้น

14. ความเคลื่อนไหวในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีการปรับตัวได้ดีนั้น จะทำให้ความเคลื่อนไหวภายในครอบครัวดีขึ้น

15. ความชอบุมีความสัมพันธ์ทางลบ กับความเข้มงวดในระเบียบวินัยอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 แสดงว่า แม้ที่ใดก็ตามที่ความชอบุมากจะมีความเข้มงวดในระเบียบวินัยน้อย

16. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางบวก กับการก้าวก้าวของแม่อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 แสดงว่า แม้ที่มีความเข้มงวดในระเบียบวินัยมากจะเข้าไปก้าวภายในเรื่องของคนมาก

ตาราง 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยพุทธ

ตัวแปร	KC	Wa	Po	Dem	Int	Res	Sev	Inf	Adj	Act
KC		** 704	** 645	036	* -485	** -543	** -645	-365	** -505	-323
Wa			** 643	-058	-381	* -480	** -548	** -700	-275	-250
Po				-096	* -461	-201	* -473	444	-287	-253
Dem					356	-076	-129	-058	134	297
Int						328	289	272	** 601	387
Res							** 638	** 745	* 453	326
Sev								* 448	213	377
Inf									** 647	** 675
Adj										** 835
Act										

* ค่า r มีนัยสำคัญที่ .05

** ค่า r มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 4 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยพุทธ แสดงให้เห็นว่า

1. ความอบอุ่นจากแม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่ให้ความอบอุ่นกับลูกมาก จะทำให้ลูกมีความเกรงใจมากด้วย
2. ความเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่แสดงความ เป็นเจ้าของมาก จะทำให้ลูกมีความเกรงใจมากด้วย
- ✓ 3. การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่มีการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาให้ลูก จะทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย
4. ความเข้มงวดในระเบียบมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่เข้มงวดในระเบียบวินัยมาก จะทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย
5. ความรุนแรงของการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีความรุนแรงของการลงโทษมาก จะทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย
6. การปรับตัวของแม่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่ปรับตัวได้ดี จะทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย
7. ความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ เป็นเจ้าของอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่ให้ความอบอุ่นกับลูกมาก จะแสดงความ เป็นเจ้าของในตัวลูกมากด้วย
8. ความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเข้มงวดในระเบียบวินัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่ให้ความอบอุ่นกับลูกมาก จะมีความเข้มงวดในระเบียบวินัยน้อย

9. ความชอบุมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรุนแรงของการลงโทษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม้ให้ความชอบกับลูกมาก จะมีความรุนแรงของการลงโทษน้อย

✓10. ความเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางลบกับการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่แสดงความเป็นเจ้าของมาก จะมีการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญหาน้อย

11. ความเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางลบกับความรุนแรงของการลงโทษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่แสดงความเป็นเจ้าของมากจะมีความรุนแรงของการลงโทษน้อย

12. ความเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าไปก้าวก่ายของแม่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่แสดงความเป็นเจ้าของในตัวลูกมาก จะเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากด้วย

✓13. การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีการปรับตัวดีจะส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาให้ลูกมากด้วย

14. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรุนแรงของการลงโทษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีความเข้มงวดในระเบียบวินัยมาก จะมีความรุนแรงของการลงโทษมากด้วย

15. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีความเข้มงวดในระเบียบวินัยมาก จะเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากด้วย

16. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่มีการปรับตัวได้ดีจะมีความเข้มงวดในระเบียบวินัยมาก

17. ความรุนแรงของการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางบวก กับการกักขังของแม่อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่เข้าไปกักขังในเรื่องของลูกมาก จะมีความ รุนแรงของการลงโทษมากด้วย

18. การเข้าไปกักขังของแม่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการปรับตัวของแม่อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีการปรับตัวดีจะเข้าไปกักขังในเรื่องของลูก มากด้วย

19. การเข้าไปกักขังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเคลื่อนไหวในกรณคดี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่เข้าไปกักขังในเรื่องของลูกมาก จะทำให้ความ เคลื่อนไหวในกรณคดีด้วย

20. การปรับตัวของแม่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความเคลื่อนไหวในกรณคดี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีการปรับตัวดี จะทำให้ความเคลื่อนไหวใน กรณคดีด้วย

ตาราง 5 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยมุสลิม

N = 25

ตัวแปร	KC	Wa	Po	Dem	Int	Res	Sev	Inf	Adj	Act
KC		432*	407*	-225	-345	-515**	-418*	-255	-345	-229
Wa			519**	-057	-295	-160	-427*	-262	-291	-099
Po				-052	-464*	199	-357	603**	-154	-120
Dem					183	356	218	619*	139	105
Int						304	299	202	353	165
Res							577**	474*	380	356
Sev								383	190	246
Inf									282	121
Adj										688**
Act										

* ค่า r มีนัยสำคัญที่ .05

** ค่า r มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 5 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยมุสลิม แสดงให้เห็นว่า

1. ความเกรงใจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความอบอุ่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าเด็กที่ได้รับความรักอบอุ่นจากแม่มากจะมีความเกรงใจมากด้วย ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2. ความเป็นเจ้าของ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าเด็กที่พ่อแม่แสดงความเป็นเจ้าของมาก คือ มีความห่วงใยมาก คอยปกป้องรักษา คอยช่วยเหลือดูแล เกื้อหนุนจะทำให้เด็กเป็นคนมีความเกรงใจมากด้วย ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3. ความเข้มงวดของพ่อแม่ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าเด็กที่พ่อแม่เข้มงวดในระเบียบวินัยมาก จะทำให้เด็กมีความเกรงใจน้อย ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. ความรุนแรงของการลงโทษ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าเด็กที่พ่อแม่ลงโทษรุนแรงมากจะทำให้เด็กมีความเกรงใจน้อย ซึ่งตรงกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

5. ความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวก ความเป็นเจ้าของอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าเด็กที่พ่อแม่ให้ความอบอุ่นมากจะแสดงความเป็นเจ้าของมากด้วย

6. ความอบอุ่น มีความสัมพันธ์ทางลบกับความรุนแรงของการลงโทษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าเด็กที่พ่อแม่ให้ความอบอุ่นมาก จะมีความรุนแรงของการลงโทษน้อย

✓ 7. ความเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางลบกับการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่าเด็กที่พ่อแม่แสดงความเป็นเจ้าของมากจะมีการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาน้อย

8. ความเป็นเจ้าของมีกวนสัมพันธ์ทางบวกกับการ เข้าไปก้าวก่ายอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า พ่อแม่ที่แสดงความเป็นเจ้าของมาก จะมีพฤติกรรมก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากกว่า

9. ความเป็นประชาธิปไตยภายในบ้านมีกวนสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมก้าวก่ายของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า บ้านที่ยอมรับเด็กแบบประชาธิปไตยมาก จะมีพฤติกรรมก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากกว่า

10. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีกวนสัมพันธ์ทางบวก กับความรุนแรงของการลงโทษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า บ้านที่พ่อแม่เข้มงวดในระเบียบวินัยมาก จะมีการลงโทษที่รุนแรงมาก

11. ความเข้มงวดในระเบียบวินัย มีความสัมพันธ์ทางบวก การ เข้าไปก้าวก่ายของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า พ่อแม่ที่มีความเข้มงวดในระเบียบวินัยมากจะเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากกว่า

12. การปรับตัวของแม่มีกวนสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีการปรับตัวได้ดีจะทำให้ความเครียดในครอบครัวดี

ตาราง 6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจากกลุ่มตัว อย่างที่เป็นเด็กหญิง ไหมมสกลิม

N = 25

ตัวแปร	KC	Wa	Po	Dom	Int	Res	Sev	Inf	Adj	Act
KC		.574**	.631**	-.265	-.168	-.408*	-.534**	-.324	-.493*	-.184
Wa			.409*	-.146	-.250	-.446*	-.680**	.199	-.280	.534**
Po				-.046	-.340	-.443*	-.487*	-.247	-.777	-.260
Dom					.437*	-.154	-.336	.545**	-.194	.277
Int						.484*	.216	.483*	.232	.146
Res							.625**	.464	.224	.306
Sev								.188	.218	.042
Inf									.119	.292
Adj										.555**
Act										

* ค่า r มีนัยสำคัญที่ .05

** ค่า r มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 6 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยมุสลิม แสดงให้เห็นว่า

1. ความชอบมีควมสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า พ่อแม่ที่รัก เมชอบแก่ลูกมากจะทำให้เด็กมีความเกรงใจมากด้วย
2. ความ เป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจ อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 แสดงว่า พ่อแม่ที่แสดงความเป็นเจ้าของมากจะมีความเกรงใจมากด้วย
3. ความรุนแรงของการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า พ่อแม่ที่มีความรุนแรงของการลงโทษมากจะทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย
4. การปรับตัวของแม่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่ปรับตัวได้ก็จะทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย
5. ความชอบมีควมสัมพันธ์ทางบวกกับความ เป็นเจ้าของ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่รักความชอบแก่ลูกมากจะแสดงความเป็นเจ้าของในลูกมากด้วย
6. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางลบกับความชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่เข้มงวดในระเบียบวินัยมากจะให้ความชอบแก่ลูกน้อย
7. ความรุนแรงของการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางลบกับความชอบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า พ่อแม่ที่มีความรุนแรงของการลงโทษมากจะให้ความชอบแก่ลูกน้อย
8. ความเกลียดชังในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า บ้านที่มีความเกลียดชังในครอบครัวก็จะมีความชอบมาก
9. ความ เป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางลบ กับความเข้มงวดอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่แสดงความเป็นเจ้าของมากจะมี ความเข้มงวดใน ระเบียบวินัยน้อย

10. ความรุนแรงของการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางลบกับความ เป็นเจ้าของอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่แสดงความเป็นเจ้าของมาก จะมีความรุนแรงของการลงโทษน้อย

✓ 11. ประชาธิปไตยภายในบ้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า บ้านที่พ่อแม่มีประชาธิปไตยภายในบ้านมาก ลูก จะได้รับการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญามากด้วย

12. ประชาธิปไตยภายในบ้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการก้าว ก้าวของแม่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า บ้านที่พ่อแม่มีความเป็นประชาธิปไตยมาก พ่อแม่จะมีพฤติกรรมก้าว ก้าวในเรื่องของลูกมากด้วย

✓ 13. การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความเข้มงวด ในระเบียบวินัยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า พ่อแม่ที่เข้มงวดในระเบียบวินัยมาก จะมีการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา มากด้วย

✓ 14. การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการ เข้าไป ก้าว ก้าวของแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่ก้าว ก้าวในเรื่องของลูกมาก จะมีการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา มากด้วย

15. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรุนแรงของการลงโทษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า พ่อแม่ที่มีความเข้มงวดในระเบียบวินัยมาก จะมีความรุนแรงของการลงโทษมากด้วย

16. ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการก้าว ก้าวของแม่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า แม่ที่เข้าไปก้าว ก้าวในเรื่องของลูกมาก จะมีความเข้มงวดในระเบียบวินัยมากด้วย

17. การปรับตัวของแม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการ เคลื่อนไหวในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า แม่ที่มีการปรับตัวดี จะทำให้มีความเคลื่อนไหวในครอบครัวดี ด้วย

2. การศึกษาเปรียบเทียบความเกรงใจ และขบวนการสังคมประวัตของกุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กไทยพุทธ และ เด็กไทยมุสลิม

สมมุติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis)

1. เด็กไทยพุทธ และ เด็กไทยมุสลิม ไม่มีความแตกต่างกันในด้านความเกรงใจ ความอบอุ่น ความเป็นเจ้าของ ความเป็นประชาธิปไตย การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา ความเข้มงวดในระเบียบวินัย ความรุนแรงของการลงโทษ การเข้าไปก้าวก่าย การปรับตัวของแม่ และความใกล้ชิดในครอบครัว
2. แม่ของเด็กไทยพุทธ กับ แม่ของเด็กไทยมุสลิม มีความเกรงใจไม่แตกต่างกัน

สมมุติฐานในการวิจัย (Research Hypothesis)

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กไทยพุทธ มีความเกรงใจสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กไทยมุสลิม
2. แม่ของเด็กไทยพุทธ มีความเกรงใจสูงกว่าแม่ของเด็กไทยมุสลิม
3. เด็กไทยพุทธ และ เด็กไทยมุสลิม ได้ผ่านรูปแบบของขบวนการสังคมประวัตมา ไม่แตกต่างกันในด้านความอบอุ่น ความเป็นเจ้าของ ความเป็นประชาธิปไตย การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา ความเข้มงวดในระเบียบวินัย ความรุนแรงของการลงโทษ การเข้าไปก้าวก่าย การปรับตัว และความใกล้ชิดในครอบครัว

ตาราง 7 เปรียบเทียบตามลักษณะของจำแนกของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ และ เด็กชายไทย มุสลิม

df = 48

จำแนก	เด็กชายไทยพุทธ		เด็กชายไทยมุสลิม		t - test
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
KM	233.9200	466.9536	227.1600	1070.0544	0.8447
KC	266.8800	1812.5856	261.9600	1129.9584	0.4443
Wa	23.4800	5.0496	21.6400	2.3104	3.3226**
Po	13.0000	4.1600	11.3200	1.5776	3.4360**
Dem	8.6000	1.0400	8.5600	0.8064	0.1442
Int	13.4000	1.2800	13.2800	2.2016	0.3217
Rcs	7.1600	1.8144	6.9200	0.7936	0.7281
Sev	7.0000	0.8000	6.5200	1.3696	1.5965
Inf	7.0000	1.0400	6.4800	1.2096	1.7344*
Adj	17.0400	2.0384	16.5600	1.7664	1.2307
Act	19.6400	6.4704	19.8800	2.5856	-0.3907

* ค่า t มีนัยสำคัญที่ .05

** ค่า t มีนัยสำคัญที่ .01

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า

1. เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม ได้รับความอบอุ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ เด็กชายไทยพุทธได้รับความอบอุ่นมากกว่าเด็กชายไทยมุสลิม
2. เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม ได้รับความเป็นเจ้าของแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ แม่ของเด็กชายไทยพุทธแสดงความเป็นเจ้าของลูกมากกว่าแม่ของเด็กชายไทยมุสลิม
3. เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม ได้รับความก้าวร้าวจากแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ แม่ของเด็กชายไทยพุทธเข้าไปก้าวร้าวในเรื่องของลูกมากกว่าแม่ของเด็กชายไทยมุสลิม

ตาราง 8 เปรียบเทียบความลักษณะของตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ
กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม

$$df = 48$$

ตัวแปร	เด็กชายไทยพุทธ		เด็กหญิงไทยมุสลิม		t - test
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
KM	233.9200	466.9536	240.9200	920.5536	.9206
KC	266.8800	1812.5856	282.3200	1477.2576	-1.3188
Wa	24.4800	5.0496	23.4800	3.8496	0.0265
Po	13.0000	4.1600	12.2800	1.0016	1.5526
Dem	8.6000	1.0400	7.9200	0.8736	2.4082*
Int	13.4000	1.2800	13.1400	2.4544	0.6730
Res	7.1600	1.8144	6.4400	1.5264	1.9298
Sev	7.0000	0.8000	6.6000	1.5200	1.2865
Inf	7.0000	1.0400	6.0800	2.9936	2.2908*
Adj	17.0400	2.0384	16.8000	1.6000	0.6292
Act	19.6400	6.4704	19.6000	6.0000	0.0697

* ค่า t มีนัยสำคัญที่ .05

** ค่า t มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า

1. เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม ได้รับความเป็นประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 คือ แม่ของเด็กชายไทยพุทธให้ความสำคัญเป็นประชาธิปไตยสูงกว่าแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิม

2. เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม ได้รับการก้าวก่ายจากแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ แม่ของเด็กชายไทยพุทธเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากกว่าแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิม

ตาราง 9 เปรียบเทียบตามลักษณะของตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม

df = 48

ตัวแปร	เด็กหญิงไทยพุทธ		เด็กชายไทยมุสลิม		t - test
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
KM	248.3600	789.4304	227.1600	1070.0544	2.4085*
KC	318.0800	1446.5536	261.9600	1129.9584	5.4164**
Wa	26.5200	2.6496	21.6400	2.3104	10.7346**
Po	13.5600	.9604	11.3200	1.5776	6.8801**
Dem	9.0000	.7200	8.5600	0.8064	1.6447
Int	13.3200	1.4176	13.2800	2.2016	0.1051
Res	6.9600	1.5584	6.9200	0.7936	0.1278
Sev	5.7600	6.5024	6.6000	1.3696	-1.3270
Inf	6.2800	2.6816	6.4800	1.2096	-0.5070
Adj	17.7600	6.1024	16.5600	1.7664	0.4674
Act	19.6800	6.4576	19.8800	2.5856	0.3258

* ค่า t มีนัยสำคัญที่ .05

** ค่า t มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า

1. เด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม มีความแรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ เด็กหญิงไทยพุทธมีความแรงใจสูงกว่าเด็กชายไทยมุสลิม
2. เด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม ได้รับความอบอุ่นจากแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 คือ แม่ของเด็กหญิงไทยพุทธให้ความอบอุ่นกับลูกมากกว่าแม่ของเด็กชายไทยมุสลิม
3. เด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม ได้รับการแสดงความเป็นเจ้าของแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 คือ แม่ของเด็กหญิงไทยพุทธแสดงความเป็นเจ้าของในตัวลูกสูงกว่าแม่ของเด็กชายไทยมุสลิม

ตาราง 10 เปรียบเทียบตามลักษณะของตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยพุทธ
และ เด็กหญิงไทยมุสลิม

$$df = 48$$

ตัวแปร	เด็กหญิงไทยพุทธ		เด็กหญิงไทยมุสลิม		t - test
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
KM	248.3600	789.4304	240.9200	920.5536	0.8814
KC	318.0800	1446.5536	282.3200	1477.2576	3.2399**
Wa	26.5200	2.6496	23.4800	3.8496	5.8418**
Po	13.5600	0.9664	12.2800	1.0016	4.4700**
Dem	9.0000	0.7200	7.9200	0.8736	4.1912**
Int	13.3200	1.4176	13.1400	2.4544	0.4575
Res	6.9600	1.5584	6.4400	1.5264	1.4504
Sev	5.7600	6.5024	6.5200	1.5200	-1.4529
Inf	6.2800	2.6816	6.0800	2.9936	0.4198
Adj	17.7600	6.1024	16.8000	1.6000	1.6300
Act	19.6800	6.4576	19.6000	6.0000	0.1110

* ค่า t มีนัยสำคัญที่ .05

** ค่า t มีนัยสำคัญที่ .01

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า

1. เด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม มีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 คือ เด็กหญิงไทยพุทธมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กหญิงไทยมุสลิม
2. เด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม ได้รับความอบอุ่นจากแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 คือ แม่ของเด็กหญิงไทยพุทธให้ความอบอุ่นกับลูกมากกว่าแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิม
3. เด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม ได้รับการแสดงความเป็นเจ้าของจากแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ แม่ของเด็กหญิงไทยพุทธแสดงความเป็นเจ้าของในลูกมากกว่าแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิม
4. เด็กหญิงไทยพุทธกับเด็กหญิงไทยมุสลิม ได้รับความ เป็นประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 คือ แม่ของเด็กหญิงไทยพุทธให้ความ เป็นประชาธิปไตยกับลูกมากกว่าแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิม

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าลักษณะของตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ
และ เด็กหญิงไทยพุทธ

$$df = 48$$

ตัวแปร	เด็กชายไทยพุทธ		เด็กหญิงไทยพุทธ		t - test
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
KM	233.9200	466.9536	248.3600	789.4304	-1.5958
KC	266.8800	1812.5856	318.0800	1446.5536	-4.3936**
Wa	23.4800	5.0196	26.5200	2.6496	-5.3673**
Po	13.0000	4.1600	13.5600	0.9664	-1.2117
Dem	8.6000	1.0400	9.0000	0.7200	-1.4771
Int	13.4000	1.2800	13.3200	1.4176	0.2386
Res	7.1600	1.8144	6.9600	1.5584	0.5335
Sev	7.0000	0.8000	5.7600	6.5024	2.2480*
Inf	7.0000	1.0400	6.2800	2.6816	1.8284*
Adj	17.0400	2.0384	17.7600	6.1024	-1.2618
Act	19.6400	6.4704	19.6800	6.4576	-0.4641

* ค่า t มีนัยสำคัญที่ .05

** ค่า t มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า

1. เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยพุทธ มีความแตกต่างกันในด้านความแรงใจอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ เด็กหญิงไทยพุทธมีความแรงใจ สูงกว่าเด็กชายไทยพุทธ ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยพุทธ มีความแตกต่างกันในด้านการได้รับความอบอุ่นจากแม่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ เด็กหญิงไทยพุทธได้รับความอบอุ่นจากแม่สูงกว่าเด็กชายไทยพุทธ
3. เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยพุทธ มีความแตกต่างกันในด้านความรุนแรงของการดง โห้อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 คือ เด็กชายไทยพุทธได้รับการดง โห้รุนแรงกว่าเด็กหญิงไทยพุทธ
4. เด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยพุทธ มีความแตกต่างกันในด้านการ เข้าไปก้าวก่ายของแม่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ แม่ของเด็กชายไทยพุทธเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากกว่าแม่ของเด็กหญิงไทยพุทธ

ตาราง 12 เปรียบเทียบตามลักษณะตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่เป็น เด็กชายไทยมุสลิม
และ เด็กหญิงไทยมุสลิม

df = 48

ตัวแปร	เด็กชายไทยมุสลิม		เด็กหญิงไทยมุสลิม		t - test
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
KM	227.1600	1070.0544	240.9200	920.5536	-1.5420
KC	261.9600	1129.9584	282.3200	1477.2576	-2.0937*
Wa	21.6400	2.3104	23.4800	3.8496	-3.7096*
Po	11.3200	1.5776	12.2800	1.0016	-2.8070**
Dem	8.0600	0.8064	7.9200	0.8736	2.4615**
Int	6.2800	6.9200	5.8400	2.4544	0.7166
Res	6.9200	0.7936	6.4400	1.5264	1.5789
Sev	6.6000	1.3996	6.5200	1.5200	0.2368
Inf	15.4800	1.2096	15.0800	5.9936	0.7463
Adj	16.5600	1.7664	16.8000	1.6000	-0.6543
Act	19.8800	2.5856	19.6000	6.0000	0.4778

* ค่า t มีนัยสำคัญที่ .05

** ค่า t มีนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า

✓ 1. เด็กชายไทยมุสลิม กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม มีความแตกต่างกันในด้านความเกรงใจ
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ เด็กหญิงไทยมุสลิมมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กชายไทยมุสลิม ตรง
ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

/ 2. เด็กชายไทยมุสลิม กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม มีความแตกต่างกันในด้านความอบอุ่น
จากแม่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ เด็กหญิงไทยมุสลิมได้รับความอบอุ่นจากแม่สูงกว่าเด็กชาย
ไทยมุสลิม

✓ 3. เด็กชายไทยมุสลิม กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม มีความแตกต่างกันในด้านความเป็น
เจ้าของอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 คือ แม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิมแสดงความเป็นเจ้าของในสัตว์เลี้ยง
สูงกว่าแม่ของเด็กชายไทยมุสลิม

3. ศึกษาความสัมพันธ์ของความแรงใจของเด็กกับแม่

สมมติฐานเป็นกลาง (Null Hypothesis)

ความแรงใจของเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกับความแรงใจของแม่ของเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สมมติฐานในการวิจัย (Research Hypothesis)

ความแรงใจของเด็กกับความแรงใจของแม่ของเด็กมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

ตาราง 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความแรงใจของเด็กชายไทยพุทธ กับแม่ของเด็กชายไทยพุทธ

	Σx	Σx^2	r
เด็กชายไทยพุทธ	6672	1,825,938	.7488**
แม่ของเด็กชายไทยพุทธ	5484	1,401,892	

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ความแรงใจของแม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความแรงใจของลูกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นั่นคือ แม่ไทยพุทธที่มีความแรงใจสูงจะทำให้ลูกชายมีความแรงใจสูงด้วย

ตาราง 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจของ เด็กหญิง ไทบุพเพช กับ
แม่ของ เด็กหญิง ไทบุพเพช

	x	x^2	r
เด็กหญิง ไทบุพเพช	7952	2,632,936	.7667**
แม่ของ เด็กหญิง ไทบุพเพช	6209	1,561,803	

จากตาราง 14 แสดงว่า ความเกรงใจของแม่ไทบุพเพช กับความเกรงใจของ
เด็กหญิง ไทบุพเพชมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นั่นคือ แม่ไทบุพเพช
ที่มีความเกรงใจสูงจะช่วยให้เด็กหญิงมีความเกรงใจสูงด้วย

ตาราง 15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจของ เด็กชาย ไทบุษณิม กับ
แม่ของ เด็กชาย ไทบุษณิม

	x	x^2	r
เด็กชาย ไทบุษณิม	6549	1,651,409	.6639**
แม่ของ เด็กชาย ไทบุษณิม	5679	1,316,793	

จากตาราง 15 แสดงว่า ความเกรงใจของแม่ไทบุษณิมกับความเกรงใจของ
เด็กชาย ไทบุษณิม มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นั่นคือ แม่ไทบุษณิม
ที่มีความเกรงใจสูงจะช่วยให้เด็กชายมีความเกรงใจสูงด้วย

ตาราง 16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจของ เด็กหญิง ไทบุษลิม กับแม่ของ เด็กหญิง ไทบุษลิม

	x	x^2	r
เด็กหญิง ไทบุษลิม	7058	2,029,546	.7542**
แม่ของ เด็กหญิง ไทบุษลิม	6023	1,432,866	

จากตาราง 16 แสดงว่า ความเกรงใจของแม่ไทบุษลิม กับความเกรงใจของ เด็กหญิง ไทบุษลิม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 นั่นคือ แม่ไทบุษลิมที่มีความเกรงใจสูงจะทำให้เด็กหญิงมีความเกรงใจสูงด้วย

บทที่ ๕

การวิจัยโดยสังเขป ฉบับย่อ และ ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

ในการศึกษาและกันทั่วทั้งนี้จะมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้.-

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเกรงใจ ระหว่าง เด็กไทยพุทธ กับ เด็กไทยมุสลิม และความเกรงใจ ระหว่างแม่ของ เด็กไทยพุทธ กับ แม่ของเด็กไทยมุสลิม
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของขบวนการสังคมประเพณี ระหว่างครอบครัวไทยพุทธ กับ ครอบครัวไทยมุสลิม
3. เพื่อศึกษาว่าเพศชายกับเพศหญิง ผ่านการยอมรับตามรูปแบบของขบวนการสังคมประเพณี แตกต่างกันหรือไม่
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความเกรงใจของบุตร กับความเกรงใจของมารดา
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของขบวนการสังคมประเพณีกับความเกรงใจ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา (ป.๕ - ป.๗) ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จากโรงเรียนชายและหญิงในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดะเชิงเทรา และโรงเรียนในจังหวัดะเชิงเทรา รวม ๑๐๐ คน โดยสุ่มมาจากนักเรียนชายและหญิงที่นับถือศาสนาพุทธ และบิดามารดามีสัญชาติไทยนับถือศาสนาพุทธด้วย มาเพศละ ๒๕ คน และสุ่มมาจากนักเรียนชายหญิงที่นับถือศาสนาอิสลาม มีบิดามารดาสัญชาติไทยนับถือศาสนาอิสลามมาอีกเพศละ ๒๕ คน รวมเป็นเด็กไทยพุทธ ๕๐ คน เด็กไทยมุสลิม ๕๐ คน นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างยังประกอบด้วยมารดาของเด็กไทยพุทธ ๕๐ คน และมารดาของเด็กไทยมุสลิม ๕๐ คนนี้ จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามศาสนาเพศ และสถานที่อยู่ได้ดังนี้

ตาราง 17 จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ศาสนา เพศ และโรงเรียน

โรงเรียน	ศาสนา				รวมเพศ		รวม
	พุทธ		อิสลาม		ชาย	หญิง	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง			
1. โรงเรียนหนองจอกพิทยาคม อ.หนองจอก จ.กรุงเทพฯ	—	—	25	25	25	25	50
2. โรงเรียนเซนต์หลุยส์ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	12	—	—	—	12	—	12
3. โรงเรียนเซนต์แอนโทนี อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	—	15	—	—	—	15	15
4. โรงเรียนสันติภาพ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	13	10	—	—	13	10	23
						รวม	100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมี 2 ฉบับ คือ

1. แบบสอบถามเพื่อวัดความเกรงใจ ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบของ วิบุตช วิเชียร โชติ และคณะ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งแบบสอบถามเป็นข้อความแทนพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ ในฐานะต่าง ๆ กัน คือ ในฐานะศิษย์ปฏิบัติต่อกครู ในฐานะบุตรมีความสัมพันธ์กับบิดามารดา ในฐานะเพื่อนปฏิบัติต่อเพื่อนที่สนิทสนม ในฐานะที่เป็นเพื่อนบ้านที่สนิทสนมกัน ในฐานะเพื่อนบ้านที่ไม่สนิทสนมกัน ในฐานะผู้มีบุญคุณ ในฐานะรุ่นน้องปฏิบัติต่อรุ่นพี่ แบบสอบถามนี้เป็นแบบ Role Differential Scale

2. แบบสอบถามวัดกระบวนการสังคมประิทธิ (socialization process) ผู้วิจัยได้ใช้แบบฟอร์มการ rate ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ และเด็ก การอบรมเลี้ยงดู และบรรยากาศภายในบ้าน ซึ่ง มาตรา วิรุณานนท์ และคณะ (1971) ได้แปลจากแบบฟอร์มการ rate ของ Fels Research Institute (Fels Parents Behavior Rating Scales) แบบทดสอบนี้แบ่งเป็น 5 มาตราส่วน ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 30 คำ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ได้ 9 หมวด คือ

1. ความอบอุ่น
2. ความเป็นเจ้าของ
3. ความเป็นประชาธิปไตย
4. การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา ✓
5. ความเข้มงวดในระเบียบวินัย
6. ความรุนแรงของการลงโทษ
7. การเข้าไปก้าวก่าย
8. การปรับตัวของแม่
9. ความเคลื่อนไหวในครอบครัว

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

สรุปเป็นชั้น ๆ ได้ ดังนี้

1. ใช้แบบทดสอบวัดความเกรงใจไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา (ป.5-ป.7) ในโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง ดังกล่าวมาแล้ว
2. แยกแบบทดสอบความเกรงใจที่ส่งมานั้นตามเพศ และศาสนาออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ชายไทยพุทธ หญิงไทยพุทธ ชายไทยมุสลิม หญิงไทยมุสลิม
3. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Randomness) สุ่มนักเรียนจากกลุ่มละ 25 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมาแล้ว

2. แบบสอบถามวัดขั้นตอนการสังคมประภัติ (socialization process) ผู้วิจัยได้ใช้แบบฟอร์มการ rate ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ และเด็ก การอบรมเลี้ยงดู และบรรยากาศภายในบ้าน ซึ่ง มาสา วิรุณานนท์ และคณะ (1971) ได้แปลจากแบบฟอร์มการ rate ของ Fels Research Institute (Fels Parents Behavior Rating Scales) แบบทดสอบนี้แบ่ง เป็น 5 มาตราส่วน ประกอบด้วยคำทั้งหมด 30 คำ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นหมวดใหญ่ ๆ ได้ 9 หมวด คือ

1. ความอบอุ่น
2. ความเป็นเจ้าของ
3. ความเป็นประชาธิปไตย
4. การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา ✓
5. ความเข้มงวดในระเบียบวินัย
6. ความรุนแรงของการลงโทษ
7. การเข้าไปก้าวก่าย
8. การปรับตัวของแม่
9. ความเคลือบไหวในครอบครัว

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

สรุปเป็นชั้น ๆ ได้ ดังนี้

1. ใช้แบบทดสอบวัดความเกรงใจไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา (ป.5-ป.7) ในโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง ดังกล่าวมาแล้ว

2. แยกแบบทดสอบความเกรงใจที่สอบมานั้นตามเพศ และศาสนาออกเป็น 4 กลุ่ม คือ ชายไทยพุทธ หญิงไทยพุทธ ชายไทยมุสลิม หญิงไทยมุสลิม

3. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง (Randomness) สุ่มนักเรียนออกมาจากกลุ่มละ 25 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมาแล้ว

4. ใช้แบบทดสอบความแรงใจอีกชุดหนึ่ง และแบบฟอร์มการ rate จำนวนการสังเกตพฤติกรรม ไปยัง เกณฑ์และสัมพันธภาพของความแรงใจ และจำนวนการสังเกตพฤติกรรมของกรวดครว ของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ในข้อที่ 3

5. นำแบบทดสอบที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนค่าเกณฑ์ที่ตั้งเอาไว้ รวมคะแนนแต่ละด้านของจำนวนการสังเกตพฤติกรรมและความแรงใจ นำมาวิเคราะห์ผลต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความแรงใจกับก้าวแปรในจำนวนการสังเกตพฤติกรรม
 - 1.10 ความสัมพันธ์ระหว่างความแรงใจของลูกและความอบอุ่นจากแม่
 - 1.11 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ ความแรงใจของเด็กกับความอบอุ่นจากแม่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ($r = .661$)
 - 1.12 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ ความแรงใจของเด็กกับความอบอุ่นจากแม่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .704$)
 - 1.13 ในกลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม ความแรงใจกับความอบอุ่นมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($r = .432$)
 - 1.14 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยมุสลิม ความแรงใจกับความอบอุ่นมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($r = .574$)
 - 1.20 ความสัมพันธ์ระหว่างความแรงใจกับการแสดงความเป็นเจ้าของ
 - 1.21 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ ความแรงใจกับความความเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .138$)
 - 1.22 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ ความแรงใจกับความความเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .645$)
 - 1.23 ในกลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม ความแรงใจกับความความเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .407$)

1.24 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยมุสลิม ความเกรงใจกับความ เป็นเจ้าของ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .631$)

1.30 ความสัมพันธ์ระหว่างความ เป็นประชาธิปไตยในบ้านกับความเกรงใจ ของลูก

1.31 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ ความ เป็นประชาธิปไตยในบ้านกับ ความเกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .127$)

1.32 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ ความ เป็นประชาธิปไตยในบ้านกับ ความเกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .036$)

1.33 ในกลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม ความ เป็นประชาธิปไตยในบ้านกับ ความเกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.225$)

1.34 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยมุสลิม ความ เป็นประชาธิปไตยในบ้านกับ ความเกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.265$)

1.40 ความสัมพันธ์ระหว่างการส่ง เสริมความสามาร ทธิทางสติปัญญา กับ ความเกรงใจ

1.41 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ การส่ง เสริมความสามาร ทธิทางสติปัญญากับความเกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .282$)

1.42 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ การส่ง เสริมความสามาร ทธิทางสติปัญญากับความเกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.485$)

1.43 ในกลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม การส่ง เสริมความสามาร ทธิทางสติปัญญากับความเกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .345$)

1.44 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยมุสลิม การส่ง เสริมความสามาร ทธิทางสติปัญญากับความเกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.168$)

1.50 ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มงวดในระเบียบวินัยกับความเกรงใจ

1.51 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ ความเข้มงวดในระเบียบวินัยกับความเกรงใจมีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.566$)

1.52 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ ความเข้มงวดในระเบียบวินัยกับความเกรงใจมีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.543$)

1.53 ในกลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม ความเข้มงวดในระเบียบวินัยกับความเกรงใจมีความสัมพันธ์กันในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.515$)

1.54 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยมุสลิม ความเข้มงวดในระเบียบวินัยกับความเกรงใจมีความสัมพันธ์กันในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.408$)

1.60 ความสัมพันธ์ระหว่างความรุนแรงของการลงโทษกับความเกรงใจของลูก

1.61 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ ความรุนแรงของการลงโทษกับความเกรงใจมีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.761$)

1.62 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ ความรุนแรงของการลงโทษกับความเกรงใจมีความสัมพันธ์กันทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.645$)

1.63 ในกลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม ความรุนแรงของการลงโทษกับความเกรงใจมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.418$)

1.64 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยมุสลิม ความรุนแรงของการลงโทษกับความเกรงใจมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.534$)

1.70 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าไปก้าวก่ายของแม่กับความเกรงใจของลูก

1.71 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ การเข้าไปก้าวก่ายของแม่กับความเกรงใจของลูกมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.353$)

1.72 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ การเข้าไปก้าวก่ายของแม่กับความเกรงใจของลูกมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่เป็นนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.365$)

1.73 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ การเข้าไปก้าวก่ายของแม่กับความ
เกรงใจของลูกมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.255$)

1.74 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ การเข้าไปก้าวก่ายของแม่กับความ
เกรงใจของลูก มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.324$)

1.80 ความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวของแม่กับความเกรงใจของลูก

1.81 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ การปรับตัวของแม่กับความเกรงใจของ
ลูกมีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.493$)

1.82 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ การปรับตัวของแม่กับความเกรงใจของ
ลูกมีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.505$)

1.83 ในกลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม การปรับตัวของแม่กับความเกรงใจ
ของลูกมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.345$)

1.84 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยมุสลิม การปรับตัวของแม่กับความเกรงใจ
ของลูกมีความสัมพันธ์กันอย่างไร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.493$)

1.90 ความสัมพันธ์ระหว่างความเคลือบไหวในครอบครัวกับความเกรงใจ

1.91 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ ความเคลือบไหวในครอบครัวกับความ
เกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.339$)

1.92 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ ความเคลือบไหวในครอบครัวกับความ
เกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.323$)

1.93 ในกลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม ความเคลือบไหวในครอบครัวกับความ
เกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.229$)

1.94 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยมุสลิม ความเคลือบไหวในครอบครัวกับความ
เกรงใจ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.184$)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความเกรงใจของแม่กับความเกรงใจของลูก

2.10 ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ ความเกรงใจของแม่กับความเกรงใจของลูก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .7488$)

2.20 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ ความเกรงใจของแม่กับความเกรงใจของลูก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .7667$)

2.30 ในกลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม ความเกรงใจของแม่กับความเกรงใจของลูก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .6639$)

2.40 ในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ ความเกรงใจของแม่กับความเกรงใจของลูก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .7542$)

3. การเปรียบเทียบ ความเกรงใจของแม่และของลูก ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่แยกตามศาสนาและเพศ

3.1 เปรียบเทียบความเกรงใจของแม่

3.11 แม่ของเด็กชายไทยพุทธกับแม่ของเด็กชายไทยมุสลิมมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.8447$)

3.12 แม่ของเด็กชายไทยพุทธกับแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิมมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.9206$)

3.13 แม่ของเด็กหญิงไทยพุทธกับแม่ของเด็กชายไทยมุสลิมมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.4085$)

3.14 แม่ของเด็กหญิงไทยพุทธกับแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิมมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.8814$)

3.15 แม่ของเด็กชายไทยพุทธกับแม่ของเด็กหญิงไทยพุทธมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.5958$)

3.16 แม่ของเด็กชายไทยมุสลิมกับแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิมมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -1.5420$)

3.2 เปรียบเทียบความเกรงใจของลูก

3.21 เด็กชายไทยพหุกับเด็กชายไทยมุสลิมมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 0.4443$)

3.22 เด็กชายไทยพหุกับเด็กหญิงไทยมุสลิมมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -1.3188$)

3.23 เด็กหญิงไทยพหุกับเด็กชายไทยมุสลิมมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = 5.4164$)

3.24 เด็กหญิงไทยพหุกับเด็กหญิงไทยมุสลิมมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = 3.2399$)

3.25 เด็กชายไทยพหุกับเด็กหญิงไทยพหุมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = -4.3936$)

3.26 เด็กชายไทยมุสลิมกับเด็กหญิงไทยมุสลิมมีความเกรงใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t = -2.0937$)

4. ตอนเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรในขบวนการสังคมประจักษ์

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของความสัมพันธ์

4.11 เด็กชายไทยพหุกับเด็กชายไทยมุสลิมได้รับความสัมพันธ์จากแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ($t = 3.3226$)

4.12 เด็กชายไทยพหุกับเด็กหญิงไทยมุสลิมได้รับความสัมพันธ์จากแม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.0265$)

4.13 เด็กหญิงไทยพหุกับเด็กชายไทยมุสลิมได้รับความสัมพันธ์จากแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ($t = 10.7346$)

4.14 เด็กหญิงไทยพหุกับเด็กหญิงไทยมุสลิมได้รับความสัมพันธ์จากแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01, ($t = 5.8418$)

4.15 เด็กชายไทยพุทธกับเด็กหญิงไทยพุทธได้รับความอบอุ่นจากแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = -5.3673$)

4.16 เด็กชายไทยมุสลิมกับเด็กหญิงไทยมุสลิมได้รับความอบอุ่นจากแม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ($t = -3.7096$)

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของความเป็นเจ้าของ

4.21 แม่ของเด็กชายไทยพุทธกับแม่ของเด็กชายไทยมุสลิมแสดงความเป็นเจ้าของในสัตว์เลี้ยงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = 3.4360$)

4.22 แม่ของเด็กชายไทยพุทธกับแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิมแสดงความเป็นเจ้าของในสัตว์เลี้ยงต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 1.5526$)

4.23 แม่ของเด็กหญิงไทยพุทธกับแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิมแสดงความเป็นเจ้าของในสัตว์เลี้ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = 6.8801$)

4.24 แม่ของเด็กหญิงไทยพุทธกับแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิมแสดงความเป็นเจ้าของในสัตว์เลี้ยงแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = 4.4700$)

4.25 แม่ของเด็กชายไทยพุทธกับแม่ของเด็กหญิงไทยพุทธแสดงความเป็นเจ้าของในสัตว์เลี้ยงแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = -1.2117$)

4.26 แม่ของเด็กชายไทยมุสลิมกับแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิมแสดงความเป็นเจ้าของในสัตว์เลี้ยงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = -2.8070$)

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความเป็นประชาธิปไตย

4.31 แม่ของเด็กชายไทยพุทธกับแม่ของเด็กชายไทยมุสลิมให้ความเป็นประชาธิปไตยกับลูกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.1442$)

4.32 แม่ของเด็กชายไทยพุทธกับแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิมให้ความเป็นประชาธิปไตยกับลูกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t = 2.4082$)

4.33 แม่ของเด็กหญิงไทยพุทธกับแม่ของเด็กชายไทยมุสลิมให้ความเป็นประชาธิปไตยกับลูกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 1.6447$)

4.34 แม่ของ เด็กหญิง ไทยพูนกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิมให้ควม เป็น ประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ($t = 4.1912$)

4.35 แม่ของ เด็กชาย ไทยพูนกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยพูนให้ควม เป็น ประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = -1.4771$)

4.36 แม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิมกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิมให้ควม เป็นประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = 2.4615$)

4.4 เปรียบเทียบควมแตกต่างของการส่งเสริมควมสามารถทางสติปัญญา

4.41 แม่ของ เด็กชาย ไทยพูนกับแม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิม ส่งเสริม ควมสามารถทางสติปัญญาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.3217$)

4.42 แม่ของ เด็กชาย ไทยพูนกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิม ส่งเสริม ควมสามารถทางสติปัญญาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.6730$)

4.43 แม่ของ เด็กหญิง ไทยพูนกับแม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิม ส่งเสริม ควมสามารถทางสติปัญญาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.1051$)

4.44 แม่ของ เด็กหญิง ไทยพูนกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิม ส่งเสริม ควมสามารถทางสติปัญญาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.4575$)

4.45 แม่ของ เด็กชาย ไทยพูนกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยพูน ส่งเสริม ควมสามารถทางสติปัญญาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.2386$)

4.46 แม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิมกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิม ส่งเสริม ควมสามารถทางสติปัญญาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.7166$)

4.5 เปรียบเทียบควมแตกต่างของควมเข้มงวดในระเบียบวินัย

4.51 แม่ของ เด็กชาย ไทยพูนกับแม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิมมีควม เข้มงวดในระเบียบวินัยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 0.7281$)

4.52 แม่ของ เด็กชาย ไทยพูนกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิมมีควม เข้มงวดในระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ($t = 1.9298$)

4.53 แม่ของ เด็กหญิง ไทยพุทกับแม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิมมีความเข้มงวด
ในระเบียบวินัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 0.1278$)

4.54 แม่ของ เด็กหญิง ไทยพุทกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิมมีความเข้มงวด
ในระเบียบวินัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 1.4504$)

4.55 แม่ของ เด็กชาย ไทยพุทกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยพุทมีความเข้มงวด
ในระเบียบวินัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 0.5335$)

4.56 แม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิมกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิมมีความเข้มงวด
ในระเบียบวินัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 1.5789$)

4.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้แรงของการลงโทษ

4.61 แม่ของ เด็กชาย ไทยพุทกับแม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิมมีความรู้แรง
ของการลงโทษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 1.5965$)

4.62 แม่ของ เด็กชาย ไทยพุทกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิมมีความรู้แรง
ของการลงโทษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 1.2865$)

4.63 แม่ของ เด็กหญิง ไทยพุทกับแม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิมมีความรู้แรง
ของการลงโทษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = -1.3270$)

4.64 แม่ของ เด็กหญิง ไทยพุทกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิมมีความรู้แรง
ของการลงโทษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = -1.4529$)

4.65 แม่ของ เด็กชาย ไทยพุทกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยพุทมีความรู้แรง
ของการลงโทษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t = 2.2480$)

4.66 แม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิมกับแม่ของ เด็กหญิง ไทยมุสลิมมีความรู้แรง
ของการลงโทษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.2368$)

4.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเข้าไปก้าวก่ายของแม่

4.71 แม่ของ เด็กชาย ไทยพุทกับแม่ของ เด็กชาย ไทยมุสลิมเข้าไปก้าวก่าย
ในเรื่องของลูกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t = 1.7344$)

4.72 แม่ของ เด็กชายไทยพุทธกับแม่ของ เด็กหญิงไทยมุสลิม เข้าไปก้าวก่าย
ในเรื่องของลูกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t = 2.2908$)

4.73 แม่ของ เด็กหญิงไทยพุทธกับแม่ของ เด็กชายไทยมุสลิม เข้าไปก้าวก่าย
ในเรื่องของลูกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = -0.5070$)

4.74 แม่ของ เด็กหญิงไทยพุทธกับแม่ของ เด็กหญิงไทยมุสลิม เข้าไปก้าวก่าย
ในเรื่องของลูกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.4198$)

4.75 แม่ของ เด็กชายไทยพุทธกับแม่ของ เด็กหญิงไทยพุทธ เข้าไปก้าวก่าย
ในเรื่องของลูกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t = 1.8284$)

4.76 แม่ของ เด็กชายไทยมุสลิมกับแม่ของ เด็กหญิงไทยมุสลิม เข้าไปก้าวก่าย
ในเรื่องของลูกแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.7463$)

4.80 เปรียบเทียบความแตกต่างของการปรับตัวของแม่

4.81 แม่ของ เด็กชายไทยพุทธกับแม่ของ เด็กชายไทยมุสลิมมีการปรับตัว
ได้มากขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 1.2307$)

4.82 แม่ของ เด็กชายไทยพุทธกับแม่ของ เด็กหญิงไทยมุสลิมมีการปรับตัว
ได้มากขึ้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.6292$)

4.83 แม่ของ เด็กหญิงไทยพุทธกับแม่ของ เด็กชายไทยมุสลิมมีการปรับตัว
ได้มากขึ้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.4674$)

4.84 แม่ของ เด็กหญิงไทยพุทธกับแม่ของ เด็กหญิงไทยมุสลิมมีการปรับตัว
ได้มากขึ้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 1.6300$)

4.85 แม่ของ เด็กชายไทยพุทธกับแม่ของ เด็กหญิงไทยพุทธมีการปรับตัว
ได้มากขึ้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = -1.2618$)

4.86 แม่ของ เด็กชายไทยมุสลิมกับแม่ของ เด็กหญิงไทยมุสลิมมีการปรับ
ตัวได้มากขึ้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.6543$)

4.90 เปรียบ เปรียบความแตกต่างของการ เคลื่อนไหวในกร อบกรว

4.91 คร อบกรว ของ เด็กชาย ไพบุทธกับคร อบกรว ของ เด็กชาย ไพบุสลิ
มีการ เคลื่อนไหวในคร อบกรว มากน้อยแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญ ($t = -0.3907$)

4.92 คร อบกรว ของ เด็กชาย ไพบุทธกับคร อบกรว ของ เด็กหญิง ไพบุสลิ
มีการ เคลื่อนไหวในคร อบกรว มากน้อยแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.0697$)

4.93 คร อบกรว ของ เด็กหญิง ไพบุทธกับคร อบกรว ของ เด็กชาย ไพบุสลิ
มีการ เคลื่อนไหวในกร อบกรว มากน้อยแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.3258$)

4.94 คร อบกรว ของ เด็กหญิง ไพบุทธกับคร อบกรว ของ เด็กหญิง ไพบุสลิ
มีการ เคลื่อนไหวในกร อบกรว แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.1110$)

4.95 คร อบกรว ของ เด็กชาย ไพบุทธกับคร อบกรว ของ เด็กหญิง ไพบุทธ
มีการ เคลื่อนไหวในคร อบกรว แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญ ($t = -0.4641$)

4.96 คร อบกรว ของ เด็กชาย ไพบุสลิกับคร อบกรว ของ เด็กหญิง ไพบุสลิ
มีการ เคลื่อนไหวในคร อบกรว แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญ ($t = 0.4778$)

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ลักษณะความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ของเครื่องมือวัดขบวนการสังคมปรารถนา

1. จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้างนี้ จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในขบวนการสังคมปรารถนา กับความเกรงใจนั้นมีลักษณะความสัมพันธ์แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ได้แก่ ความอบอุ่น (Wa) และความเป็นเจ้าของ (Po) มีความสัมพันธ์กับความเกรงใจในทางบวกค่อนข้างสูง กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ความเป็นประชาธิปไตยในบ้าน (Dem) และการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา (Int) ตัวแปร 2 ตัวนี้ มีแนวโน้มจะไม่มีความสัมพันธ์กับความเกรงใจ และ กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ความเข้มงวดในระเบียบวินัย (Res) ความรุนแรงของการลงโทษ (Sev) การเข้าใกล้การกักขัง (Inf) การปรับตัวของแม่ (Adj) และความสัมพันธ์ภายในบ้าน (Act) ตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ บอลด์วิน (Baldwin), คาลฮอร์น (Kalhorn) และ บรีส (Bries) ซึ่งเขาได้สำรวจแบบแผนของตัวแปร 30 ตัวนี้ โดยหาค่าความสัมพันธ์ภายใน (intercorrelation) ด้วยวิธีการสัมพัทธ์ครบถ้วน 124 ครบถ้วน แล้วนำเอาค่าความสัมพันธ์ที่ได้ไปทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) สามารถจะแยกตัวแปรทั้ง 30 ตัวนี้ออกได้เป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรก เขาให้ชื่อว่า การยอมรับเด็ก (Acceptation) ซึ่งตรงกับ ความอบอุ่น (Wa) และการแสดงความเป็นเจ้าของ (Po) ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กลุ่มที่สอง เขาให้ชื่อว่า ประชาธิปไตยภายในบ้าน (Democracy) กลุ่มนี้ตรงกับ ความเป็นประชาธิปไตย (Dem) และการส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา (Int) ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ และ กลุ่มที่ 3 เขาให้ชื่อว่า ความผ่อนคลาย (indulgence) ภายในบ้าน ซึ่งตรงกับ ความเข้มงวดในระเบียบวินัย (Res), ความรุนแรงของการลงโทษ (Sev), การกักขังของแม่ (Inf), การปรับตัวของแม่ (Adj) และความเคลื่อนไหวในครอบครัว (Act) ดังแสดงค่าความสัมพันธ์ในตารางต่อไปนี้

ตาราง 18 แสดงค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรในขบวนการสังคมประเทิ
กับความเกรงใจ

ตัวแปร	เด็กชาย ไทยพุทธ	เด็กหญิง ไทยพุทธ	เด็กชาย ไทยมุสลิม	เด็กหญิง ไทยมุสลิม
Wa	661	704	432	574
Po	138	645	407	631
Dem	127	036	-225	-265
Int	282	-485	-345	168
Res	-566	-543	-515	-408
Sev	-761	-645	-418	-534
Inf	-353	-365	-255	-324
Adj	-493	-505	-345	-493
Act	-339	-323	-229	-184

2. ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของขบวนการสังคมประเทิด้วยกัน จะเห็นว่า ทั้งความเข้มงวดในระเบียบวินัย และความรุนแรงของการลงโทษ ต่างก็มีความสัมพันธ์กับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม แสดงว่า ถ้าพ่อแม่เข้มงวดในระเบียบวินัยมาก จะทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย หรือ ถ้าพ่อแม่ลงโทษรุนแรงแล้วก็จะทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย เช่นเดียวกัน ดังนั้น ถ้าพิจารณาความสัมพันธ์ของความเข้มงวดในระเบียบวินัย กับ ความรุนแรงของการลงโทษ ก็น่าจะมีความสัมพันธ์กันสูง เพราะต่างก็เป็นตัวแปรที่ทำให้ความเกรงใจของ เด็กลดน้อยลง เช่นเดียวกัน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ความสัมพันธ์ของความเข้มงวดในระเบียบวินัย กับความรุนแรงของการลงโทษมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในเด็กชายไทยพุทธ ($r = .764$, $p < .01$) เด็กหญิงไทยพุทธ ($r = .638$, $p < .01$) เด็กชายไทยมุสลิม ($r = .577$, $p < .01$) และในเด็กหญิงไทยมุสลิม ($r = .625$, $p < .01$)

นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น ๆ ที่เป็นไปในลักษณะเดียวกันนี้ เช่น ความอบอุ่น กับ ความเข้มงวดในระเบียบวินัย ความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม แสดงว่า การที่แม่ให้ความอบอุ่นกับลูกมากจะทำให้เด็กมีความเกรงใจสูง และความเข้มงวดมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า แม่ที่เข้มงวดกับลูกมากจะทำให้ลูกมีความเกรงใจต่ำ จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วทำให้พิจารณาได้ว่า ความเกรงใจน่าจะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเข้มงวดในระเบียบวินัย

จากผลการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์พบว่า ความเข้มงวดในระเบียบวินัยมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจในเด็กชายไทยพุทธ ($r = -.594$, $p < .01$) เด็กหญิงไทยพุทธ ($r = -.480$, $p < .05$) ในเด็กชายไทยมุสลิม ($r = -.427$, $p < .01$) และในเด็กหญิงไทยมุสลิม ($r = -.446$, $p < .01$)

จากเหตุผลและการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ดังกล่าวมาแล้วทั้ง 2 ข้อ แสดงให้เห็นความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบทดสอบขบวนการสังคมประสิทธิ์ (Socialization Process) ในการวิจัยครั้งนี้ได้

ตอนที่ 2 ในด้านความสัมพันธ์และเปรียบเทียบเกี่ยวกับแปร ของขบวนการสังคมประเท

ตาราง 19 แสดงค่าเปรียบเทียบเกี่ยวกับแปรต่าง ๆ ระหว่างเด็กชาย จนถึง โยพพช
กับ เด็กชาย หญิง โยมุสฉิม

กัแปร	เด็กชาย โยพพช กับ เด็กชาย โยมุสฉิม	เด็กชาย โยพพช กับ เด็กหญิง โยมุสฉิม	เด็กหญิง โยพพช กับ เด็กชาย โยมุสฉิม	เด็กหญิง โยพพช กับ เด็กหญิง โยมุสฉิม	เด็กชาย โยพพช กับ เด็กหญิง โยพพช	เด็กชาย โยมุสฉิม กับ เด็กหญิง โยมุสฉิม
KM	0.6447	0.9206	2.4085 [*]	0.8814	-1.5958	-1.5420
KC	0.4443	-1.3188	5.4164 ^{**}	3.2399 ^{**}	-4.3936 [*]	-2.0937
Wa	3.3226 ^{**}	0.0265	10.7346 ^{**}	5.8418 ^{**}	-5.3673 ^{**}	-3.7096 [*]
Po	3.4360 ^{**}	1.5526	6.8801 ^{**}	4.4700 [*]	-1.2117	-2.8070 [*]
Dem	0.1442	2.4082	1.6447	4.1912 [*]	-1.4771	2.4615 ^{**}
Int	0.3217	0.6730	0.1051	0.4575	0.2386	0.7166
Res	0.7281	1.9298	0.1278	1.4504	0.5335	1.5789
Scv	1.5965	1.2865	-1.3270	-1.4529	2.2480	0.2368
Inf	1.7344	2.2908 [*]	-0.5070	0.4198	1.8284	0.7463
Adj	1.2307	0.6292	0.4674	1.6300	-0.2618	-0.6543
Act	-0.3907	0.3907	0.3258	0.1110	-0.4641	0.4778

ในด้านความอบอุ่น ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญ ในกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม ทั้งเด็กชายไทยพุทธ ($r = .661, p < .01$) เด็กหญิงไทยพุทธ ($r = .704, p < .01$) เด็กชายไทยมุสลิม ($r = .432, p < .05$) และเด็กหญิงไทยมุสลิม ($r = .574, p < .01$) ซึ่งแสดงว่า เด็กที่ได้รับการความอบอุ่นจากแม่มาก จะมีความเกรงใจสูง ทั้งนี้ เพราะความอบอุ่นถือ พฤติกรรมที่แม่แสดงความรักใคร่ถนอมให้แก่ความสนิทสนม เเล่เด็กเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งการยอมรับฟังความคิดเห็นและยอมรับการกระทำของเด็ก การที่แม่ให้ความอบอุ่นแก่ลูกมาก ทำให้เด็กเกิดความสบายใจ ไม่มีความขิงกับใจ เด็กจึงพยายามประพฤติตนเป็นคนดี สุภาพเรียบร้อย มีสัมมาคารวะ รู้จักเขินอาย รู้จักกตเวทิตะ ลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะของผู้มีความเกรงใจ นั่นเอง ตรงข้ามกับเด็กที่ไม่ได้รับการอบอุ่น เด็กพวกนี้แม่จะไม่ค่อยคำนึงถึงกับเด็ก ไม่มีความสนิทสนมระหว่างแม่กับลูก ดังนั้น เด็กจะคำนึงถึงตัวเองในการกระทำสิ่งต่าง ๆ คิดสนใจกับตัวเอง ไม่จำเป็นที่จะเชื่อฟังผู้อื่นเสมอไป ทำให้เด็กมีความกล้า ซึ่งทำให้มีความเกรงใจน้อยกับ ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีสังคมประเพณีแบบบริวาร (Sattellization) ของออสเบด (Ausubel)

ในการเปรียบเทียบความอบอุ่นของเด็กไทยพุทธกับเด็กไทยมุสลิมทั้งหญิงและชายจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ไม่ว่าแม่ไทยพุทธหรือแม่ไทยมุสลิมก็ตาม จะให้ความอบอุ่นกับเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย (คนไทยพุทธ $t = 5.3673, p < .01$ คนไทยมุสลิม $t = 3.7096, p < .01$) อาจเป็นเพราะว่า เด็กหญิงมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับแม่มากกว่าเด็กชาย เพราะแม่เห็นว่า เป็นเพศที่อ่อนแอ จึงให้ความใกล้ชิดมาก และเเล่เด็กเป็นศูนย์กลางมากกว่า จึงทำให้เด็กหญิงได้รับการอบอุ่นมากกว่า และมีความเกรงใจมากกว่าด้วย

ถ้าพิจารณาเปรียบเทียบการให้ความอบอุ่นแก่ลูกของแม่ไทยพุทธกับแม่ไทยมุสลิม จะเห็นว่าคนไทยพุทธให้ความอบอุ่นกับลูกมากกว่าคนไทยมุสลิม ทั้งในเพศหญิง ($t = 5.8418, p < .01$) และเพศชาย ($t = 3.3226, p < .01$) อาจจะเป็นเพราะคนไทยพุทธอยู่ในกำนิมของสังคมไทยที่สัมพันธ์ มีความเห็นอกเห็นใจมาก และให้ความสนิทสนมกับลูกมาก

จะทำให้เด็กคำนึงถึงตัวเด็กมากเกินไป พฤติกรรมที่แสดงออกอยู่ในรูปของการให้คามอบอุ่น ดังนั้น จึงทำให้เด็กไทยที่มีความเกรงใจสูง

ความสัมพันธ์ของความเป็นเจ้าของกับความเกรงใจ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์กับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มเด็กหญิงไทยพุทธ ($r = .645, p < .01$) เด็กหญิงไทยมุสลิม ($r = .631, p < .01$) และในเด็กชายไทยมุสลิม ($r = .407, p < .05$) แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในกลุ่มเด็กชายไทยพุทธ การที่ความเกรงใจมีความสัมพันธ์กับความเป็นเจ้าของ เพราะความเป็นเจ้าของก็คือ การที่พ่อแม่เฝ้าระวังความห่วงใย คอยปกป้องรักษา และคอยช่วยเหลือ พฤติกรรมเหล่านี้ไม่ถูกฝังให้เด็กฝังตนเอง เด็กจะไม่เป็นของตัวเอง ไม่กล้าจะตัดสินใจด้วยตนเอง และยังไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะทำให้เกิดความเกรงใจ นอกจากนี้การที่พ่อแม่คอยช่วยเหลือ ทำให้ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างแม่กับลูกมีมาก มีผลไปถึงทำให้เกิดความอบอุ่นมาก จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจ ดังนั้น จึงทำให้เด็กที่แม่คอยช่วยเหลือ ปกป้องรักษาและให้ความห่วงใยมาก มีความเกรงใจมากด้วย

ในการเปรียบเทียบความเป็นเจ้าของของแม่ไทยพุทธ กับ แม่ไทยมุสลิม ทั้งในเด็กหญิงและเด็กชายพบว่า ในกลุ่มแม่ไทยพุทธให้ความเป็นเจ้าของในเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกัน แต่ในกลุ่มแม่ไทยมุสลิม จะแสดงความเป็นเจ้าของในเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย ($t = 2.8070, p < .01$) น่าจะเป็นเพราะว่า คนไทยพุทธแสดง ความห่วงใยทั้งในเด็กเพศหญิงและเพศชายเท่า ๆ กัน เพราะเด็กทั้ง 2 เพศต่างก็ช่วยตัวเองไม่ได้ แม่จึงต้องคอยปกป้องรักษาและห่วงใย ส่วนในกลุ่มไทยมุสลิม เด็กชายไทยมุสลิมช่วยตัวเองได้อยู่แล้ว แม่จึงไม่ต้องคอยเป็นห่วงและคอยคุ้มครอง แต่สำหรับเด็กหญิงไทยมุสลิมเป็นเช่นเดียวกับเด็กไทยพุทธ ดังนั้น จึงพบความแตกต่างของความเป็นเจ้าของ ระหว่าง เด็กชายไทย กับ เด็กชายไทยมุสลิม ($t = 3.4360, p < .01$) และระหว่าง เด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม ($t = 4.4700, p < .01$) ด้วย

สำหรับความเข้มงวดในระเบียบวินัยกับความเกรงใจ พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ในเด็กทุกกลุ่มทั้ง เด็กชายไทยพุทธ ($r = -.566, p < .01$) เด็กหญิงไทยพุทธ ($r = -.543, p < .01$) เด็กชายไทยมุสลิม ($r = -.515, p < .01$) และเด็กหญิงไทยมุสลิม ($r = -.534, p < .01$) ซึ่งแสดงว่า เด็กที่พ่อแม่เข้มงวดมากจะมีความเกรงใจน้อย ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าการที่พ่อแม่ออกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ บังคับเด็กให้กระทำ พร้อมทั้งคอยสอดส่องดูว่า เด็กได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ พฤติกรรมเช่นนี้ย่อมสร้างความไม่สบายใจให้กับเด็ก เพราะเด็กจะเกิดข้อขัดแย้ง (conflict) ขึ้นในใจ ระหว่างพฤติกรรมที่ตนอยากกระทำกับ พฤติกรรมที่พ่อแม่บังคับ เด็กจะต้องเลือกตัดสินใจว่า จะปฏิบัติตามความต้องการของตน เพื่อความสบายใจตัวเอง หรือเลือกปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของพ่อแม่ ถ้าเด็กเลือกปฏิบัติตามความต้องการ ของตัวเอง จะสร้างความไม่พอใจให้กับแม่ อาจจะนำไปถึงการถูกลงโทษด้วย และยังมีความเป็นไปได้ว่า ความรักใคร่ ระหว่างแม่กับลูกมีน้อย รวมทั้งไม่มีการยอมรับการกระทำของ ลูกด้วย ทำให้เด็กได้รับความอบอุ่นจากแม่น้อย จึงทำให้เกิดความเกรงใจน้อย (เพราะความ อบอุ่นสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญ) ถ้าเด็กเลือกปฏิบัติตามความต้องการ ของแม่ ก็จะทำให้แม่เกิดความพอใจ นาน ๆ เข้าแม่จะมีความรู้สึกว่า ลูกฟังตนเองได้มากขึ้น ทำให้ความเข้มงวดของแม่น้อยลง แม่กับลูกจะมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น มีความใกล้ชิดสนิทสนม แลยอมรับการกระทำของลูก ซึ่งทำให้เกิดความอบอุ่นมากขึ้น เพราะความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ ทางลบกับความเข้มงวดอย่างมีนัยสำคัญในทุกกลุ่ม (เด็กชายไทยพุทธ $r = -.594, p < .01$; เด็กหญิงไทยพุทธ $r = -.480, p < .05$; เด็กชายไทยมุสลิม $r = -.427, p < .05$; เด็กหญิงไทยมุสลิม $r = -.446, p < .05$) และทำให้เด็กมีความเกรงใจมากขึ้นด้วย ดังนั้น ความเข้มงวดจึงมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ

สำหรับในการ เปรียบเทียบความเข้มงวดระหว่าง เด็กชาย หญิง ที่นับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลามพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เฉพาะเด็กชายไทยพุทธกับเด็กหญิงไทย มุสลิม ($t = 1.9298, p < .05$) นอกนั้น ไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งแสดงว่า แม่ของ เด็กชายไทยพุทธมีความเข้มงวดในลูกมากกว่าแม่ของเด็กหญิงไทยมุสลิม อาจจะเป็นเพราะว่า

แม่ของ เด็กชายไทยพุทธทั้งความหวังกับลูกไว้สูงมาก แม่จึงไม่เกิดความพอใจในตัวลูก คอย
เข้มงวดเพื่อให้เด็กมีความสามารถมากกว่าที่เป็นอยู่ จึงทำให้ความอบอุ่นของแม่ในกลุ่ม เด็ก
ชายไทยพุทธน้อยลงจนไม่มีความแตกต่างกับเด็กหญิงไทยมุสลิม และมีผลต่อไปถึงว่ามีความ
เกรงใจไม่แตกต่างกันด้วย

ในด้านความสัมพันธ์ ระหว่างความรุนแรงของการลงโทษกับความเกรงใจ พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในเด็กชายไทยพุทธ ($r = -.761, p < .01$) เด็กหญิงไทยพุทธ ($r = -.645, p < .01$) เด็กชายไทยมุสลิม ($r = -.418, p < .05$) และเด็กหญิงไทยมุสลิม ($r = -.534, p < .01$) อาจจะเป็นเพราะว่า ความรุนแรงของการลงโทษพิจารณาจากการลงโทษที่พ่อแม่ใช้กับลูกหนักเบาแค่ไหน เจ็บแสบที่ใช้บังคับซึ่งซึ่งเอาจริงเอาจังหรือเอาแบบยาน จากการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้พบว่า ความรุนแรงของการลงโทษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มงวดอย่างมีนัยสำคัญในทุกกลุ่ม แสดงว่าพ่อแม่ที่เข้มงวดกับลูกมากจะใช้วิธีการลงโทษรุนแรงด้วย วิธีการลงโทษรุนแรงทำให้เด็กเกิดข้อขัดแย้งในใจ เกิดความรู้สึกต่อต้านในการกระทำของพ่อแม่ มีผลทำให้ความอบอุ่นของแม่ลดน้อยลงด้วย เพราะเด็กจะไม่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับแม่ เมื่อความอบอุ่นจากแม่ลดน้อยลง ความเกรงใจในตัวเด็กจึงลดลงด้วย สาเหตุเหล่านี้ทำให้เด็กที่ได้รับการลงโทษรุนแรงมีความเกรงใจน้อย

จากการเปรียบเทียบความรุนแรงของการลงโทษในเด็กหญิงและเด็กชายทั้งที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นการเปรียบเทียบระหว่างเด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยพุทธ ($t = 2.2480, p < .05$) ซึ่งพบว่า แม่ของเด็กไทยพุทธจะลงโทษลูกผู้ชายรุนแรงกว่าลูกผู้หญิง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าคนไทยพุทธมีความคิดว่าเด็กผู้ชายควรจะพึ่งตนเองได้ เพราะผู้ชายจะต้องเป็นภักดิ์ของบ้านในอนาคตหรือผู้ชายต้องเป็นช้างเท้าหน้า และจะถือว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแกร่งกว่า พ่อแม่จึงมักจะลงโทษรุนแรงกว่าเด็กผู้หญิง และจากการเข้มงวดและลงโทษรุนแรงกว่านี้เอง ทำให้ลูกผู้ชายไม่ค่อย

มีความใกล้ชิดสนิทกับแม่มาก การแสดงความรักโกรธนั้น ยึดทำให้เด็กผู้ชายได้รับความอบอุ่น น้อยกว่าเด็กผู้หญิง จึงมีความเกรงใจน้อยกว่าเด็กผู้หญิงด้วย

X ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวของแม่กับความเกรงใจ พบว่า การปรับตัวของ แม่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญในเด็กชายไทยพุทธ ($r = -.493$, $p < .05$) เด็กหญิงไทยพุทธ ($r = -.505$, $p < .05$) และในเด็กหญิงไทยมุสลิม ($r = -.493$, $p < .05$) แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในกลุ่มเด็กชายไทยมุสลิม สาเหตุที่การปรับตัวของแม่ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ เพราะการที่แม่ปรับตัวได้ดี หมายถึงแม่สามารถทำให้เกิด ความราบรื่นในครอบครัวมีการประสมประสานกลมกลืนกัน รวมทั้งการวางระเบียบวินัยภายในบ้าน เห็นพ้องต้องกัน ไม่มีการขัดแย้งกัน แะความเข้าใจของประสิทธิผลของนโยบายภายในบ้านด้วย การที่จะให้เกิดความเข้าใจเหล่านี้ได้ แม่ต้องกระทำทุกอย่างโดยใช้เหตุผล จะเอวอกเอวใจหรือ ความใจตนใจคนหนึ่งในบ้านไม่ได้ ดังนั้น จึงมีผลทำให้ต้องมีความเข้มงวดภายในบ้านมากขึ้น ดัง จะเห็นว่าความเข้มงวดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของแม่อย่างมีนัยสำคัญในเด็กชายไทย พุทธ ($r = .579$, $p < .01$) เด็กหญิงไทยพุทธ ($r = .453$, $p < .01$) และมีแนวโน้ม จะมีความสัมพันธ์ทางบวกแต่ไม่มีนัยสำคัญในเด็กมุสลิม ($r = .380$, $r = .224$) ทำให้เด็ก มีความเกรงใจน้อยลง ในเวลาเดียวกัน ทำให้แม่ให้ความอบอุ่นกับลูกน้อยลง เพราะแม่ไม่สามารถจะเอาใจหรือคำนึงถึงเฉพาะเด็กเป็นใหญ่ได้ มิฉะนั้น ความราบรื่นในครอบครัวก็จะมี แม่จึงต้องให้ความเสมอภาคและใช้เหตุผล การที่แม่ให้ความอบอุ่นกับลูกน้อยลง มีผลทำให้ความ เกรงใจของลูกลดน้อยลงด้วย ดังนั้น การปรับตัวของแม่จึงมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ

ในการ เปรียบเทียบความแตกต่างของการปรับตัวของแม่ของ เด็กชายและเด็กหญิงทั้งที่ นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในทุกกลุ่ม แสดงว่า แม่ที่เป็นคนไทยพุทธกับแม่ที่เป็นคนไทยมุสลิม มีการปรับตัว ไม่แตกต่างกัน

ในการ เปรียบเทียบความแตกต่างของการ ก้าวก้าวของแม่ ระหว่าง เด็กหญิงและเด็กชาย ไทยพุทธและไทยมุสลิม พบว่าแม่ของ เด็กชายไทยพุทธเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากกว่า

แม่ของ เด็กหญิงไทยพุทธ ($t = 1.8284, p < .05$) และยิ่งมากกว่าแม่ของ เด็กชายไทยมุสลิม ($t = 1.7344, p < .05$) และแม่ของ เด็กหญิงไทยมุสลิม ($t = 2.2908, p < .05$) อาจเป็นเพราะการ เข้าไปก้าวก่าย กีด การที่แม่เข้าไปให้ข้อเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ ของลูก พร้อมทั้งวิพากษ์วิจารณ์ การที่แม่ของ เด็กชายไทยพุทธเข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมาก เพราะจากเหตุผลและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กล่าวมาแล้วพบว่า เด็กไทยพุทธมักจะเป็นเด็กที่พึ่งตนเองไม่ได้ แม่จึงมีความห่วงใย และให้ความเข้มงวดมาก ดังจะพบจากการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ว่า ความเข้มงวดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการ เข้าไปก้าวก่ายของแม่ทั้งในเด็กชายไทยพุทธ ($r = .574, p < .01$) เด็กหญิงไทยพุทธ ($r = .745, p < .01$) เด็กชายไทยมุสลิม ($r = .474, p < .05$) และในเด็กหญิงไทยมุสลิม ($r = .464, p < .05$) แสดงว่า แม่ที่มีความเข้มงวดกับลูกมากจะต้อง เข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูกมากด้วย และจากที่กล่าวมาแล้วว่า แม่ของ เด็กชายไทยพุทธมีความเข้มงวดมากกว่าในกลุ่มอื่น ๆ ดังนั้น จึงทำให้พบความแตกต่างของการ เข้าไปก้าวก่ายในเรื่องของลูก ระหว่าง เด็กไทยพุทธกับเด็กกลุ่มอื่น ๆ

สำหรับตัวแปรอื่น ๆ ของขบวนการสังคมประ กติ เช่น ความเป็นประชาธิปไตย การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญา ความเคลื่อนไหวภายในครอบครัว ไม่พบความสัมพันธ์กับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะสาเหตุหลายประการ

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้มี เกินไปเพียงกลุ่มละ 25 คน ทำให้ไม่พบความสัมพันธ์และความแตกต่าง เหล่านั้นได้

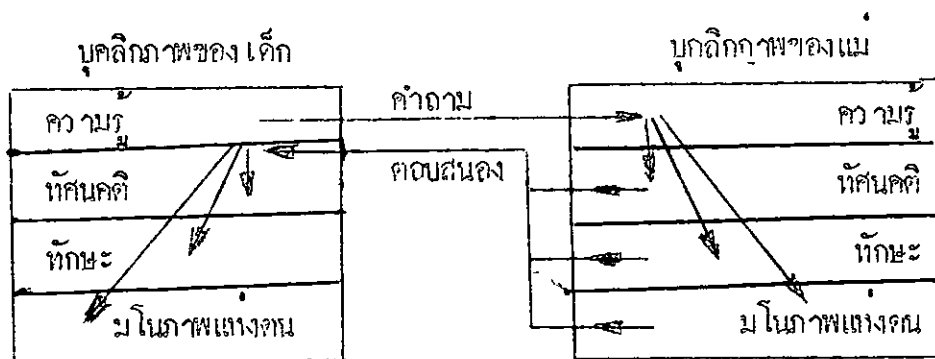
2. ตัวแปร เหล่านั้นกับความเกรงใจ อาจจะ ไม่เป็นปัจจัยซึ่งกันและกัน คือ ไม่ส่งผลทำให้ความเกรงใจมากขึ้นหรือลดลงได้

3. วิธีการให้น้ำหนักคำตัดสิน (rate) ของขบวนการสังคมประ กติในตัวแปรบางตัวยังไม่มีความหมายที่แน่นอนลงไป เช่น ความเป็นประชาธิปไตย เป็นต้น

สิ่ง เหล่านี้ อาจจะ เป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่พบความสัมพันธ์และความแตกต่าง ได้ ดังนั้นจึงควรจะได้มีการศึกษาในเรื่อง เหล่านี้ต่อไป

ตอนที่ 3 ในด้านความสัมพันธ์ ระหว่างความเกรงใจของแม่กับความเกรงใจของลูก มีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญในทุกกลุ่ม ทั้ง เด็กชายไทยพุทธ ($r = .7488, p < .01$) เด็กหญิงไทยพุทธ ($r = .7667, p < .01$) เด็กชายไทยมุสลิม ($r = .6639, p < .01$) และเด็กหญิงไทยมุสลิม ($r = .7542, p < .01$) ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะแม่เป็นผู้ที่อยู่ ใกล้ชิดเด็กมาตั้งแต่เล็ก และจากทฤษฎีของซัลลิแวน (Sullivan) เชื่อว่า บุคลิกภาพของ คนก่อนเป็นรูปร่างที่เกือบจะสมบูรณ์ในตัว ของมันในช่วงชีวิต 5 ปีแรก ซึ่งจะเห็นว่าในช่วงนี้สังคม ของเด็กยังแคบมากอยู่ เฉพาะในครอบครัว ส่วนมากพ่อต้องใช้เวลาในการหาเลี้ยงครอบครัว แม่เท่านั้นที่เป็นผู้คอยอบรมเลี้ยงดู สนองความต้องการทั้งมวลให้กับเด็ก เป็นผู้สร้างบรรยากาศ วัตถุสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน ให้ความสำคัญกับงานอดิเรกในการบังคับ แสดงความทอ้งใย แสดงความพอใจกับวิธีการให้รางวัลและลงโทษ ความสัมพันธ์และความใกล้ชิดระหว่างแม่กับ เด็ก ได้เห็นพฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะต่าง ๆ ของแม่ ประกอบทั้งแม่เป็นผู้ที่คอยอบรม สั่งสอน ควบคุมพฤติกรรมของเด็ก มักต้องการให้เด็กมีพฤติกรรม บุคลิกภาพ ทัศนคติ และ กำนัยม เช่นเดียวกับคน เพราะเห็นว่า เป็นสิ่งที่ตนต้องการ แม่จึงกลายเป็นผู้แสวงหาวิธีที่จะนำ ทางให้เกิดบุคลิกภาพของ เด็ก

การ์คเนอร์ (Gardner, 1963 : 311) ได้แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างบุคลิกภาพ ของแม่ กับ บุคลิกภาพของลูก เป็นแผนภาพไว้ดังนี้. —

ภาพที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างบุคลิกภาพของแม่กับบุคลิกภาพของลูก

นอกจากนี้ ขบวนการสังคมประติสธยังมีจุดมุ่งหมายให้เด็กมีความสามารถ ทพอสมการ เป็นคนที่มีอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข ถ้าเด็กไม่ได้รับการฝึกอบรบให้เข้าได้กับระเบียบสังคม เด็กคนนั้นจะอยู่ในสังคมไม่ได้ และถ้าเด็กหลาย ๆ คนเข้าอยู่ในสังคมไม่ได้ ในวันข้างหน้า สังคมก็จะต้องแตกออกหรือแปร ปลี่ยนไป จุดสำคัญก็คือ เด็กจะต้อง เป็นองค์ประกอบของสังคม เหมือนกับที่พ่อแม่ของเขาเป็นอยู่ ดังนั้น ขบวนการสังคมประติสธจึงถูกมองในรูปของงาน ซึ่ง จำเป็นต้องรักษาร ระบบทางสังคม ระบบค่านิยมของคนไทยในปัจจุบันที่เชื่อกันอย่างหนึ่งก็คือ คนจะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้จะต้อง เป็นคนสุภาพ ระเบียบ ในการวางตัว มีความเกรงใจ ส่วนบุคคลที่ก้าวร้าว ชอบแสดงตัวเด่น มักจะไม่ค่อยได้รับการยกย่องจากสังคม แม้ที่มีความ เกรงใจมากจึงมักจะเน้นให้ลูกเป็นคนเรียบร้อย สุภาพ ทำให้แม่เกิดความท่งใจในตัวเองมาก พยายามให้ ความอบอุ่นกับลูก โดยหวังจะไม่ให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในสังคม แต่จากการ วิจัยครั้งนี้พบว่า ความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นแม่ ที่ให้ความอบอุ่นมาก จึงทำให้เด็กมีความเกรงใจมากด้วย ตรงกันข้ามกับแม่ที่มีความเกรงใจ นั้นเอง แม่พวกนี้มักจะเป็นตัวของตัวเอง จึงมีความต้องการให้ลูกเป็นตัว ของตัวเองด้วย พยายาม เข้มงวดกับลูก เพื่อให้ลูกพึ่งตนเองได้ และในขณะที่เกี่ยวกับการที่พ่อแม่ เข้มงวดกับลูกมา ทำให้ ความ เป็นกันเองระหว่างลูกกับแม่นั้นน้อย ทำให้เกิดความอบอุ่นน้อย จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความ เข้มงวดมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นการที่แม่ เข้มงวด กับลูกมาก จึงทำให้ลูกมีความเกรงใจน้อย

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว พอจะชี้ให้เห็นได้ว่า ความเกรงใจของแม่มีความสัมพันธ์ กับความเกรงใจของลูกอย่างมาก และจากการวิจัยครั้งนี้เป็น เครื่องยืนยันความเที่ยงตรง เชิง โครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบทดสอบความเกรงใจด้วย เพราะการที่ ค่าความเกรงใจของแม่กับลูกมีความสัมพันธ์กันสูงใน เด็กทุกกลุ่มนั้น เป็นไปตามทฤษฎีบุคลิกภาพ ที่กล่าวว่า "บุคลิกภาพของแม่จะมีส่วนก่อให้เกิดบุคลิกภาพของลูก"

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความเกรงใจของเด็กไทยพุทธ กับ เด็กไทยมุสลิม

จากการศึกษาค้นพบว่า เด็กหญิงไทยพุทธมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กชายไทยพุทธ ($t = 4.3936, p < .01$) เด็กชายไทยมุสลิม ($t = 5.4164, p < .01$) และเด็กหญิงไทยมุสลิม ($t = 3.2399, p < .01$) นั่นคือ เด็กหญิงไทยพุทธมีความเกรงใจสูงสุด ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะการอบรมเลี้ยงดูของคนไทยพุทธให้ความสำคัญกับลูกมาก โดยเฉพาะลูกผู้หญิง จะมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับแม่ แม่จะมีความห่วงใยในเพศหญิงมาก เพราะถือว่าเป็นเพศที่อ่อนแอ แม่จะคอยเอาใจใส่ดูแลลูกผู้หญิงมากกว่าลูกผู้ชาย ดังจะเห็นจากการวิจัยครั้งนี้ เด็กหญิงไทยพุทธได้รับความอบอุ่นสูงกว่าชายไทยพุทธ อย่างมีนัยสำคัญ ($t = 5.3673, p < .01$) นอกจากนี้ การที่แม่ให้ความสำคัญกับลูกผู้หญิงมาก ทำให้แม่มีความเข้มงวดกับลูกผู้หญิงน้อย มักจะเห็นใจและตามใจลูก จากการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในเด็กหญิงไทยพุทธ ($r = .704, p < .01$) มีความสัมพันธ์สูงสุดในทุกกลุ่ม และความเข้มงวดมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเกรงใจ ($r = -.543, p < .01$) ทำให้เด็กหญิงไทยพุทธซึ่งได้รับความอบอุ่นสูงและความเข้มงวดต่ำนั้นมีความเกรงใจสูง สำหรับเด็กชายไทยพุทธมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับแม่ไม่เท่ากับเด็กหญิง เพราะตามนิสัยของ เด็กผู้ชาย ไม่ค่อยเข้ามาติดอกติดใจกับพ่อแม่ ทำให้ความสัมพันธ์และความอบอุ่นระหว่างแม่กับลูกมีน้อย นอกจากนี้ แม่ยังมีความเข้มงวดในเด็กชายมาก เพราะความคิดที่ว่าผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า เป็นหลักของบ้าน เป็นผู้ที่จะต้องสืบสกุลต่อไป และมักจะถูกลงโทษรุนแรงกว่าเด็กผู้หญิง เพราะแข็งแรงกว่า เกเรนั้นเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กชายไทยพุทธมีความเกรงใจน้อยกว่าเด็กหญิง

ในกลุ่มเด็กมุสลิม ค่าความแตกต่างระหว่างความเกรงใจของเด็กชายไทยมุสลิมกับเด็กหญิงไทยมุสลิมมีนัยสำคัญ ($t = 2.0937, p < .01$) ซึ่งแสดงว่า เด็กหญิงไทยมุสลิมมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กชายไทยมุสลิม ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะแม่เด็กไทยมุสลิมให้ความสำคัญกับลูกมากกว่าเด็กชาย เช่นเดียวกับแม่ไทย เพราะในเด็กไทยมุสลิมความอบอุ่นกับความสัมพันธ์ทางบวก

กับความเกรงใจเช่นเดียวกันทั้งในเพศชาย ($r = .432, p < .05$) และเพศหญิง ($r = .574, p < .05$)

สำหรับค่าความแตกต่างของความเกรงใจของเด็กหญิงไทยพุทธ กับ เด็กหญิงไทยมุสลิม เด็กหญิงไทยพุทธมีความเกรงใจสูงกว่าเด็กหญิงไทยมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญ ($t = 3.2399, p < .01$) แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเด็กชายไทยพุทธ กับ เด็กชายไทยมุสลิม ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า แม่ไทยมีลักษณะโอดูถูกผู้ใหญ่มาก จึงให้ความอบอุ่นมาก และลงโทษน้อย ส่วนในเด็กชายไทยพุทธถึงแม้ว่าแม่จะให้ความอบอุ่นมากกว่าเด็กชายไทยมุสลิม ($t = 3.3226, p < .01$) แต่ก็ไม่ได้ทำให้เด็กชายไทยพุทธมีความเกรงใจมากกว่าเด็กชายไทยมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจจะมีองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย และจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าแม่ของเด็กชายไทยพุทธเข้าไปก้าวก่ายลูกมากกว่าแม่ของเด็กชายไทยมุสลิม ($t = 1.7344, p < .01$) การที่แม่เข้าไปก้าวก่ายลูกก็คือ การที่แม่เข้าไปให้ข้อเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ ของลูกพร้อมทั้งวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องนั้น การกระทำเช่นนี้ทำให้ลูกเกิดความมั่นใจในการกระทำต่าง ๆ กล้าที่จะแสดงออกและใช้เหตุผล จึงทำให้เด็กชายไทยพุทธมีความเกรงใจน้อยลงจนไม่พบความแตกต่างกับเด็กชายไทยมุสลิม

๔. ประเมินผลตามทฤษฎีสังคมประเพณี

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการติดตามไปศึกษาสภาพครอบครัว เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ทำให้ทราบตัวแปรที่เป็นต้นเหตุของความเกรงใจได้หลายอย่าง เช่น ความอบอุ่น ความเป็นเจ้าของ ความเข้มงวดในระเบียบวินัย และความรุนแรงของการลงโทษ เป็นต้น ซึ่งถ้าจะเปรียบเทียบกับทฤษฎีสังคมประเพณีของ วิบูลย์ วิเชียร โชติ (1973) จะเห็นว่าสอดคล้องกันหลายประการ ได้แก่

1. จากการวิจัยพบว่า ความอบอุ่นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม แสดงว่า เป็นไปสอดคล้องกับทฤษฎีสังคมประเพณี ที่ชื่อว่า ในสังคมไมตรีสัมพันธ์ ผู้ใหญ่จะแก้ปัญหาเด็กร้องไห้ด้วยการอุ้มและการโอบกอด ซึ่งเป็นการให้ความอบอุ่นนั่นเอง และคนในสังคมไมตรีสัมพันธ์มีความเกรงใจสูง ส่วนในสังคมสมัยใหม่สัมพันธ์ แม่แก้ปัญหาเด็ก

ร่องรอยของการหาสาเหตุ แล้วหาสาเหตุเหล่านั้น ๆ ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้เหตุผล ไม่ไ้มุ่งให้ ความอบอุ่นอย่าง เดียว ผลปรากฏว่าคนในสังคมสมัยพุทธศัตวรรษที่ ๒๕ มีความเกรงใจว่า

2. จากการวิจัยพบว่า ความ เป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความเกรงใจ ความ เป็นเจ้าของในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การที่พ่อแม่แสดง ความห่วงใย ให้การปกป้องรักษา คอยช่วย แก้ไขอุปสรรคมากเกินไป จึงสอดคล้องกับทฤษฎีสังคมประ กิดในข้อที่ว่า สังคมประ กิดแบบ ไม่ตรีสัมพันธ์ ผู้ใหญ่จะขอทำอะไร ๆ ให้เด็กจนใจและไม่ส่งเสริมให้เด็กช่วยตนเอง ไม่ให้ ตัดสินใจด้วยตนเองผู้ใหญ่จะตัดสินใจให้ ผลก็คือคนในสังคมไม่ตรีสัมพันธ์มีความเกรงใจสูง ส่วน สังคมสมัยพุทธศัตวรรษที่ ๒๕ มีความเกรงใจต่ำ ผู้ใหญ่จะส่งเสริมให้ทำอะไร ๆ เอง เพื่อฝึกความ เป็นอิสระและความ เป็นของตัวเอง ส่งเสริมให้ผู้เยาว์ตัดสินใจด้วยตนเอง นั่นก็คือ แสดง ความ เป็นเจ้าของนั่นเอง

3. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความ เข้มงวดมีความสัมพันธ์ทางลบกับ ความเกรงใจ ความ เข้มงวดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง การที่แม่ปฏิบัติต่อกฎเกณฑ์เข้มงวดหรือวิเคราะ การใช้ กฎเกณฑ์ทำได้ไม่เท่าที่ไ้หรือบังคับให้ว่า ความประพฤติสังคมประ กิด คนในสังคมไม่ตรีสัมพันธ์ จะฝึกความวินัย โดยใช้อารมณ์ แต่สังคมประ กิดแบบสัมพันธ์กันจะฝึกความวินัย โดยใช้เหตุผล มีลักษณะเด่นนอน แสดงว่า คนในสังคมสมัยพุทธศัตวรรษที่ ๒๕ จะเข้มงวดมาก และมีความเกรงใจน้อยซึ่ง สอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้

4. จากทฤษฎีสังคมประ กิดกล่าวว่า สังคมประ กิดแบบ ไม่ตรีสัมพันธ์ จะไม่ส่งเสริมให้ เด็กแสวงหาความรู จากสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยประ สาสัมผัสทั้ง 5 และไม่สนใจให้ เด็กถามเพราะ ว่ากลัว ขัดแย้งกับด้านการส่งเสริมความ สามารถทางสติปัญญา ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ทางลบกับ ความเกรงใจอย่างมีนัยสำคัญ เฉพาะในกลุ่ม เด็กหญิง ไทยพุทธ และสอดคล้อง กับทฤษฎีสังคมประ กิด คือ เด็กที่ไม่ได้รับการส่งเสริมความ สามารถทางสติปัญญาจะมีความเกรงใจ มาก แต่ในการวิจัยครั้งนี้ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในกลุ่ม เด็กชาย ไทยพุทธ และ เด็กชายหญิง ไทยมุสลิม

ดังกล่าวนี้อาจแสดงให้เห็นว่า ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีสังคมประ กิดหลาย ประการ ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันถึงความเที่ยงตรงเชิง โครงสร้าง (Construct Validity) ของการวิจัยครั้งนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะในการท่วิจัยต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากกว่าการศึกษาในครั้งนี้ และศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในหลาย ๆ จังหวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและแท้จริง
2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านการยอมรับเลี้ยงดูของแม่ โดยวิธีสังเกตและสัมภาษณ์ ควรใช้เวลาในการเก็บข้อมูลให้มาก โดยสัมภาษณ์บ้านละหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้ผู้ที่ถูกสัมภาษณ์มีความเป็นกันเองและเคยชินกับผู้สัมภาษณ์มากขึ้น เพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริง ทั้งนี้เพราะแม่บางคนมักจะตอบคำถามไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือพยายามปิดบังสภาพความเป็นจริงบางอย่าง
3. ในการศึกษาเรื่องขบวนการสังคมประเพณีที่มีต่อพฤติกรรมของ เด็ก ควรจะศึกษากับเด็กก่อนเข้าเรียน ทั้งนี้ เพื่อจะจับคู่แปรต่าง ๆ ทางด้านโรงเรียน เพื่อดู ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก ผลที่ได้จึงจะชี้ถึงอิทธิพลของขบวนการสังคมประเพณีได้จริง ๆ
4. ในการศึกษาเปรียบเทียบขบวนการสังคมประเพณี ควรจะได้มีการศึกษาหรือควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลร่วมด้วย เช่น จฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาและอาชีพของบิดามารดา เป็นต้น
5. ในการศึกษาขบวนการสังคมประเพณีครั้งนี้ ยังมีตัวแปรบางตัวที่กำกวมกัน เช่น ความห่วงใย กับ ความเข้มงวด เป็นต้น พฤติกรรมบางพฤติกรรม เช่น การที่พ่อแม่มักจะถูกไม่ให้ออกไปเล่นนอกบ้าน เป็นทั้งความห่วงใยและความเข้มงวดรวมกัน ดังนั้น จึงน่าจะได้มีการศึกษาต่อไปถึงองค์ประกอบที่เป็นความสัมพันธ์ และความแตกต่างของตัวแปรเหล่านั้น
6. ในการศึกษาเรื่องขบวนการสังคมประเพณี ควรจะได้มีแบบสอบถามในรูปแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ระหว่างแม่กับลูกนำไปให้เด็กตอบ เพื่อจะได้ข้อมูลมาเปรียบเทียบกับผลจากการสังเกตและสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและเที่ยงตรง (Construct Validity) เพิ่มขึ้น

7. ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของขนาดการสังคมนาฬิกา กับบุคลิกภาพ
 บางด้านของผู้ถูก การใช้ Regression Analysis ทดสอบว่า ความสัมพันธ์แต่ละตัวสัมพันธ์
 เป็นเส้นตรงหรือไม่ ถ้าพบความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแล้วก็สามารถจะหาขนาดบุคลิกภาพของผู้ถูก
 จากการอบรมเลี้ยงดูของแม่ได้

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไป
 อยู่มาก ดังนั้น พ่อแม่ควรจะได้ให้ความสนใจในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอย่างจริงจัง การจะได้มี
 การศึกษาถึงวิธีการที่จะก่อให้เกิดบุคลิกภาพที่เป็นที่ต้องการของสังคม ไปสู่อบรมสั่งสอนกันไป
 ตามความเคยชินที่ปฏิบัติกันมา วิธีการอบรมเลี้ยงดูบางอย่างที่มากเกินไปก็อาจจะก่อให้เกิดผล
 เสียถึงบุคลิกภาพของเด็กได้ เช่น ความอบอุ่น ความห่วงใย เป็นต้น จะเห็นผลจากการวิจัย
 ครั้งนี้ว่า การที่เด็กไทยมีความเกรงใจมากก็เป็นเพราะพ่อแม่ให้ความอบอุ่นและความห่วงใยเด็ก
 มากเกินไป ทำให้เด็กไม่สามารถพึ่งตนเองได้ เด็กจึงไม่เกิดความเป็นมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าที่จะ
 จะตัดสินใจทำอะไรที่กระหายกระหายถึงผู้อื่น เพราะมีความเกรงใจเกิดขึ้น ซึ่งจะมีผลเสีย
 ต่อไปถึงการทำให้เด็กไม่มีความคิดสร้างสรรค์ และอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไป
 อย่างรวดเร็วไม่ได้

2. ในด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน ครูควรจะได้มีการปลูกฝังบุคลิกภาพที่ดีงาม
 อย่างที่เด็กบางคนไม่ได้รับการปลูกฝังมาจากที่บ้าน หรือช่วยแก้ไขบุคลิกภาพในส่วนที่ไม่ดีของ
 เด็ก เช่น เด็กหึงหวงตัวเองไม่ได้ เป็นต้น เพราะโรงเรียนมีอิทธิพลในการถ่ายทอดขนาดการ
 สังคมนาฬิกาเป็น 2 รองจากพ่อแม่ วิธีการปลูกฝังหรือแก้ไขบุคลิกภาพเหล่านี้ อาจจะหา
 ได้โดยการจัดวิธีการเรียน การสอน วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ให้เหมาะสม เป็นอัน

3. ประเพณี วัฒนธรรม และค่านิยมของคนบางกลุ่มที่ไม่เหมาะสมกับสังคมหรือสถานการณ์
 การพัฒนาเมืองในปัจจุบันก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง คือ คัดเลือกรื้อจัดการวัฒนธรรม
 ยาว สิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้คนหลายกลุ่มอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ดังนั้น

สถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคม เช่น สถาบันแห่งชาติ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้น
 การจะได้มีการส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวางของสิ่งเหล่านี้ให้กว้างขวางมากขึ้น เพื่อ
 ค้นหาสิ่งใดที่ควรแก้ไข และสิ่งใดที่ควรยึดถือไว้ และนำผลการศึกษาเผยแพร่ให้กว้างขวาง
 ได้รับความเชื่อถือ ก็สมควรจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงบุคลิภาพของชนให้เหมาะสมกับ
 การพัฒนาประเทศได้

/

120.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

เกื้อกูล ทาสิทธิ์ "การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณี และบุคลิกภาพของบุคคล จาก

ครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจ และสังคมต่างกัน" วิทยานิพนธ์

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 186 หน้า 2514

นิพนธ์ กันธเสวี "การแก้ไขปัญหาด้าน เศรษฐกิจและสังคมด้วยระบบบริหารแบบกระจายอำนาจ"

เสริมวิทัศน์ พระนคร : ศรีการ เมือง, 2514, 100 หน้า

† นิธิ เขียวศรีวงศ์ "อิสลามสมัยแรก" สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2511

หน้า 20 - 24

ประสิทธิ์ บัวกลี "การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์

ของนักเรียนในต่างจังหวัด นักเรียนในกรุงเทพฯ และนักเรียนนานาชาติ

ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514

148 หน้า

ประจวบพันธุ์ ถังนาเนตร "ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเจตคติของระหว่างบุคคล ความเกรงใจ

และการปรับตัว" ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา-

ประสานมิตร, 2515, 215 หน้า

แผนกจิตวิทยา "บุคลิกภาพ" เอกสารประกอบการศึกษาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 11 หน้า

พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ "การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวตามทัศนคติของ เด็กที่กระทำความผิด

และเด็กที่ไม่กระทำความผิดกฎหมาย" วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต

แผนกวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510

พิทยา ศาสนา "รายงานการศึกษาลักษณะผู้นำท้องถิ่นในเขตพัฒนาภาคใต้" กองวิจัยและประเมินผล
กรมการพัฒนารัฐบาลชน กระหวางมาคาไทย, 2511, 103 หน้า

เพราพรรณ ประพิตรภา "การศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการยอมรับสิ่งสอนของ
ปิตามารดา ตามทัศนคติของเด็กรุ่นไทย และเด็กรุ่นลูกจีน วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยา วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัย, 2510

/ มาลา วิรุณานนท์ "ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แบบการรับรู้ และการเลี้ยงดู
ในด้านการฝึกให้พึ่งตนเอง กับในด้านการยับยั้งการพึ่งตนเอง เปรียบเทียบเด็กใน
นครหลวงกับเด็กในต่างจังหวัด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1" วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัย, 2515, 153 หน้า

ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์ "การพัฒนาการจากแง่จิตวิทยา (พลังจูงใจในทางเศรษฐกิจ)"
ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ เรียบเรียงโดย สมร รักชาติชัย และ
ชาติยา กรวรรณสูตร คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2508
หน้า 627 - 659

วีราพร เทพวิระพงศ์ "ความเกรงใจกับพฤติกรรมการแก้ปัญหาในกลุ่ม" วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัย, 2514

/ วิบุตธ วิเชียร โชติ "สังคมไมตรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ" วารสารจิตวิทยา, 2513
หน้า 33 - 34

/ วิบุตธ วิเชียร โชติ "ทฤษฎีสังคมไมตรีสัมพันธ์" วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัย, 2516
14 หน้า

/ วิบุตธ วิเชียร โชติ "ความเกรงใจในคนไทย" วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัย, 2513
23 หน้า

วิรุทธ วิเชียร โทลี "รายงานสรุปความก้าวหน้า ผลงานวิจัย โครงการวิจัยความเกรงใจใน
คนไทย ประจำปี 2512 - 2515" คณะกรรมการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร, 2516, 22 หน้า

✓ สุลักษณ์ ศิวลักษณ์ "เอกลักษณ์สังคมไทยในอนาคต" สมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม ,
 กรุงเทพฯ, 2515, 209 หน้า

Allman, Charlotte, Relationships between Maternal Attitude and Child
Personality Structure, American Journal Orthopsychiat, 1958,
 28, pp. 160 - 169

Baldwin Alfred L., Theories of Child Development, John Wiley and Sons,
 INC., New York, 1967, pp.539 - 575

Drankmeyer Don C., Child Development : The Emerging Self, New Delhi
 Prentice - Hall of India Private Limited, 1967, pp.28 - 31

Garrett, Henry E., Statistics in Psychology and Education, David
 McKay Company, INC., New York, 1958, 487 pp.

Hetherington, Marves E. and Gray Frankie, Effects of Parental
Dominance, Warmth and Conflict on Imitation in Children,
 Journal of Personality and Social Psychology, Vol 6, NO. 2
 1967, pp.19 - 25

Jersild, Arthur T., Child Psychology, Englewood Cliffs N.J.,
 Prentice - Hall, INC., 1960, pp.155 - 170

Leonard Carmichael, Manual of Child Psychology, John Wiley and Sons,
 INC., New York, 1954, pp.196 - 1053

Mc Candless, Boyd R., Children and Adolescents, Holt, Rinehart and
 Winston, New York, 1963, 521 pp.

Mc Nemar, Quinn, Psychological Statistics, Third Edition, Toppan
 Company, Holt Rinehart and Winston, INC., New York, 1963,
 623 pp.

- Mussen, Paul A., and others, Child Development and Personality, John Weatherhall, INC., Tokyo, 1969, 795 pp.
- Peck R.F., Family Pattern Correlated with Adolescent Personality Structure, Journal Abnormal Psychology, 1958, pp.347 - 350
- Peterson, D.R., and others, Child Behavior Development Problems and Parential Attitudes, Journal Child Development, 1961, 32, pp.151 - 162
- Schaefer, E.S., and Nancy Bayley, Consistency of Maternal Behavior from Infancy to Preadolescence, Journal Abnormal Social Psychology, 1960, 61, pp.1 - 6
- Sears, Robert R., and others, Pattern of Child Rearing, Row, Peterson and Company, INC., New York, 1957, 533 pp.
- Secord, Paul F., Backman, Carl W., Social Psychology, Tokyo, Hogadusha Company, LTD., 1964, pp.546 - 570
- Theron Alexander, Children and Adolescents, Atherton Press, New York, 1969, pp.205 - 256
- Thompson, Gorge G., Child Psychology Growth Trend in Psychological Adjustment, Boston, Hongton Mafflin, 1962
- Thompson, Gorge G., Child Psychology, The Times of India Press, 1965, pp.623 - 665
- Watson Robert I, Psychology of The Child, John Wiley and Sons, INC., New York, 1959
- Whiting, I.M., Child Training and Personality : A Cross Culture Study, New Haven and London . Yale University Press, 1953

ព្រះបាទ ក. ក.

การหาค่าสถิติฐานของข้อมูล

ตาราง 1 ค่าสถิติฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยพุทธ

N = 25

ตัวแปร	$\bar{X}$	S
KM	233.92	21.6091
KC	266.88	42.5745
Wa	23.48	2.2471
Po	13.00	2.0396
Dem	8.60	1.0198
Int	13.40	1.1314
Res	7.16	1.3470
Scv	7.00	0.8944
Inf	7.00	1.0198
Adj	17.04	1.4277
Act	19.64	2.5437

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของทุกตัว อย่างที่เป็นได้กรณีง โยบพุทธ

N = 25

ตัวแปร	$\bar{X}$	S
KM	248.36	28.0968
KC	318.08	38.0336
Wa	26.52	1.6278
Po	13.56	0.9831
Dem	9.00	0.8485
Int	13.32	1.1906
Res	6.96	1.2484
Sev	5.76	2.5500
Inf	6.28	1.6376
Adj	17.76	2.4703
Act	19.68	2.5412

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กชายไทยมุสลิม

N = 25

ตัวแปร	$\bar{X}$	S
KM	227.16	32.7117
KC	261.96	33.6149
Wa	21.64	1.5200
Po	11.32	1.2560
Dem	8.56	0.8980
Int	13.28	1.4838
Res	6.92	0.8908
Sev	6.60	1.1703
Inf	6.48	1.0998
Adj	16.56	1.3291
Act	19.88	1.6080

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กหญิงไทยมุสลิม

N = 25

ตัวแปร	$\bar{X}$	S
KM	240.92	30.3406
KC	282.32	38.4351
Wa	23.48	1.9620
Po	12.28	1.0008
Dom	7.92	0.9347
Int	13.14	1.5667
Res	6.44	1.2355
Sev	6.52	1.2329
Inf	6.08	2.4482
Adj	16.80	1.2649
Act	19.60	2.4495

ភាគដង្កក ខ.

แบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง

คำชี้แจงในการทำแบบทดสอบ

แบบทดสอบฉบับนี้ถามเกี่ยวกับความรู้สึกของท่านในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะพบในชีวิตประจำวัน เมื่อท่านประสบกับสถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ท่านจะมีความรู้สึกอย่างไร มากน้อยแค่ไหน

ตัวอย่าง ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ ท่านรู้สึกเกรงใจ ที่จะปฏิบัติตนของท่านในสถานการณ์ต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร

ขยับเงินร้อยบาท

เกรงใจ

3	2	1	0	-1	-2	-3
---	---	---	---	----	----	----

 ไม่เกรงใจ

ถ้าท่านทำเครื่องหมายวงกลมล้อมรอบตัวเลข : -

- 3 หมายความว่า เกรงใจมากที่สุดจนไม่กล้าขยับ
- 2 หมายความว่า เกรงใจพอสมควร
- 1 หมายความว่า เกรงใจบ้าง เล็กน้อย
- 0 หมายความว่า รู้สึกกลาง ๆ ก้ำกึ่งกันระหว่างเกรงใจกับไม่เกรงใจ
- 1 หมายความว่า ไม่เกรงใจบ้าง เล็กน้อย
- 2 หมายความว่า ไม่เกรงใจพอสมควร
- 3 หมายความว่า ไม่เกรงใจมากที่สุด

แบบทดสอบนี้ไม่จำกัดเวลา แต่ก็อย่าเสียเวลาในการตอบแต่ละข้อให้มากนัก ถ้าท่านลังเลใจไม่ทราบจะตอบข้อใดก็ ขอเสนอให้ท่านเลือกตอบตามความคิดครั้งแรกที่ท่านปฏิบัติจริง ๆ อย่าไปนึกหลักวิชาใด ๆ หรือข้อที่ควรปฏิบัติ

ในแบบทดสอบนี้ไม่มีคำตอบใดที่ถือว่าผิดหรือถูก เป็นแต่เพียงความคิดเห็น และไม่เอาเขาไปเปิดเผยในที่ใด ๆ เป็นรายบุคคล จะแสดงเพียงส่วนรวม เพื่อประโยชน์ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศเท่านั้น

จึงขอให้ท่านสบายใจที่จะตอบอย่างเสรีตามความคิดของท่านจริง ๆ

ก. ในฐานะที่ท่านเป็นศิษย์ปฏิบัติครู

1. เข้าห้องเรียนเมื่อครูสอนแล้ว กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
2. เข้าพบเมื่อต้องการติดต่อยุ่
ส่วนตัว กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
3. ขยี้ม สิ่งของ เงินทอง กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
4. เตือนให้ทราบ เมื่อหมดเวลาสอน กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
5. หยุดเรียนโดยไม่ขออนุญาต กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
6. ทำผิดระเบียบของห้อง เช่น
ทำเสียงดัง กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
7. เข้าไปติดต่อยอความช่วย เหลือ
ขณะครูกำลังทำงาน เกรง $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่เกรง
8. เข้าไปถามเรื่องการ เรียน
ขณะที่ครูกำลังติดต่อยุ่ เกรง $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่เกรง
9. แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้ง
กับ เหตุผล ขณะกำลังเรียน
ในชั้น เกรง $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่เกรง

ข. ในฐานะที่ท่านเป็นบุตรความสัมพันธ์กับบิดามารดา

10. เมื่อมีความทุกข์ขอให้ช่วย ขอให้ช่วย $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่ขอให้ช่วย
11. ขอเงิน ข้าวของ เครื่องใช้ เกรง $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่เกรง
12. คัดค้านความเห็น ไม่ยอม
เจือปน กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
13. ขอเงินเพิ่มอีกเมื่อเงินไม่พอใช้ ขอ $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่ขอ
14. กลับบ้านผิดเวลาโดยไม่บอก
ล่วงหน้า เกรง $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่เกรง
15. ทำให้ท่านผิดหวัง เสียใจ
ไม่สบายใจ กระทบ $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กระทบ
16. พาเพื่อนมาสนุกสนานกับท่าน
เช่น กินเลี้ยง กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า

ค. ในฐานะที่ท่านเป็นเพื่อนปฏิบัติต่อเพื่อนที่สนิทสนม

17. ขอความช่วยเหลือ กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
18. ขยืมข้าวของ เงินทอง ขยืม $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่ขยืม
19. ตักเตือนตรง ๆ เมื่อเขา
ทำผิด ตักเตือน $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่ตักเตือน
20. เมื่อเราผิดนัด เกรง $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่เกรง

21. เมื่อมีความทุกข์ ปรึกษา $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่ปรึกษา
22. ระบายขณะที่เพื่อนกำลัง
นอนหลับ กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
23. ทำของของเพื่อนชำรุดเสียหาย เกรง $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่เกรง
24. ขอความช่วยเหลือเพื่อน
ด้านการเรียน เกรง $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่เกรง
25. ไล่เพื่อนขณะที่เรากำลังคิดอะไร เกรง $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่เกรง
26. ไล่เพื่อนทำงานส่วนตัว เกรง $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่เกรง
27. ขอของคืนเมื่อเพื่อนขอืม
จากเรา กล้า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่กล้า
28. เมื่อเขาทำในสิ่งที่เราไม่พอใจ ต่อกว่า $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่ต่อกว่า
29. เมื่อความแค้นของเราไม่ตรง
กับเขา โต้แย้ง $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่โต้แย้ง
30. เมื่อถูกขอร้องให้ทำงาน
แต่เราไม่มีเวลา ปฏิเสธ $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่ปฏิเสธ
31. หยิบข้าวของไปใช้โดยไม่ได้รับ
บอกล่วงหน้า เกรง $| 3 | 2 | 1 | 0 | -1 | -2 | -3 |$ ไม่เกรง

ง. ในฐานะที่ท่านเป็นเพื่อนปฏิบัติต่อเพื่อนที่ไม่สนิทสนม

32. ขอืมข้าวของ เงินทอง	กล้า	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่กล้า
33. ให้อ่านทำงานส่วนตัวให้	เกรง	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่เกรง
34. รบกวนขณะที่เพื่อนกำลังนอนหลับ	กล้า	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่กล้า
35. ทำของของเพื่อนทำรูดเสียบหาย	เกรง	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่เกรง
36. ให้อ่านขณะที่เรา อธิษฐาน	เกรง	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่เกรง
37. ขอของคืนเมื่อเพื่อนขโมยจากเรา	กล้า	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่กล้า
38. เมื่อความเห็นของเราไม่ตรง
กับเขา	โต้แย้ง	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่โต้แย้ง
39. เมื่อเขาทำในสิ่งที่เราไม่พอใจ	ตำหนิ	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่ตำหนิ
40. ขอความช่วยเหลือด้านการเรียน	เกรง	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่เกรง
41. เมื่อถูกขอร้องให้ช่วยทำงาน
แต่เราไม่มีเวลา	ปฏิเสธ	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่ปฏิเสธ
42. เมื่อเราผิดนัด	เกรง	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่เกรง
43. เมื่อมีความทุกข์	ปรึกษา	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่ปรึกษา

จ. ในฐานะที่เป็นเพื่อนบ้านที่สนิทสนมกัน

44. ขอความช่วยเหลือ	กล้า	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่กล้า
45. เมื่อเห็นเขาทำผิด	ตักเตือน	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่ตักเตือน
46. ขอืมข้าวของ เครื่องใช้	กล้า	<u>3 2 1 0 -1 -2 -3</u>	ไม่กล้า

47. ขอของคืนเมื่อเขยืมของเราไป กล้า $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่กล้า
48. ถ้าเราทำเสียงดัง หรือเปิดวิทยุดัง เกรง $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่เกรง
49. เมื่อถูกขอร้องให้ช่วย แลือก
แต่ไม่ว่า ปฏิเสธ $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่ปฏิเสธ
50. ในกรณีที่เราไม่เห็นด้วยกับความคิด
ของเขา โต้แย้ง $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่โต้แย้ง

ด. ในฐานะเพื่อนบ้านที่ไม่สนิทสนมกัน

51. ขอความช่วยเหลือ กล้า $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่กล้า
52. เมื่อเห็นเขาทำผิด ตักเตือน $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่ตักเตือน
53. เขยืมข้าวของเครื่องใช้ กล้า $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่กล้า
54. ขอของคืนเมื่อเขยืมของเราไป กล้า $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่กล้า
55. ถ้าเราทำเสียงดังหรือเปิดวิทยุดัง เกรง $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่เกรง
56. เมื่อถูกขอร้องให้ช่วย แลือก
แต่เราไม่ว่า ปฏิเสธ $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่ปฏิเสธ
57. ในกรณีที่เราไม่เห็นด้วยกับความคิด
ของเขา โต้แย้ง $\begin{bmatrix} 3 & 2 & 1 & 0 & -1 & -2 & -3 \end{bmatrix}$ ไม่โต้แย้ง

ข. ในฐานะตัวแทนกับผู้อื่นบุคคล

58. เมื่อมีความทุกข์ ปรึกษา $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่ปรึกษา
59. ขอความช่วยเหลือ กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
60. ขยี้มั่วของเงินทอง กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
61. ตักเตือนเมื่อเห็นเขาทำผิด ตักเตือน $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่ตักเตือน
62. แสดงความคิดเห็นโต้แย้งด้วยเหตุผลโต้แย้ง $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่โต้แย้ง
63. แสดงความโกรธเมื่อเราไม่พอใจเขา กระทำ $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กระทำ
64. ทำความผิดหรือทำความเสียใจมา
ให้เขา เกรง $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่เกรง

ข. ในฐานะที่ทำงานเป็นรุ่นน้องปฏิบัติต่อรุ่นพี่

65. ขอความช่วยเหลือ กระทำ $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กระทำ
66. เมื่อเขาทำในสิ่งที่เราไม่พอใจ คัดว่า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่คัดว่า
67. เมื่อความคิดเห็นไม่ตรงกัน โต้แย้ง $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่โต้แย้ง
68. ปฏิเสธที่จะช่วยเหลือเมื่อถูก
ขอร้อง กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า
69. เมื่อเห็นเขาทำผิด ตักเตือน $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่ตักเตือน
70. ขอลของคืนเมื่อเขาขยี้มั่วของเราไป กล้า $\boxed{3 \mid 2 \mid 1 \mid 0 \mid -1 \mid -2 \mid -3}$ ไม่กล้า

แบบสัมภาษณ์แบบ การสัมภาษณ์

1. ความอบอุ่น

เอาเด็กเป็นศูนย์กลาง

เอาเด็กเป็นรอง

การยอมรับ

ไม่ยอมรับความคิดเห็น

การยอมรับการกระทำ

ทอดทิ้ง

การแสดงความรักใคร่

มุ่งร้าย

ความสัมพันธ์

ปล่อยให้บุคคลเดียว

ความหนักเบาของความสัมพันธ์

เฉยชา

เอาเด็กเป็นศูนย์กลาง

ยอมรับความคิดเห็น

ทุ่มเทให้ อุตสาหะให้

ความรัก

ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์

แข่งขัน

2. ความเป็นเจ้าของ

ช่วยประนีประนอมเป็นทารก

ไม่ช่วย

การปกป้องรักษา

ให้ยุ่งสิ่งต่าง ๆ เอาเอง

ความห่วงใย

ทำพองไม่รู้อัน

ช่วยมากเกินไป

ไม่มีความปกป้อง

วิตกกังวล

3. ความเป็นประชาธิปไตย

การฟังเหตุผล

ทำอะไรตามอารมณ์

กฎที่ปฏิบัติ

เผด็จการ

ทำตามเหตุผล

ประชาธิปไตย

4. ความสามารถทางสติปัญญา

ช่วยให้สติปัญญาเพิ่มขึ้น

ถ่วงให้ช้า

ความพร้อมในการอธิบาย

ขัดขวางความอยากรู้อยากเห็น

การให้ความเข้าใจ

ไม่แจ่มชัด

เร่งให้เพิ่ม

สนองความอยากรู้อยากเห็น

ไวที่จะเข้าใจถูก (ในด้านสติปัญญา)

5. ความเข้มงวด

เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

ให้อิสระ

การบังคับในการให้คำแนะนำ ทำก็ได้ไม่ทำก็ได้

เข้มงวด

บังคับ

6. ความรุนแรงของการลงโทษ

เงื่อนไขพร้อมที่จะบังคับใช้
ให้เกิดผล

หมิ่นยวน

ความเข้มงวดของการลงโทษ

เบา

ซึ่งซึ่ง เอาจริง
เอาจัง
หนัก

7. การเข้าไปก้าวก่าย

พร้อมที่จะวิพากษ์วิจารณ์ ไม่วิพากษ์วิจารณ์

ปริมาณการให้ข้อเสนอแนะ ไม่แนะนำ

วิพากษ์วิจารณ์
แนะนำ

8. การปรับตัวของแม่

ปรับตัว ไม่ดี

ความราบรื่นในครอบครัว มีความ
ขัดแย้ง

ประสิทธิภาพของนโยบาย ไม่สำเร็จ

การวางระเบียบวินัย ขัดแย้งกัน

ดี
มีความประสม
ประสานกลมกลืน
สำเร็จ
เห็นพ้องต้องกัน

9. ความเคลื่อนไหวในครอบครัว

ความมีชีวิตชีวาในบ้าน ไม่มีชีวิตชีวา

ความสัมพันธ์ภายใน
ครอบครัว จำกัดขอบเขต
ความสัมพันธ์

ความยาวนานของการ
เกี่ยวของ ระบบอื่น

ความเข้มแข็งของนโยบาย
ในบ้าน ไม่เข้มเกราะจัง

เกี่ยวกับทางด้านอารมณ์ ไม่มีเหตุผล

มีชีวิตชีวา
มีความสัมพันธ์
กันทุกคน
ระบบยาว
เข้มเกราะจัง
มีเหตุผล

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ขบวนการสังคมประจักษ์

1. เวลาไปซื้อเสื้อผ้าลูก ส่วนมากท่านเลือกเองหรือให้ลูกเป็นผู้เลือก ?
2. ท่านเจียดเงินซื้อของเล่นหรือสิ่งของต่าง ๆ ให้ลูกแม่จะต้องการเงินนั้นสำหรับซื้อของตนเองหรือไม่ ?
3. เวลาพ่อแม่ไม่ว่าง เคยปล่อยให้ลูกเล่นตามลำพังหรือไม่ ?
4. ท่านคิดว่าลูกควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องภายในบ้านหรือไม่ ?
5. ขณะที่ท่านคุยกับพอบ้าน ลูกของท่านแสดงความคิดเห็นบ้าง ท่านมักจะว่ากล่าวหรือยอมให้แสดงความคิดเห็นได้ ?
6. เวลาออกไปนอกบ้านหรือไปธุระส่วนมากท่านซื้อขนมกลับมาฝากลูกหรือไม่ ?
7. เวลาอยู่บ้านลูก ๆ มาคุยกับท่านบ้างไหม ?
8. เวลารับประทานอาหาร ทุกคนในบ้านทานพร้อมกันหรือไม่ ? บอຍเพียงใด ?
9. ลูกของท่านเคยนำเรื่องราวของเพื่อนมาคุยให้ท่านฟังบ้างไหม ?
10. ท่านเคยช่วยเหลือลูกเวลาแค้นตัวไปโรงเรียนบ้างไหม ?
11. เมื่อลูกอายุได้ 3-4 ขวบ ท่านยังต้องช่วยป้อนข้าว หรือแคะตัวให้หรือไม่ ?
12. อนุญาตให้ลูกไปเล่นนอกบ้านได้หรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?
13. เคยห้ามลูกไม่ให้ไปเล่นกับเด็กที่ท่านไม่ชอบบ้างหรือไม่ ? เพราะเหตุใด ?
14. ท่านคิดว่าความคิดของผู้ใหญ่ถูกต้องกว่าของเด็กเสมอไปหรือไม่ ?
15. ก่อนลูกท่านเข้าโรงเรียนท่านเคยสอนหนังสือให้ลูกหรือไม่ ?
16. เคยซื้อหนังสือให้ลูกอ่านบ้างไหม ? ส่วนมากเป็นหนังสือประเภทใด ?
17. เวลาลูกถามการบ้านท่านทำอย่างไร ?
18. ถ้าท่านอธิบายการบ้านให้ลูกฟังแล้วลูกไม่เข้าใจ หรือบางครั้งท่านอธิบายไม่ได้ ท่านทำอย่างไร ?
19. ถ้าลูกร้องของเล่นจนเสียหายท่านทำอย่างไร ?
20. ท่านเคยสอนลูกให้เก็บของใช้ให้เป็นระเบียบหรือไม่ ?
21. ลูกของท่านขออนุญาตทุกครั้งก่อนออกจากบ้านหรือไม่ ? ถ้าไม่ขออนุญาตเวลากลับมาท่านทำอย่างไร ?

22. ท่านเคยสั่งห้ามลูกไม่ให้ออกมาวิ่งเมื่อมีแขกมาเยี่ยมบ้านบ้างหรือไม่ ? ถ้า
เด็กออกมาคุยควยเวลามีแขกมาท่านทำอย่างไร ?
23. ขณะที่ลูกกำลังช่วยทำงานบ้าน , ถ้ามีเพื่อนมาชวนไปเที่ยวท่านอนุญาตไหม ?
หรือให้ทำงานเสร็จก่อน ?
24. ท่านเคยทำโทษลูกของท่านอย่างแรงที่สุดไหม ? ด้วยวิธีใด ?
25. ส่วนมากท่านทำโทษลูกด้วยวิธีใด ?
26. ถ้าลูกของท่านกลับมาผิดเวลาโดยไม่บอกให้ทราบล่วงหน้า ท่านทำอย่างไร ?
27. ท่านเคยตีลูกเวลาทำเครื่องใช้แตกหรือไม่ ?
28. ท่านคิดว่าท่านจะทำโทษลูกของท่านหนักขึ้นถ้าทำผิดซ้ำหรือไม่ ?
29. เมื่อลูกของท่านกับเพื่อนของเขาตกลงจะทำงานสิ่งใด เคยปรึกษาท่านหรือไม่ ?
หรือถ้าท่านไม่เห็นด้วยท่านจะให้คำแนะนำหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นหรือไม่ ?
30. ท่านเคยมีเรื่องขัดแย้งกับบุคคลในครอบครัวหรือไม่ ? ถ้ามีท่านแก้ปัญหาอย่างไร ?
31. ท่านเคยมีความรู้สึกว่าความประพฤติของลูกของท่านบ้างหรือไม่ ? ในกรณีใดบ้าง ?
32. ท่านเคยแบ่งหน้าที่ให้ลูก ๆ ช่วยทำงานบ้านหรือไม่ ? ลูก ๆ เห็นด้วยหรือไม่ ?
33. ท่านเคยไม่เห็นด้วยกับกฎเกณฑ์ภายในบ้านท่านหรือไม่ ? ท่านมีวิธีแก้ไขอย่างไร ?
34. ท่านเคยพูดเล่นกับลูก ๆ บ่อยหรือไม่ ?
35. ท่านเคยพาลูกไปเที่ยวนอกบ้านหรือไม่ ? บ่อยครั้งเพียงใด ?
36. ท่านมีการปรึกษารื้อกับบุคคลในครอบครัวเป็นประจำหรือไม่ ?
37. ท่านเคยปรึกษารื้อในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนและอนาคตของลูกของท่านหรือไม่ ?
38. ท่านเคยตีลูกของท่านด้วยความโมโหหรือไม่ ?